

NA GORIČKO PA NE GREM VEČ...

— danes začetek novega potopisa v Vestniku, str. 9

TEK SVETOVNA EPIDEMIJA

feljton o JOGINGU berite na 14. strani

NASLOV

Leto XXXV.

Št. 35

Murska Sobota

8. september

1983

CENA 13 DIN

VESTNIK

LENDAVA

Vinogradi veliko obetajo

Vinogradniška proizvodnja v lendavski občini postaja čedalje pomembnejša gospodarska dejavnost. Da je temu tako, priča tudi lanski presežek 100 vagonov grozdja, ki so ga vinogradniki prodali vinski kleti v Ljutomeru. Letos pa zaradi izredno ugodnega vremena grozdje že zori in je trgateg skoraj dva tedna prej kot lansko leto, pridelek pa bo izredne kakovosti. Na nekaterih predelih lendavskih in dolgovrskih goric je padala toča in tako zmanjšala pridelek, tam, kjer toče ni bilo in kjer so vinogradniki trto pravočasno začeli pred boleznimi, je pridelek izreden. Vinogradnikov, ki so postali tržni proizvajalci, je vedno več, odkup grozdja bo večji in morda bolje organiziran.

Jani D.

Varčno z elektriko!

Dolgotrajno sušno obdobje v letošnjih poletnih mesecih, skupaj z električno energijo. Dotok vode v akumulacijska jezna hidroelektrarn je navzlic zadnjemu deževju najmanjši v minulih 40 letih. To pa povzroča nevarnost, zlasti pa občasno prekinitve električnega toka, ki se jim nismo mogli izogniti tudi v Pomurju. Od četrtega, 1. septembra, smo v celotni SR Sloveniji prešli z druge na tretjo stopnjo omejitve porabe električne energije. To pa pomeni v praksi zmanjšanje javne razsvetljave za 50 odstotkov in gospodinjanskega odjema za 10 odstotkov, medtem ko v industriji na srečo zaenkrat še niso bile potrebne omejitve.

Slučaj pa je bilo prejšnji ponedeljek zaradi pretiranih žic ob občutni prekinitvi električne energije. Predvsem so to občutili na območjih duconskega in moravskega daljnovidca, kjer so za dalj časa ostali brez elektrike tudi v Moravskih toplih vodovodnih delavcev TOZD Elektro Murska Sobota, ki so odpravili vse napake. Kot nam je povedal tehnični vodja Robert Šušak, še nimamo dovolj resno pristopili k varčevalnim ukrepom, zato so občasni izkopi električne energije nujni.

Podobna stanja je tudi v radgonski in ljutomerski občini, za kar skrbí TOZD Elektro Gornja Radgona, ki seže tudi na del vodca Jože Matjašič pravi, da ob zadnjem neurju niso imeli ni kralji belozel. Najbolje na je izklopilanje daljnovidov za gospodinjinski odjem po dve uri na posameznih območjih; prav da naj bodo ljudje bolj strpni ob zdajšnjih prekinjavah električnega toka, ker ni možno tako obveščati vseh odjemal-

Milan Jerše

DAMOKLEJEV MEČ CEN

Čeprav je ponedeljek razgovor komunistov v soboškem tozdu Klavnica izzvenel kot glasna obtožba zdajšnjih zapletenih (križnih!) gospodarskih in siceršnjih razmer, je imela — resda v svoji sestavi dokaj okrajna delovna skupina soboškega komiteja ZKS — kaj slišati. Tako je sekretar 13-članske partijske organizacije Alojz Benko v svoje uvodno poročilo zapisal, da je delavcem Masne industrije onemogočeno ustvarjanje dohodka, saj znaša ta zaradi neurejenih odnosov v reproverigi le 4,6 odstotkov prihodka.

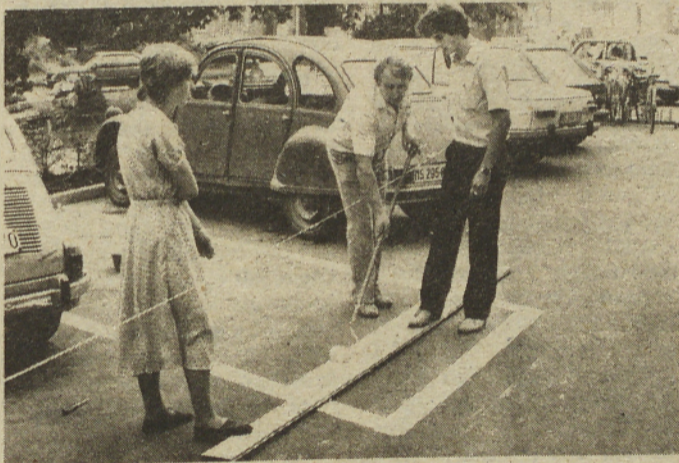
Razkorak je iz leta v leto vse večji, razlog zanj pa je na dlani: nenormalna rast cen, zlasti pri mladopitanem govedu in prašičih. Tako znaša razlika med dejanskimi nabavnimi cenami živine in zagotovljenimi cenami pri mladopitanem govedu 52 odstotkov, pri kravah za predelavo 48 in pri prašičih 38 odstotkov. Na rovaš tega je prišel polletni izpad dohodka v soboški klavnici na kar 532 milijonov dinarjev. Navkljub temu se polletna izguba giblje „le“ okoli številke 34 milijonov dinarjev, kar gre pripisati tradicionalni izvojni usmerjenosti kolektiva v primerjavi z lani se je izvoz količinsko povečal za 38 in vrednostno kar za 85 odstotkov!), kakovostnejšemu delu in boljšemu koriščenju razpoložljivih notranjih rezerv.

Prav tako so si pritrgovali pri osebnih dohodkih in jih znižali s 5,7 na 4,4 odstotke, kar le potrjuje, da jim je v Mesni industriji važnejše ustvarjanje in manj delitev dohodka. Logična posledica so relativno nizki osebni dohodki, ki znašajo v klavnici 12.800 in v delovni organizaciji 13.700 dinarjev. Vendar pa — kot je bila odkrita v razpravi Silva Cenar — če ne bi bilo nadurnega in dela ob sobotah, bi najmanj 30 odstotkov vseh zaposlenih pristalo blizu zajamčenih osebnih dohodkov, se pravi blizu 8500 dinarjev.

Vprašala se je tudi: do kam sploh lahko gremo pri zategovanju pasu, da ta ne bi počil?

Razpoloženje med delavci je kajpada vsemu temu ustrezno.

LASTEN PRISPEVEK K VARČEVANJU

Nikar ne mislite, da je ta znani Ljutomerčan — aranžer Jože Lebar — menjal službo in prešedel v cestno-komunalno delovno organizacijo.

Nasprotno — še vedno opravlja svoja dela in naloge pri TP Vesna Ljutomer, ki pa varčuje. Varčuje tako, da dela, ki jih lahko opravi sama s svojimi ljudmi, tudi stori. Tako so ugotovili, da so talne oznake na parkirišču pred blagovnico v Ljutomeru dokaj zabrisane. Mini delovna akcija in zopet je privarčevanih nekaj dinarjev. A ti dinarji so toliko pomembnejši, kajti dokazujejo, da z malo iznajdljivosti lahko varčujemo povsod — le če se nam da. In očitno se delavcem TP Vesna Ljutomer da, kajti, kot smo izvedeli, ne delajo tega samo v Ljutomeru, ampak pri vseh njihovih trgovinah širom občine.

D. L.

Fegrina z Alojzom Slavičem tretjič zmagovalka

Rekorderka radgonske steze Fegrina — petletna kobilica je na vajejih Alojza Slaviča iz Križevca pri Ljutomeru zmagala v osrednji dirki najhitrejših konj Jugoslavije, spominski dirki maršala Tita na Brdu pri Kranju. To je že tretja zaporedna zmaga Fegrine na tem pomembnem tekmovanju, hkrati pa je dobila vseh šest tekov, kar je vsekakov redek primer. V drugem teku nedeljske dirke na Brdu pa je dosegla najhitrejši kilometrski čas prireditve.

F. M.

Vito Šiftar zopet zmagal

Na atletskem stadionu Tabor v Mariboru je bilo 28. tradicionalno atletsko tekmovanje za mladinski pokal republik in pokrajin. Na tekmovanju so sodelovale vse reprezentance republik in obeh pokrajin. V slovenski reprezentanci je nastopil tudi član AK Pomurje iz Murske Sobotice Vito Šiftar in se odlično odrezal. V teku na 100 metrov je namreč s časom 11,10 prepričljivo zmagal in tako prispeval po-

memben delež k zmagi slovenskih mladincev. Slovenija je namreč osvojila prvo mesto tudi v skupnem plasmanu in tako prejela pokal ZSMJ. Vito Šiftar pa je tako dosegel še eno pomembno zmago v letošnji sezoni.

F. M.

Pred setvijo

Poletje z ekstreminimi vremenskimi razmerami gre h kraju in ta čas lahko že povsem določno govorimo o letini — pšenični, koruzni, krompirjevi, vinski in še kakšni, govoriti pa je potrebno tudi o novi setvi. Menim, da ne moremo biti nezadovoljni (gledano v celoti), preveč hvaliti pa se tudi nimamo s čim. Pomembneje je, da s trezno glavo premislimo, kako bomo preživeli s pridelanimi, kaj in kako bomo sejali za prihodnjo žetev.

Krme za živino bo glede na pridelak koruze in otave marsikje primanjkovalo, če prej ne v začetku pomladi zagotovo.

Zato se je pametno pridružiti prizadevanjem republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki zahteva ohranitev živinskega fonda, kajti pridelak krme v Sloveniji je zadoeten, le vlike bi morali ustrezno razdeliti. Zahteva je upravičena, kar so rezultati prireje (meso in mleko) vzpodbudni, ne pa tudi rezultati kmetijske proizvodnje nasploh. Da bi dosegli načrtovane odstotke samooskrbe v tem srednjeročnem obdobju, bi morali zagotoviti štiri odstotno rast, kar pomeni veliko večji pridelok po enoti površine in veliko večjo tržnost.

Od Pomurja se pričakuje veliko, zato ne bi smeli dopuščati razmer, kakršne so danes. Čeprav imamo veliko boljše naravne pogoje kakor sosodje Avstrijci, zaostajamo v pridelavi in predelavi. Na 44.000 hektarjih nlij je možno pridelati veliko več, če bo zemlja dobro obdelana, če ne bo zanemarjenih parcel in če se ne bo vsaka komesacija zavlekla v dve desetletji. In če smo že pri komesacijah, kaj je s plodородom, kaj je s kolobarjem...? Pomursko kmetijstvo je usmerjeno v živinorejo, zato je cilj tukajšnjih kmetijcev čim večje pridelava krme — pa kljub temu bi naj sejali še več kot doslej pšenice.

V načrtih komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je zapisano, da naj bi bila pšenica zaostopana tridesetodstotno v pomurskem kolobarju, koruza 46, krompir in sladkorna pesa pa naj bi dobila po 6 odstotkov.

Intenzifikacija kmetijske proizvodnje je ena izmed osnov za ustalitev našega gospodarstva, zato je odgovornost za uspešno opravičeno jesensko setev široka, a kljub temu določna. V vseh kmetijskih delovnih organizacijah, združenih in krajevnih skupnostih še niso dojele družbenih potreb, in ker je še ekonomski interes dokaj šibak, tače pridelovanje premalo strokovno in nenačrtovano. Zlasti v krajevnih skupnostih je pridelava republiškega odločitvam posameznika in njegovih trenutnih interesov. Zato vložena velika družbena in zasebna sredstva ne dajejo ustreznih proizvodnih učinkov. V takih razmerah je težko pričakovati intenzivnejšo pridelavo in povečano tržnost. Pa kljub temu imamo zadruga in njihove pospeševalce, krajevne skupnosti in krajevne organizacije socialistične zveze...! Mar smo ob krajevnih komunalni in proslavah pozabili na bistvo stvari — na kruh?

J. Šebjan

Vljudno vabljeni v kavarno
HOTELA DIANA
v Mursko Soboto.

Zabaval vas bo ansambel
COMBOTRAG

Danes končuje svoj štiridnevni obisk v Jugoslaviji predsednik ZR Nemčije Karl Carstens. S predsednikom predsedstva SFRJ Mikom Špiljakom in mnogimi drugimi je Carstens potrdil dobre odnose med obema državama. Nemški predsednik je znan po tem, da je v desetletjih svojega predsednikovanja po dolgem in počez prekršil ZR Nemčijo. „Tako imam največ priložnosti priti v stik z ljudmi,“ pravi. Na sliki: Carstens (drugi od leve) na enem od takih potovanj po domovini.

UMIRAJOČE MORJE

„Zaliv hitro umira,“ je osnovna ugotovitev poročila Svetovnega sklada za naravo, ki je kot prvi zbral grozljive podatke o ekološki katastrofi v Perzijskem zalivu. Vsak dan se iz treh vrtin izlije okoli 4.500 sodčkov nafte v morje, tako je onesnaženje zaliva iz dneva v dan vse hujše. Ekologi se boje, da je škoda, povzročena življenju zaliva, že nepopravljiva.

Arabski biologi so zabeležili veliko število poginulih rib, delfinov, morskih želv, kač in ptic. Vse več teh erkovin plava po morju, ki je prepojeno s petrolejem in hitro umira. Še posebno žalosten je pogin že tako redkih in ogroženih morskih krav. Biologi so svoj čas našli v Perzijskem zalivu 56 teh sesalcev. Zadnje poročilo o njihovem številu pa je porazno. Iz helikopterja so opazili 53 poginulih morskih krav. Kaže, da se je do pike uresničil strah nekaterih biologov, ki so pred meseci omenili možnost, da zaradi dihalnega stresa te redke živali v Perzijskem zalivu poginejo. Krivec je seveda nafta,

natančneje nesmiselni vojaški spopad med Irakom in Iranom.

Škoda še povečujejo podnebne razmere. Zaradi vročine polovica nafte izhlapi, tik pod površjem pa ostane gošča, iz katere se tvorijo katranove kroglice, ki so lep čas skorajda neuničljive. In za nameček se vode Perzijskega zaliva zelo slabo obnavljajo.

Uničenje pa ne grozi samo

živalim in rastlinam. Tudi gospodarstvo je neposredno prizadeto. Razsoljevalne naprave za pridobivanje pitne vode in vode za namakanje so morali ustaviti v Al Jubaylu in Al Khubarju. Cvetična industrija predelave morskih rakcev (na leto so jih nalovili in predelali v priljubljeno postlastico 2.5000 ton rakcev) je praktično povsem ohromljena.

Temeljito pretehtati

Predsedstvo Gospodarske zbornice Jugoslavije je predlagalo svetu zvezne skupnosti za cene, naj odloži obravnavo zahtev po zvišanju cen nekaterih izdelkov. Vsaka podražitev, so poudarili, mora biti družbeno-gospodarsko upravičena in mora temeljiti na stažičnih iz dolgoročnega programa stabilizacije. V trenutnih razmerah je treba vse zahteve po podražitvah, še zlasti po podražitvah izdelkov, ki najbolj neposredno vplivajo na življenjsko raven delovnih ljudi in občanov, nujno temeljito pretehtati. Na seji predsedstva gospodarske zbornice so poudarili, da bi se morale po Beogradu, ki je znižal občilni prometni davek, zgledovati tudi druge družbeno-politične skupnosti.

Odmevi na ta predlog še niso znani.

v žarišču dogodkov

Rafinerije so za nove cene

V prvih sedmih mesecih letošnjega leta smo uvozili 4,7 milijona ton nafte, kar je le 73 odstotkov načrtovanega uvoza. Kot zdaj kaže (ni deviz za nakup nafte, ker se prepočasno zbirajo), bomo letos uvozili okoli 3 milijone ton manj nafte, kot smo skrajno varčno načrtovali. K temu gre pristiati tudi zoprno dejstvo, da bomo na domačih naftnih poljih načrpali okoli pol milijona ton nafte manj (spet zaradi pomanjkanja deviz — za opremo). INA pa bo do konca leta 726 tisoč ton nafte in derivatov izvozila, da bo lahko pokrila svoje devizne obveznosti (dolgove).

Prve rdeče številke so se v rafinerijah pokazale leta 1978. Seveda je bilo že prej znano, da je uvožena nafta precej dražja kot domača, zato je do 1976. leta obstajal t. im. izravnalni sklad — z njegovega računa so krili izgube rafinerij, ki so predelovale uvoženo nafto. Ta sklad so — kljub odločnemu upiranju rafinerije Reka — ukinili leta 1976 na zahtevo sozda Ina in SR Hrvaške. Rečeno je bilo, da bodo izgube izravnali znotraj sozda. Trikrat je potem ZIS (1. julija 1980, 21. januarja 1981 in 19. februarja 1982) odobril poseben odstotek v ceni za kritje kratkoročnih posojil in tečajnih razlik. Vendar je bil ZIS v teh sklepih nenatančen in tako se je zgodilo, da so ta odstotek pobirale tudi rafinerije, ki predelujejo domačo nafto. Zdaj, za primer, rafinerija v Sisku noče niti slišati, da bi povrnila reški 3 milijarde din teh razlik in to zato, ker v normativnih aktih sozda Ina

ni predvidena solidarnost delovnih organizacij, če katera zabrede v težave, kar priča o neurejenih dohodkovnih odnosih znotraj sozda.

V rafinerijah trdijo, da so se suha leta začela 16. marca 1980, ko smo odpravili devizni trg. ZIS, pravijo, je tedaj priporočal najmanjše kratkoročnih (šestmesečnih) posojil za nakup nafte, v reški rafineriji pa tudi trdijo, da je izvršni svet republike „pritisnil“ in zahteval, naj vzamejo posojila. Tako so naftarji tisto leto najeli milijardo in 41 milijonov takšnih posojil. Junija je bila devalvacija dinarja (20 odstotkov) in tako so stroški posojila — obrestni in tečajne razlike — dosegli 9,6 milijarde din. Prihodnje leto so naftarji najeli 820 milijonov dolarjev posojil in si pristiati še 6,125 milijarde din stroškov. Naftno gospodarstvo je zašlo v krizo. Na vse mogoče načine so poskušali krizo premagati. ZIS je sprejemal odloke, skupščina

zakone, sprejeti so vrsto dogovorov in sporazumov in vrsto varčevalnih ukrepov. Derivatov so se nekajkrat dražili. Izgube pa so rasle. Lani so znašali stroški za 300 milijonov dolarjev posojil več kot šest milijard din. Letos takšnih posojil rafinerije (končno) ne najemajo več.

Izgube pa so ostale. Pa tudi devizni dolgovi Ine, ki so v letošnjem letu 251,1 milijona dolarjev. Ina je dobila dovoljenje za izvoz nafte in derivatov. Do srede tega meseca je že izvozila 70 tisoč ton plinskega olja in 36 tisoč ton bencina. Namesto izvoza domače nafte je reeksportirala 157.000 ton uvožene in iztržila 33 milijonov dolarjev. Skupaj je odplačala s tem 58,7 milijona dolarjev svojih dolgov v tujini. Seveda pa račun pokaže, da je nafto (iz uvoza) prodala le po nekaj centov več kot 210 dolarjev za tono, domače naftno gospodarstvo pa jo kupuje po 238 dolarjev.

S konvertibilnega trga smo v sedmih mesecih uvozili 1,8 milijona ton nafte, načrtovali pa smo uvoz 3,8 milijona ton. Letos naj bi rafinerije po energetski bilanci predelale 15.260.000 ton nafte, ali po 1,27 milijona ton na mesec. V avgustu so predale komaj 512 tisoč ton. Res je, da so na 1815 jugoslovanskih črpalkah prodali v sedmih mesecih 19 odstot-

kov manj bencina kot lani, res pa je tudi, da so prodali 12 odstotkov več plinskega olja in skoraj toliko mazuta kot lani. Dohodek od prodaje je tako pada, še zlasti, ker je bencin najdražji derivat: za 2,1 milijona ton bencina naj bi letos iztržili 140 milijard din, za 4 milijone ton plinskega olja 213 milijard din in za 5.387 milijona ton mazuta komaj 80 milijard din. Prav gotovo pa je, da bo prodaja bencina, zaradi pomanjkanja nafte in izvoza Ine, v letošnjem letu vsaj za 300 tisoč ton manjša, kot je bila leto poprej.

Ob zadnji podražitvi derivatov je bil dolar vreden že 72,98 din. Čeprav je cena nafte na svetovnem trgu tedaj padla na 224 dolarjev za tono, je za nas nafta ostala draga. Zdaj dolar velja že več kot sto din.

Naftarji že nekaj mesecev opozarjajo, da potrebujejo več denarja za nakup nafte, kot pa ga dobijo s prodajo nafte in derivatov. Dokazujejo, da so rafinerije, ki predelujejo uvoženo nafto, zabredle v hude izgube — ob polletju jih je bilo za 11 milijard din. V rafineriji Reka, ki je ustvarila 3,270 milijard din tekoče izgube in ima še skoraj toliko izgub iz prejšnjih dveh let, imajo s predelavo nafte vsak dan 77 milijonov din izgub. Uvožena nafta sodeluje v ceni derivata s sto odstotki, namesto — kot je v svetu v navadi — 85-odstotno. To pomeni, da

rafinerije izgubljajo že na substanci.

Tako zdaj rafinerije zahtevajo novo zvišanje cen. In to kar 52-odstotno. To pomeni, da bi liter supra stal okoli 67 din, če bi se seveda podražila le rafinerijska cena. Če pa bi se enako podražila tudi datjave (davek, prispevek za ceste in premogovnike), bi stal liter supra 79 din. Seveda pa bo do konca leta bencina manj, kot smo načrtovali v varčni energetski bilanci. Zato, ker bomo najbrž kupili 3 milijone ton nafte manj, ker bomo doma načrpali 500 tisoč ton manj in ker bo Ina 726 tisoč ton nafte in derivatov izvozila. Pa tudi zato, ker 210 milijonov dolarjev, kolikor smo jih iztržili s prodajo bencina tujim turistom, očitno nismo namenili za nakup nafte, in tudi zato, ker kljub povečanju prispevka za nakup nafte s 17 na 20 odstotkov od vsakega izvoženega (konvertibilnega) dolarja devize za nakup nafte ne pritekajo. Rafinerije pa so tudi brez dinarjev in plačujejo za posojila in obratna sredstva visoke obresti (samo v reški rafineriji 1,55 milijarde din). Torej jim bo tudi (manjša) prodaja bencina prinesla okoli 20 milijard din manj dohodka in skoraj prav toliko manj denarja za ceste, premogovnike in proračun. Posebna komisija pri zveznem komiteju za energetiko se ubada z iskanjem možnosti, da bi kaj privarčevali.

(PO DELU)

Pred novimi zaostrojitvami

Predmet zaostritev med ZDA in SZ je boeing 747 korejske letalske družbe z 269 ljudmi (od tega 29 članov posadke), ki je prejšnjo sredo vzletel z letališča v New Yorku, vmes pristal na Aljaski, nato pa nadaljeval let proti Seulu. Svetovna javnost je o usodi omenjenega letala zvedela najprej iz ust ameriškega zunanjega ministra Shultza, ki je na tiskovni konferenci v četrtek sporočil, da so sovjetske zračne sile južnokorejsko potniško letalo sestrelile, potem ko so ga dve uri in pol spremljale. Shultz je novinarjem vedel povedati, da je bilo okoli korejskega letala občasno tudi po osem sovjetskih lovskih bombnikov in da so bila sovjetska letala zmožna ugotoviti za kakšno letalo gre. Po besedah ameriškega zunanjega ministra sovjetski lovci niso poskušali korejsko letalo opozoriti, čeprav so bili v vidnem stiku z letalom.

Štiri minute potem, ko je sovjetski pilot sporočil, da je izstrelil raketo, je bilo korejsko letalo, ki je pred tem letelo na višini 10 tisoč metrov, že na višini 5 tisoč metrov, osem minut kasneje pa je zginilo z radarskih zaslonov. „Približno uro kasneje“, je povedal Shultz, „so sovjetske oblasti ukazale, da se začne operacija iskanja in reševanja na območju, kjer je bilo letalo zadnjič registrirano.“

Američani, Japonci in južni Korejci oporekajo trditvi, da je južnokorejsko letalo letelo izven zračnega koridorja, ki je nekako 130 km od sovjetskega otoka Sahalin in 50 km od Kurilskih otokov, ki so pod sovjetsko oblastjo. Po japonskih virih naj bi dobil sovjetski pilot ukaz za streljanje z oporišča na zemlji. Po istem viru je na Sahalinu pet vojaških letališč, medtem ko je na celini jugovzhodno od Sahalina pristanišče Vladivostok, kjer je sovjetsko pacifiško ladjeve z okoli 800 plovnicami. Gre torej za strateško izredno pomembno območje.

Moskva je na dogodek najprej reagirala z molkom, nato pa so objavili le to, da je v sovjetski zračni prostor vdrlo neznano letalo, ki naj bi se ne odzvalo na opozorila sovjetskih lovcev. Šele v petek so v Moskvi objavili bolj podrobno sporočilo iz katerega se je dalo razbrati, da imajo sovjetski viri vse podrobne podatke o poletu letala, kakor tudi to, da gre za vohumski manever. Sovjetsko sporočilo je navajalo, da je letalo zašlo 500 kilometrov globoko nad sovjetsko ozemlje in da je nad tem ozemljem letelo več kot dve uri, ni pa tudi odgovarjalo na pozive z zemlje.

KAKŠNE POSLEDICE?

Zahodnoevropski tisk se sedaj sprašuje, kakšne utegnejo biti posledice tega tragičnega dogodka. Pozitivno naj bi bilo to, da je SZ prvič pokazala pripravljenost uničiti svoje jedrske rakete, namesto da bi jih premaknila na strateške položaje zunaj Evrope. Med ugibanji soditi morebitni ameriški ukrepi proti Moskvi in to od preklica najnovejšega spoznoma o prodaji ameriške pšenice, do odpoklica ameriškega veleposlanika iz Moskve.

Zahodnonemški „Bild am Sonntag“ zatrjuje, da so v politbiroju sovjetske partije še vedno huda nesoglasja, ker poskušajo nekateri okrog obrambnega ministra Ustinova z vsemi sredstvi pripraviti zmernež okrog Andropova pripraviti do tega, da bi izvajali trdo politiko do Zahoda.

Naj ima bolj prav kdor koli, svet se je s tragičnim dogodkom okoli južnokorejskega letala znašel ponovno pred novimi zaostrojitvami.

globus

PEKING — Generalni sekretar KP Kitajske Hu Yaobang je v intervjuju za italijanski list Unita ponovil, da se Kitajska zavzema za uničenje vsega jedrskega orožja.

TOKIO — Japonska je lani izvozila v SZ več kot v ZR Nemčijo, ki je bila dotlej največji izvoznik v to državo, prav tako je japonski izvoz v vzhodnoevropske države presegal ameriškega.

BUDIMPEŠTA — V Pekinu so odprli hrvaško gimnazijo. Pred tem je bila hrvaška gimnazija samo v Budimpešti.

NEW YORK — Navzlic negotovanju posameznih članov vlade ZDA je predsednik Reagan vseeno odobril prodajo najnovejših računalnikov Kitajski, ki jih ta po mnenju predstavnikov Pentagona lahko porabi tudi v vojaške namene.

CASTEAU — V oktobru jesenskih vojaških vaj, ki bodo trajale do sredine novembra, potekajo pa od Norveške do Turčije, sodeluje 300 tisoč vojakov.

KARTUM — Sudanski predsednik je pozval arabske države, naj podpro egipčevskega predsednika o konferenci, posvečeni libanonski krizi.

BONN — Zahodnoevropski sindikati so se s številnimi strokovnjaki spomnili 1. septembra 1939, ko se je začela druga svetovna vojna. Zborovali so pozvali voditelja obeh teles naj zavreta oboroževalno tekmovanje.

RIO DE JANEIRO — V mestih na brazilskem severozahodu, ki ga ogroza kalifornijska suša, je prišlo do množičnih ropanj, katerih cilj so skladišča s hrano.

VARSAVA — Tudi v Varšavi, ki je bila pred 44 leti prva žrtev hitlerjevske Nemčije so pripravili zborovanje, na katerem so pozvali ves svet, naj si boji prizadeva za mir.

OGLEDALO TEDNA OGLEDALO LEDIVA

S helikopterjem po hladilnik

Nekega dopoldneva v mesto ku avgusta je na zelenici podjetju za hortikulturo, pramet in hidrogradnje v Titovem Velenju, pristal helikopter. Velenju, pristal helikopter tistem so k helikopterjem pripeljali zamrzovalno skrinjo. Ker je z embalažo vred mogli spraviti vanj, so embalažo odstranili in premaknili s deže, da so skrinjo kovaško lahko spravili v helikopter.

Pristanek helikopterja in opravlja pri nalaganju skrinje so pritegnili pozornost mnogih ljudi, ki so se nad tem dejstvom zgrajali in ga povezovali s stabilizacijo. To dejanje je povzročilo v Titovem Velenju veliko razburjenja. Ljudje se upravičeno sprašujejo, kdo si lahko danes, v času stabilizacije, je in vsesplošnega vzdrževanja, privoščiti prevoz zamrzovalne skrinje s helikopterjem. V petletu stane namreč nekaj tisoč pet starih milijonov dinarjev.

Predsedstvo odbora Zveze borcev NOV Titovo Velenje je zahtevalo od CK Bosne in Hercegovine, da ta primer raziše, ugotovi, koga je bil opravljen helikopterski polet in na kaj je primerno ukrepa, pila v T 15.

OD RAZČIŠČEVANJ K SPREMINJANJU

Pred bližnjim plenomom (sejo CK ZKS) slovenskih komunistov, tjer bo republiški vrh naše avantgardne družbenopolitične organizacije „zagrizel v kisló stabilizacijsko jabolko“, tudi v Pomurju ne ostajamo ravnodušni. Na „udaru“ se je znašlo vse tisto, kar nam tako drugače greni vsakdanjik in sprobu tega so oči vseh nas toliko bolj pričakuje uprte v Zvezo komunistov, ki naj bi dajala ton izpeljavi dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije Kraigherjeve komisije.

Ta čas se shajajo komunisti po celovitih kolektivih, krajevnih skupnostih, občinskih komisijah in aktivnih komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev, nekatere osnovne organizacije ZK pa oblikujejo tudi delovne skupine s članom predsedstva CK in sekretarjem medobčinskega sveta ZKS za Pomurje Gezo Bačičem. Prejšnji teden smo se tudi mi udeležili treh razgovorov: v temeljni organizaciji Notranja oprema apaške Line, v Avtoradgonini temeljni organizaciji Nadgradnje in delovni organizaciji Panonija v Murski Soboti.

NEKLAŠENOST NA ČRNO-
SLIŠTI TIPKAI
„Za probleme, ki jih imamo, moramo kriviti Zunanje težave ne morejo biti razlog za naše spodrsljave,“ je brez ovinkov in samokritično glavni direktor Line Notranja oprema s 120 zaposlenimi, ki imajo tudi za to, da bi z novim programom glasbil-pianinov

prodrli na tuja tržišča, velja prej omenjeno še toliko bolj. Trudijo se namreč povsem znebiti uvozne odvisnosti s strani tujih, kitajskih partnerjev, ki so jih doslej skoraj v celoti oskrbovali z določenimi deli za pianine. Kaže, da jim to tudi v dobršni meri uspeva, če pa bodo do konca leta zmogli izpolniti naročila za 200 pianinov, kar bi jim prineslo najmanj staro milijardo deviznih dinarjev, je pa že drugo vprašanje.

Vsekakor si v eni od članic mariborskega sodca Elkom ne delajo utvar, kajti uvideli so, da izdelava notranje opreme za šole, vrtce, hotele, domove in podobno, kar je njihov osnovni program močno upada. Tudi s skrhanimi medsebojnimi odnosi, primeri grupčenja in sektašenja ter razraščeno vajensko-mojstrsko mentaliteto, bo treba odločneje pomesti in poseči — kot že nekajkrat doslej — tudi po disciplinskih ukrepih; ali — kot je v svojem poročilu zapisal namestnik partijskega sekretarja v tozdu Notranja oprema Janez Slekovec — „ravno zaradi protipropagande posameznikov v neformalnih skupinah zoper osvajanje programa velikiorske proizvodnje in razvijanja glasbil-pianinov, je temeljna organizacija Notranja oprema v Lini prišla v nezavidljiv ekonomski položaj“. Prigospodarila je namreč nekaj nad 2 milijona dinarjev izgube. Velik del krivde leži še na preskromno usposobljenem kadrovskem sestavu — doslej je bilo v tem tozdu že nekaj odstopov in zamenjav vodilnega in strokovnega kadra — neustreznem nagrajevanju

zaposlenih, kar je vezano na našo, pomursko „dvoživkarstvo“ in s tem preskromno motivacijo za delo v tovarni in nenazadnje tiči krivda za to, da jim skoroda teče voda v grlo, v obremenjenosti s tradicijo obrtnišтва. Lesnopredelovalna industrija v Apaški dolini je namreč dolgo iskala samo sebe in se šele v zadnjem obdobju izvila iz spon obrtnišтва ter prehaja v velikoserijsko proizvodnjo.

Da bi bil ves ta proces v dodatno naoblačenih gospodarskih razmerah kar najmanj boleč, lahko v mnogočem prispeva prav ZK z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami, so se strinjali v razgovoru. Žal in očitno je v Lini vse prekratka, saj seže s svojim vplivom le do vodilnih in strokovnih „vršičkov“, medtem ko skozi samoupravo (delavski svet, samoupravna delavska kontrola, delegacije) ne zmore prodreti in uveljaviti svojega vpliva. Kakršnih pobud iz članstva doslej skoroda ni bilo in tako vse ponavadi obleži na sekretarju.

Da brez bolečih časov ne bo šlo, js dal slutiti že pred časom družbeni pravobranilec samoupravljanja Pomurja, ki se je kar precej ukvarjal z Lininim kolektivom. Kot smo slišali, je nekaj delavcev na račun skaljenih razmer sprožilo sodne spore in tožbe dobilo, kar je samo še prililo olja na ogenj malodušnih posameznikov, češ tožimo se še mi.

Kljub vsemu v tozdu Notranja oprema ne obupujejo, marveč se resno lotevajo ukrepov iz sanacijskega programa. Direktor tozda Marjan Šebjanec je pribil, da ne bodo popustili in da bodo raznim trenjem pri izvrševanju posameznih nalog že prišli do konca.

PODALJŠAN DELAVNIK IN PLODNE KOOPERACIJE

V nekaj nad 350-članskem tozdu Nadgradnje in Avtoradgoni s 16 člani ZK je ozračje med zaposlenimi veliko bolj zdravo kot recimo v Lini. Tako vsaj bi bilo moč sklepati po razgovoru, kjer so se zbrani komunisti največ ubadali z gospodarskimi tegobami. Polletna izguba v višini 7,5 milijonov dinarjev jih toliko ni se skrbi, mnogo bolj jih jezijo motnje pri preskrbi z reprovizivnimi, prevelika cenovna nesorazmerja in še posebej izsiljevanja železarne iz Smedereva po dodatnih sovlaganjih (po sporazumu 42 milijonov, najnovejša zahteva pa je 95 milijonov dinarjev) in celo devizni udeležbi. Če bi jim ne bilo treba letos plačati kar 9 milijonov dinarjev obresti več kot lani, potlej tudi izgube ne bi bilo, je poudaril glavni direktor Avtoradgone Slavica.

Zdajšnjim proizvodnim težavam se poskušajo postaviti po robu z različnimi posegi. Med njimi kaže omeniti solidno sodelovanje (kooperacija) z mariborskim Tamom, ki bo predvidoma prihodnje leto rodilo nov uspeh: turistični mini avtobus, večletno programsko povezovanje s tovarno traktorjev Fiat iz Štor pri bogatenju in razvijanju večnamenske traktorske kabine in nenazadnje kooperacijo z Metalko, ki že prinaša obetavne izvozne posledice.

Prostorska utesenjenost jih sili v razmišljanja po izgradnji proizvodnega objekta za ustrezno tehnologijo na približno kvadratnem kilometru na približno kvadratnem kilometru površine, saj imajo na vidiku nekatere dodatne posle in programe.

Navkljub nizkim osebnim dohodkom („kaže, da smo bili pri izpolnjevanju določil družbenega dogovora še preveč dosledni“) se storičnost ni zmanjšala. Prej narobe, saj so denimo v prvem polletju izdelali za 20 odstotkov več traktorskih kabin kot v istem lanskem obdobju. Po sanacijskem programu so v tozdu Nadgradnje Avtoradgone že pred časom tudi uvedli dve izmeni z 12-urnim delavnikom, zaustrišli štednje z reprovizivnimi in uvedli vrsto drugih ukrepov.

Sadovi teh ukrepov se jim v soboški Panoniji, kjer je bil sklenjen petkov krog pogovorov pred bližnjim plenomom slovenskih komunistov o stabilizaciji, bogato obrestujejo. Zlasti pa se jim obrestujejo vlaganja v razvoj, nove programe za potrebe kmetijske mehanizacije in še nekatere druge, predvsem izvozne posle. Prav pri slednjem se Panonija vse bolj uveljavlja, navkljub izsiljevanjem in administrativnim ukrepom, ki tako kot kovinsko-predelovalni industriji takorekoč nikomur ne prizanašajo.

Nekatera prihodnja razčiščevanja in soočenja komunistov v Pomurju bodo nesporno upravičila njihovo potrebnost in koristnost, zlasti v smeri spreminjanja razmer. Branko ŽUNEČ

„Ne debatni krog, ne pridigarsko društvo!“

Geza Bačič, član predsedstva Centralnega komiteja in sekretar medobčinskega sveta ZKS za Pomurje je z naslovno mislijo v pogovoru pred bližnjim „stabilizacijskim“ plenomom slovenskih komunistov in tisto, da bo političnim delavcem ob siceršnji idejni usposobljenosti potrebna tudi fizična pripravljenost in vzdržljivost, v bistvu napovedal, da nas to pot čaka izjemno vroča in razgibana jesen. To še toliko bolj, ker v družbenih razmerah, ki v mnogočem spominjajo na raziskovanje kvadrature kroga, brez taktiziranja sploh več ni mogoče, kot ni mogoče kdaj pa kdaj ubirati tudi bližnjic ali se podrežati (beri: prilagajati) dnevnemu dogajanju. Dolgoročni program gospodarske stabilizacije z vsemi dodatnimi gradivi, na katerega sicer vsi po vrsti vneto prisegamo, resda ponuja dolgoročno razvojno vizijo z nekaj kratkoročnimi prijemi, a bo ostal še naprej le vizija, če ne bomo, zagatam in pomislekom navkljub, poprijeli kot eden povsod, v vseh okoljih.

Pred nami je potemtakem paleta nalog. Pestra je in zajetna. Pa vendarle — bi hoteli izluščiti vsaj tiste najvažnejše?

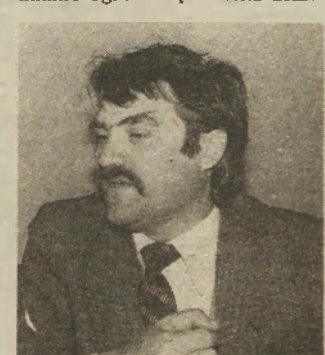
Gospodarski položaj se nekoliko izboljšuje, vendar ne toliko, da bi bili lahko zadovoljni z rezultati. Dolgoročni program gospodarske stabilizacije sprejel in prinaša nekaj kratkoročnih, poudarja pa dolgoročne spremembe, predvsem v našem obnašanju in ravnanju in ne toliko v predpisih ali sistemu. Tudi nekaj rezultatov imamo. Fizični obseg proizvodnje v Sloveniji je večji za več kot dva odstotka, podobno je v Pomurju. Povečuje se izvoz, pri čemer so rezultati v regiji manj ugodni kot v republiki, posebej zato, ker zanemarjamo konvertibilno tržišče. Pomembno je, da držimo v rokah porabo in da smo občutljivi glede stopnje brezposelnosti. Kljub težkim časom smo recimo v prvem polletju zvečali število zaposlenih. Mislim pa, da imamo še rezerve in da so vprašanja boljšega gospodarjenja, dvigovanja produktivnosti, boljšega odnosa do dela, organizacije dela, bitke za večji izvoz, zlasti na zahodno, konvertibilno tržišče, eksistenčna vprašanja delavskega razreda Jugoslavije in temeljna domena ZK kot vodilne, avantgardne sile.

V tem smislu smo tudi v Pomurju — kot v vsej Sloveniji — po krajšem dopustniškem predahu intenzivneje poprijeli. Zdaj tečejo razprave v desetih osnovnih organizacijah ZK v Pomurju (v vsaki občini po dve in v soboški štiri), zaključena je problemska konferenca v Muri in v vseh štirih občinskih komitejih so sklicani aktivni komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev, kjer bi radi še posebej slišali besede delavcev. Kot neke vrste zaključek teh aktivnosti pomeni seja medobčinskega sveta ZKS, na kateri bomo ocenili, kako v celoti vzeto uresničujemo stabilizacijske naloge. V enem delu bo seja skupna z vodstvom pomurske mladine, kar pomeni, da bomo dali na dnevni red tudi problematiko mladine.

Zdaj torej obiskujete delovne kolektive. Kolikor smo sami spremljali te obiske in razprave se zdi, da je ZK ponekod še prekratka, če ne celo zlepljena s strokovnimi in poslovodnimi sestavi.

Nekaj je res na tem, čeprav moramo biti selektivni. V nekaterih kolektivih je namreč več kolektivnega dela ZK v smislu večje odgovornosti sekretarjev in sekretarijatov. Več je sestankov in več obravnavanja resničnih problemov kolektiva, ne pa le branja informacij, ki prihajajo „od zgoraj“ in tako zahteva

občinski komite. Strinjam pa se, da ponekod vodstva osnovnih organizacij ne obvladujejo razmer in da to prihaja tudi do primerov zlepljenosti in kimanja vsemu, kar predlagajo ali ocenijo poslovodno vodstvo in strokovni organi. Posledice tega so, da v takih organizacijah zelo splošno in deklarativno razpravljajo in se vsak sestanek praviloma začne tako, da eden od vodilnih delavcev poda oceno in elemente za razpravo. Po moje kaj takega za ZK — če hoče biti avantgarda — ni vedno potrebno. Danes že imamo ogromen potencial delav-

„Nujnost po abecedi pri vrednotenju problemov je očitna,“ je bil slikovit v pogovoru Geza Bačič.

cev, ki so napredni, pridni, prizadevni, so za napredek. Zato ZK ne moremo postaviti v debatni klub ali pridigarsko društvo. ZK je vendar organizirana politična sila, ki naj bi spreminjala stvari. Res pa je, da se včasih tudi ne znajdemo, ne najdemo skratka pravega načina, kako bi segli do slehernega delavca.

Ze dalj časa in malone povsod je govor o dvoživkarstvu, nam Pomurcem kar lastnim, in s tem povezanim prizadevanjem sindikata po uvedbi socialnih karkov. Kako vi to komentirate?

Mislim, da bi morali imeti v slehernem kolektivu jasno postavljene nekaj abecede pri vrednotenju teh problemov. Komunisti se strinjamo, da ne nosimo vsi enakih posledic sedanje dražnje, skoka cen, inflacije, nizkih osebnih dohodkov. Toda takrat, ko bi se morali konfrontirati s tem, kakšen je dejanski položaj Janeza, Stefke in drugih tovarišev v našem kolektivu, smo premalo korajžni in odkriti. Kakorkoli je hudo priznati, je res, da Pomurci nosimo morda še dodatna bremena stabilizacije. Ob svoji pridnosti in pripravljenosti za izpolnjevanje proizvodnih planov dobiva pomurski delavec v poprečju nekoliko nižje mesečne osebne dohodke, hkrati pa veliko daje za hitrejši razvoj, lastna mu je solidarnost in dajanje za krajevni, občinski in regijski samoprisevek. To je izredno

pomembno in kaže politično, samoupravno osveščenost in zrelost ljudi.

Se vedno pa se nam dogaja, da nismo kos dejstvu, kako je lahko konkreten socialni položaj posameznega delavca zelo različen; bistveno drugačen od tistega, ki ima doma še kmetijo ali je pri njej soudeležen, ali ima pavšalno, popoldansko obrt ali se ukvarja s šušnarskim delom. Bistveno drugače pa je z onim, ki ničesar od tega nima in nobenih drugih možnosti, razen dohodka, ki ga dobi v združenem delu. Ni problem samo v ekonomskem pomenu besede, ampak tudi v krepitvi proletariata, v nastajanju tkim. delavske zavesti.

Po organizacijah združenega dela vse glasneje negajo nad cenovnimi nesorazmerji, vsakovrstnimi izsiljevanji in podobnim, kar deluje vse prej kot združevalno, integracijsko. Kaj storiti, da bi temu tako ali drugače prišli do živega?

Vsi imamo notranje rezerve, čeprav se mi zdi, da občasno pristajamo na nekakšen „mrtev tek“ v našem ocenjevanju razmer. Gre za ponavljajočo se frazo, ki jo takole razlagam: država in federacija sta krivi za cene, razkorak v cenah, nerazumevanje posebnosti in pogojev gospodarjenja in podobno, hkrati pa takoj v naslednjem stavku to isto državo kličemo, naj nam reši probleme. Že z vidika morale to ni povsem korektno, čeprav je res v zadnjem času preveč administrativnih ukrepov in včasih tudi voluntarističnih rešitev.

Po moji oceni smo se s separatno Kraigherjeve komisije o cenovni politiki dokopali do širše odločitve v tej smeri, da je treba manj administrirati na ravni federacije, določiti pogoje cenam in močnejše sprostiti tržne zakonitosti — ponudbo in povpraševanje — ter iskati pozitivne alternative na področju pogojev gospodarjenja. Temeljna alternativa so naše notranje rezerve: dvig produktivnosti, boljša organizacija dela, več vlaganj v tehnologijo, tehnološko opremljenost delovnih mest, znanje (donačo pamet!), mislim skratka, da je to eno od vprašanj, ki bi zaostajanje Pomurja v gospodarskem smislu najhitreje in najkompleksneje omogočilo nova delovna mesta in napredek sploh. Delovni ljudje na obeh bregovih Mure smo že večkrat pokazali, da znamo ob skupnih točkah — pa naj bo to izgradnja skupne bolnice ali kakšen drug referenčni program — združevati sile, kadre in seveda denarna sredstva za določene skupne naložbe s kvalitetnimi programi. Tudi v tem je rešitev, da bo naše gospodarstvo močnejše povezano, tudi to je velik potencial na področju notranjih rezerv, vključno z nagrajevanjem po resničnih rezultatih dela.

Ni treba, da se delavci in komunisti prehitro pomirimo, če nam je družba administrativno prepovedala, da ne smemo deliti več dohodka kot smo ga ustvarili, saj bi to pomenilo, da pristajamo na sedanjo uravnilovko. V kongresno resolucijo smo zapisali, da bomo kljub temu bolje nagrajevali proizvodno in ustvarjalno delo. Vse v naši deželi pa tudi ni ustvarjalno delo. Branko Žuneč

Inventura (neuresničenih) želja

Ve investicijah, katere menda nikjer drugje več, se nam želje kar malo ponašajo v — želje. Tako, naprimer, je tudi z občudbo iz službi državnega knjigovodstva, da bodo vsi veliki objekti končani do leta 1985. Čeprav objubiljajo to do konca omenjenega leta in ne do točkatke, to še vedno prevelik optimizem, če vemo, da in še vedno manjka 82 milijard dinarjev. Zlasti pa ko vemo, da objekte gradimo že kar dve desetletji, kot je, naprimer, z leti 1968 in še ni končana, ali pa z hidrosistemom Štor — Lepodanes 6,3 milijarde dinarjev, prekoračitev pa znaša 4,8 milijarde. Krog 90 objektov, katerih vrednost je 190 milijard dinarjev, gradijo osem do devetnajst let in še vedno niso dograjeni. Med njimi so največje objekte kajpak spadajo energetska 55 objektov, 34 HE in jedrska elektrarna v Krškem, nato najdišča 58 objektov (21 premogovnikov lignita, 25 črnega premoga in kmetijskih proizvodov ali prehrambene industrije, in to največ za živila, tovarne hrane, klavnice in sladkorne tovarne, najmanj pa za raziskovalno delo). Investicij, ki pomenita najbolj pomembne objekte za razvoj, sta trenutno 202 in prav tu je največ prekoračitev predračunske vrednosti (382,8 milijard dinarjev), in tudi gradnja poteka zelo počasi.

PISMO IZ BEOGRADA

Možni smo, ker gre za sredstva, o katerih delovni ljudje sploh ne vedo, skleni za hitrejši razvoj, sredstva, določena z zakonom, pa so investicije, ki stanejo 500 milijonov dinarjev, a niso vse predložene, saj jih je 415 s predračunsko vrednostjo 965 milijard. Pravih investicij, ki skupno znašajo 89 odstotkov predračunske vrednosti vseh trenutnih investicij, je 3.514, kar je le 17,6 odstotka predračunske vrednosti. Najbolj predračunska vrednost je znašala 1006,6 milijard dinarjev, konec letošnjega marca pa je večja za 587 milijard dinarjev, kar pa pri stalih 12.000 investicijah ni bilo nikakršnih prekoračitev. Kako gradimo? Zanimarimo dejstvo, da vsako leto zgradimo do petinajst odstotkov tovarn, kljub temu da vsaka četrta iz zrgubo, da o klavnih brez živine in sladkornih tovarnah brez klavnice in podobnem ne govorimo. Naj nas zanima samo: kaj imajo investitorji, recimo po republikah in Makedoniji 16,7, na Kosovu tudi 16,7, v Srbiji brez pokrajin seveda 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj čez te „meje“ gre na delovni dan za investicije le 19 par. Pa tudi znotraj republik je sodelovanje slabo. V Bilu na sto dinarjev združijo 12,1 dinar, v Gori 4,7, a Hrvaškem 11,7, v Makedoniji 8,3, v Sloveniji 27, v Srbiji 16,7, na Kosovu 6,2 in v Vojvodini 16,4 dinarje. Videti je, da na delovni dan v Srbiji in Vojvodini 16,4 milijard dinarjev. Črni Gori 15, v Črnogori pa 9,3. Vse ostalo je dolž, tuj denar ali pa kar samo tuj denar, tisti, ki se niti dobili niso, pa računajo nanj. Kljub temu, ki zahtevajo ogromno sodelovanja prek vseh republik in pokrajinskih meja, da o mestnih in občinskih ne govorimo. Prav tega sodelovanja pa ni, saj

V ospredju krepitev samouprav- nih odnosov

Kljub zaostrenim gospodarskim razmeram se v soboški občini lahko po našajo z uspešnimi rezultati poslovanja, kar še zlasti velja za nekatere osnovne pokazatelje, kot so dvig celotnega prihodka, dohodka, povečan izvoz, akumulacija itd. To gotovo pomeni veliko spodbudo za marsikatero organizacijo združenega dela in dokazuje, da je moč tudi v teh razmerah dobro gospodariti in lažje premagovati težave. Zato je treba res varčevati in zagotavljati planske cilje na področju višje proizvodnje, produktivnosti in izvozne usmerjenosti združenega dela prav povsod, kjer je to možno, da bi v praksi čim bolj uresničevali dolgoročni program gospodarske stabilizacije.

To so jasno poudarili na seji predsedstva občinskega komiteja zveze komunistov v Murski Soboti, ko so obravnavali priprave na bližnjo sejo CK ZKS in konkretizirali naloge komunistov. Kot so poudarili v razpravi, je ena najpomembnejših nalog sedanjega trenutka v tem, da še naprej krepimo socialistične samoupravne odnose, kar ne velja le za zvezo komunistov, ampak tudi za vse ostale subjektivne sile v združenem delu, kakor tudi za osnovne organizacije ZK na vasi, kjer morajo nadaljevati z akcijo.

Obvladovanje družbenoekonomskih razmer v občini namreč terja večjo mobilizacijo slehernega delavca in občana. V bistvu gre torej za to, da politično akcijo v večji meri izkoristimo za boljše povezovanje in solidarnost združenega dela, med katerim sedaj obstajajo še vedno velike razlike. Vzemimo za primer samo ustvarjanje dohodka, ki marsikdaj ni rezultat višje produktivnosti in boljšega dela, ampak visokih cen. Zato v takšnih delovnih okoljih, kot je bilo rečeno, ne bi smeli vsaj pretiravati z visokimi osebnimi dohodki, ker to povzroča nezadovoljstvo pri drugih delavcih.

Ob zaskrbljujoči manjši investicijski aktivnosti in padcu realnih osebnih dohodkov pa se bo treba v prihodnje še bolj nagniti na odgovornost in sposobnost nosilcev gospodarjenja v soboški občini. Nekaj prednosti, predvsem pri pridelavi hrane, domačih surovinah in reprodukcijskem materialu, jasno dokazuje, da je treba pravočasno prilagoditi oskrbo in urediti dohodkovno povezanost. Na ta način pa se tudi odpirajo, kot so dejali na seji predsedstva OK ZK v Murski Soboti, možnosti za nova delovna mesta, saj predstavlja trenutno število okrog 1200 iskalcev zaposlitve — med katerimi se povečuje delež mladih — že dokaj pereč problem. Pri vseh teh ukrepih pa je treba odločneje nadaljevati tudi z dolgoročno kadrovske politiko na vseh ravneh.

Izhajajoč iz sklepov 9. seje CK ZKJ in vsebinskih priprav na sejo CK ZKS, ki bo v drugi polovici septembra, so se dogovorili, da bodo opravili sestanke v 4 osnovnih organizacijah ZK, ki se jih bodo udeležili člani CK ZKS. Izbrani kolektivi so: IMP TOZD Panonija, SOZD ABC Pomurka Mesna industrija TOZD Klavnica, PZC TOZD Zdravstveni dom in Srednja družboslovna in ekonomska šola. Z njimi bodo skušali zlasti ugotoviti, kako se komunisti konkretno vključujejo v razreševanje zaostrenih gospodarskih razmer v svojem okolju. Hkrati so se dogovorili o aktivnostih članov ZK v razpravah o idejno-političnih vprašanjih položaja, družbenopolitičnega organiziranja in delovanja mladih v OZD in KS, ki bodo potekale do konca septembra.

Milan Jerše

Možnosti razvoja so v povezovanju

Delovna organizacija Kroj iz Murske Sobotice sodi med tiste redke organizacije združenega dela v Pomurju, ki se ukvarjajo z obrtno dejavnostjo. 78 zaposlenih združuje delo v tamkajšnjem krojaštvu in tapetništvu, rezultati polletnega gospodarjenja pa kažejo, da si ta kolektiv prizadeva dosega čim boljše poslovne rezultate. Tako so ob polletju ustvarili za 15,8 odstotka večji celotni prihodek kot leto poprej, dohodek pa so povečali za 22,8 odstotka. Seveda pa to povečanje ni le rezultat višjih cen pač pa predvsem večje produktivnosti, ki se je povečala

povečala za 4,5 odstotka, potrjujejo, da se v soboškem Kroju uspešno vključujejo v stabilizacijska prizadevanja, več in boljše delati pa za njih ne pomeni le golo parolo, pač pa jo uresničujemo tudi v praksi.

Sicer pa v Kroju pravijo, da se obrtni dejavnosti v občini posveča še vedno premalo pozornosti. Morali bi jo obravnavati enako kot industrijsko proizvodnjo, saj je v bistvu njena dopolnitev, nudi pa tudi usluge občanom. Tako pa se v Kroju iz leta v leto ubadajo s težavami pri nabavi opreme, ki je v glav-

zagotavljali preko Slovenijale- sa, za katerega izdelujejo obla- zinjeno pohištvo.

Možnosti nadaljnega razvoja torej v Kroju vidijo v pove- zovanju z industrijsko proiz- vodnjo, s tem pa se odpirajo tudi možnosti za širitev kroja- ške proizvodnje. Sedanji proiz- vodni rogram tapetništva obse- ga predvsem izdelavo obla- zinjene pohištva, medtem ko v krojaštvu poleg konfekcije de- lajo tudi po naročilu posamez- nih kupcev. Sicer pa šivajo tudi veliko najrazličnejših uniform za potrebe naročnikov iz cele Slovenije, prav uniforme pa predstavljajo okrog 20 odstot- kov celotne količinske proiz- vodnje v tej delovni organizaci- ji.

Trenutno delajo v Kroju v eni izmeni, ob ustreznih delitvi dela z industrijsko proizvodnjo pa bi v krojaštvu že kmalu lah- ko prešli na dvoizmensko delo, s tem pa bi se odprle tudi mož- nosti za odpiranje novih delov- nih mest.

Pa še eno ugotovitev bi kaza- lo v tem zapisu posebej pouda- riti. Če vsepovsod ugotavljajo, da administracija močno bremeni manjše delovne kolektive, so v Kroju takoimenovano reži- jo omejili takorekoč na mini- mum. Poleg delavcev, ki delajo v proizvodnji, imajo zaposlenih le 5 režijcev ter dva čuvaja in dve čistilki. Seveda pa ob tem ugotavljajo, da nimajo vseh potrebnih služb in ob morebitni širitvi proizvodnje bi kazalo razmisliti tudi o uvedbi nekate- rih prepotrebnejših služb.

L. Kovač
Foto: Igor Ružič

V krojaštvu se soboškem Kroju odpirajo nekatere nove možnosti, ki jih vidijo predvsem v povezovanju z industrijsko proizvodnjo

skoraj za tri odstotke, dohodek na delavca pa je večji kar za 13 odstotkov. Povečanje celotne- ga prihodka samo po sebi v primerjavi z občinskimi popre- čjem, kjer znaša povečanje 43 odstotkov, sicer ni najugodnejše, vendar je treba ob tem do- dati, da so se tudi uporabljena sredstva povečala le za 11 odstotkov. Ti rezultati in pa podatek, da se je gospodarnost

nem iz uvoza, potrebnih deviz za to pa nimajo. Podobno pa je tudi z rezervnimi deli in repro- dukcijskim materialom. Reši- tev zato iščejo v povezovanju z industrijsko proizvodnjo, so- delovanje z Muro pa je že dalo nekatere pozitivne rezultate. Letos so sicer dobili nekaj deviz pri poslovni banki za nabavo najnujnejših surovin, prejšnja leta pa so si devizna sredstva

ZDRAVSTVO

Kako urediti stanje v zdravstvu?

V teh dneh bodo delegati na se- jah skupščin občinskih zdravstvenih skupnosti Pomurja med drugim razpravljali o rezultatih polletnega poslovanja, ki so zaskrbljujoči. Kot je že znano, so vse štiri pomur- ske občinske zdravstvene skupnosti sklenile poslovanje po prvih šestih mesecih letošnjega leta z 18.228.000 dinarjev primanjkljaja. Vzroki za takšno stanje so v višjih odhodkih za denarne dajatve in zdravstveno varstvo, kot so bili načrtovani, v radgonski občini pa predvsem zato, ker niso dobili vsega načrtovanega denarja. Tako se je trenutno znašla v najtežjem po- ložaju občinska zdravstvena skup- nost Gornja Radgona, saj znaša primanjkljaj 8 odstotkov.

O rezultatih polletnega poslova- nja so že razpravljali koordinacijski odbori pri občinskih zdravstvenih skupnostih in delegatom pred- lagali, da na sejah skupščin spre- mejo nekatere ukrepe za ureditev stanja. Ti ukrepi so dolgoročnega značaja in so pripravljani za celotno Pomurje. Poleg tega pa so v radgonski občini pripravili tudi program ukrepov za usklajitev od- hodkov z materialnimi možnostmi za zdravstveno varstvo v letošnjem letu. V ostalih treh občinah so bile ocene koordinacijskih odborov nekoliko bolj optimistične, saj meni- jo, da bo stanje mogoče urediti z uveljavitvijo stabilizacijskega pro- grama ukrepov in z dotokom zaostalih solidarnostnih sredstev.

Treba pa je tudi poudariti, da je občinska zdravstvena skupnost Lendava, ki je ob polletnem poslo- vanju imela najmanjši primanj- kljaj, v celoti uspela pokriti lansko- letni primanjkljaj, ki ga je bilo za 6.368.000 dinarjev.

Na bližajočih se sejah skupščin občinskih zdravstvenih skupnosti bodo morali delegati poleg sprejet- ja programov stabilizacijskih ukre- pov razpravljati in odločiti tudi o dokončnih programih občinskih zdravstvenih skupnosti za letošnje leto. Dosedanja gibanja osebnih dohodkov in materialnih sredstev v zdravstvenih organizacijah po mne- njih izvršnih svetov skupščin občin kažejo, da bi morali izvajalcem zdravstvenega varstva zagotoviti višje osebne dohodke in sredstva za materialne stroške, česar pa dovoljena sredstva v okviru skup- nih občinskih bilanc ne zagotavlja- jo. Na vseh dosedanjih razpravah je bilo poudarjeno, da bi zdravstvu morali zagotoviti toliko sredstev, da osebni dohodki delavcev ne bi še bolj zaostajali za osebnimi dohodki v gospodarstvu. Prav tako je na dlani, da z dovoljenimi 20 odstotki povečanja sredstev za materialne stroške ni mogoče pokriti potreb, saj polletno poslovanje kaže, da bodo ti večji najmanj za 30 odstot- kov. Treba je tudi povedati, da predvideni programi stabilizacij- skih ukrepov v zdravstvenem var- stvu, ki so izdelani za občinske zdravstvene skupnosti in za vse TOZD PZC in ki naj bi prispevali k racionalnejšemu trošenju zdravstve- nega dinarja, ob sprejetih ukrepih dovoljene porabe ne bodo izboljšali ravni zdravstvenega varstva, v Po- murju, ki je že tako nižja kot v drugih regijah.

LENDAVA

ZAPOSLENIH JE MANJ KOT LANI

Izvršni svet skupščine občine Lendava je razpravjal o realizaciji plana zaposlovanja v letošnjem letu in ugotovil, da so kršeni nekateri dogovori in sklepi. Dogovorjeno je namreč bilo, da bodo tisti, ki imajo pogoje za upokojitve, šli v pokoj pravočasno, da bo storjeno vse za poživitev drobnega gospodarstva, da bo manj nadur in pogodbenega dela. V lendavski občini je posebej zaskrbljujoče to, da pada zaposlenost v industriji, ta pa zaposluje kar 65 odstotkov vseh zaposlenih v občini. V industriji je bilo v letošnjem prvem polletju kar za 23 delavcev manj kot v enakem obdobju lanskega leta. Nič ni boljše tudi glede zaposlovanja pripravnikov. Delovne organizacije so se s samoupravnim sporazumom obvezale, da bodo zaposlile 60 pripravnikov, dejansko pa so jih zaposlili le 22. Posledica manjših možnosti za zaposlovanje je seveda povečana nezaposlenost. V lendavski občini ta čas šteje zaposlitev kar 505 občanov od tega 255 žena. V prvi polovici leta se je z začasnega dela v tujini vrnilo 50 občanov, od tega se jih je zaposlilo le 21.

Kaj storiti, da se problem zaposlovanja omili, odpraviti se ga namreč ne bo dalo? Potrebno bo dosledno spoštovati dogovore in dejansko omogočiti razvoj drobnega gospodarstva ne le z besedami, temveč s konkretnimi akcijami.

Jani D.

mala anketa

Prvič v šoli

V Pomurju je prvič sedlo za šolske klopi okrog 1.800 prvošol- čkov. Od tega, kakšno popotnico so dobili za šolo, je v marsičem odvisen tudi njihov kasnejši uspeh. Znano je namreč, da na odnos do šole odločilno vplivamo odrasli iz otrokovega okolja. Če mu je prikažemo kot nekaj pomembnega in koristnega za njegovo nada- njne življenje, mu zbudimo motiviranost in veselje za šolo; če pa sku- paj z njim obžalujemo, da ne bo več časa za igranje, ali mu celo za- žugamo, počakaj, boš že videl, ko te bodo v šoli prijel, potem nar- sikaj pokvarimo. Tudi prvi dnevi v šoli so zelo pomembni za om- kovo prizadevnost in odnos do učenja. In kaj so nam povedali ne- kateri prvošolčki?

JERNEJ ŠAVEL iz Murske Sobotice: „Komaj sem že čakal, kdaj bom tudi jaz lahko šel v šolo. Pri sestrični sem večkrat gledal šolske zvezke in knji- ge, pa me je vse to zelo zanimalo. Na- kaj sem se že naučil doma in v vrtcu, tako da velike tiskane črke in znake pisati in tudi računati do 14. V vrtcu- talo pa se bom naučil v šoli. Najbolj me zanima knjiga Spoznavanje dru- be in narave.“

Prvi dan v šoli je bilo lepo. Z mano sta prišla tudi mamica in očka, ki sta mi pokazala, kje naj hodim, ko bom sam šel v šolo. Ko se bo zmrzilo, si bom obesil okrog vratu kresničko. Doslej se nis- smo nič učili, ampak smo se pogovarjali in se spoznavali. Taka- torbe pa že nosimo s seboj.“

RENATA JANČARIČ: „Tudi jaz sem se veselila šole in ne bi rada še eno leto ostala doma. Hodim skupaj z bratcem dvojčkom, starejši brat je že obiskuje 4. razred. Že prvi dan je bilo v šoli zelo lepo. V Mursko Sobo- to smo se peljali z avtomobilom in mamica je šla z nama v razred. Nekaj časa smo se pogovarjali, tudi smeji- li smo se, potem nam je tovarišica razdelila zvezke. Starši so nato šli za nekaj časa in razreda in so nas počakali na hodniku. Mi smo se še malo pogovar- jali in ob koncu nam je tovarišica dala vsakemu za spomin rola.“

Štefka Horvatova razdelila zvezke. Starši so nato šli za nekaj časa in razreda in so nas počakali na hodniku. Mi smo se še malo pogovar- jali in ob koncu nam je tovarišica dala vsakemu za spomin rola. Mislim, da bo lepo hoditi v šolo.“

JURI HUSAR, 1. b OŠ Jeze Kere- čič Gornja Radgona: „Lepo je bilo prvi dan v šoli. Imamo prijazno tova- rišico, ki se je dve uri, kolikor je tra- jal pouk, pogovarjala z nami. Naj- prej se je predstavila ona, kasneje mi, zatem pa nas je še povprašala, kaj smo postali. S ponosom sem j odgovoril, da sem postal osnovnoš-olec. Tovarišica nam je še povedala lepo pravljico, zatem pa smo zapeli. V razredu nas je 31, in enega sošolke in sošolce poznam že iz vrtca, ostale pa še bom, posebej v celodnevni šoli. Do šole nimam daleč, varuje pa me tudi rumena ro- tica. Potrudil se bom, da bom dober učenec.“

lepo pravljico, zatem pa smo zapeli. V razredu nas je 31, in enega sošolke in sošolce poznam že iz vrtca, ostale pa še bom, posebej v celodnevni šoli. Do šole nimam daleč, varuje pa me tudi rumena ro- tica. Potrudil se bom, da bom dober učenec.“

DARJA LIPAJ iz Martjanca: „Če- prav me je zanimalo, kako bi v šoli, bi še rajši ostala v vrtcu. Tam smo se vsak dan igrali, tu pa naj bi bilo le- poma igrati. No, vrtcu je tudi bolj lepo. Veliko se pogovarjamo in se smejejo, kadar kito pove kaj nara- šnega. Komaj že čakam, ko se bodo začeli učiti pisati in brati, da bom potem lahko doma čitala lepe pravljice, tako kot sestrica Simona, ki že hodi v šolo. Ker sem jaz še maj- hna, me je prva dva dni spremljala v Mursko Soboti mamica.“

ce, tako kot sestrica Simona, ki že hodi v šolo. Ker sem jaz še maj- hna, me je prva dva dni spremljala v Mursko Soboti mamica.“

TATJANA ŠTERMAN (OŠ Ver- želj) je bila s prvim šolskim dnem zelo zadovoljna. V četrtek so se prvošolčki zbrali v razredu, nato pa so jih tovarišice peljale na sprehod po Veržuju in jim pokazale vse, kar morajo vedeti o svoji poti v šolo in iz šole. Tako bo sedaj lahko brez skrbi in varno šla v šolo in domov. Tudi drugi dan — v petek — je bil pester, saj so v šoli najprej spreje- dali šolske potrebščine, ki jih bodo rabili v prvem razredu. Na koncu je čisto odkrito priznala, da ji je v šoli zelo všeč in da jo bo rada obiskovala, saj meni, da se bo naučila zelo veliko lepih stvari.“

dali šolske potrebščine, ki jih bodo rabili v prvem razredu. Na koncu je čisto odkrito priznala, da ji je v šoli zelo všeč in da jo bo rada obiskovala, saj meni, da se bo naučila zelo veliko lepih stvari.“

mala anketa

Pred plenumom kulturnih delavcev OF

Prvi plenum kulturnih delavcev OF Slovenije je bil že leta 1941, od takrat se je zvrstilo 10. Kulturni delavci so se odločili, da bo letošnji 11. plenum posvečen Mišku Kranjcu in njegovemu delu v Pomurju in Sloveniji, Jugoslaviji in seveda prek meja. Poleg tega bodo v dneh, ko bo plenum trajal, pozornost namenili tudi skladatelju Franciju Šturmu, ki praznuje svojo 40-letnico, prav tolikšni obletnici slovenske državnosti in 500-letnici Martina Lutherja in njegovemu vplivu v Pomurju.

Praznuvanje je kar dovolj in ob tej priložnosti bo tudi precej spremnih prireditev: likovne razstave, Festival sodobne komorne glasbe, ki se bo letos vključil v okvir plenuma, koncerti v počastitev Slavka Osterca in Francija Šturma in kar je seveda najpomembnejše — 75-letnica Miška Kranjca. V Veliki Polani bodo odkrili doprni kip, predstavili bodo odlomke iz filma Strici so mi povedali (žal celoten film do takrat še ne bo gotov), literarni večer v Murski Soboti pa bo namenjen prav delu Miška Kranjca. Pomemben prispevek plenumu bo vsekakor razstava o protestantizmu v Pomurju, ki obeležuje 500-letnico Martina Lutherja, obdobju, ki je burilo in razburkalo zgodovino tudi v pokrajini ob Muri. Od 30. septembra pa do 3. oktobra bo kulturnih dogodkov dovolj.

Plenum kulturnih delavcev OF Slovenije pa ima še eno razsežnost to bo pomemben prispevek slovenskih kulturnih ustvarjalcev h kulturnemu utripu naše pokrajine, obenem pa je to izziv za domače kulturnike. Verjetno bo to edinstvena prilika, da se prav domači likovni, literarni in drugi ustvarjalci enakopravno vključijo v delo plenuma na seminarjih, kolokvijih in si tako nabirajo spoznanja, nove vidike ustvarjalnosti, ali pa obenem razpravljajo o delu drugih o domačem kraju, domači pokrajini, pa naj bo to v besedi ali sliki.

Prav je, da letošnji plenum poudari pomembnost osebnosti Miška Kranjca, ki je Pomurju dal svoj veličastni pečat. Pečat, ki ga ne bo moč zbrisati, pečat, ki ga ohranja njegov literarni opus in ki ga bomo videli tudi na filmskem platnu. Prav pa je tudi, da ob tem ne bomo pozabili tudi na druge pomembne kulturnike — glasbenike in likovnike — ki so prav tako dodali svoj delež. Istovestno pa bomo lahko spoznali, v kolikšni meri druge cenijo te prispevke, kajti pomembnost Miška Kranjca, Slavka Osterca in drugih je velika.

Čeprav je ustanovljen pripravljalni odbor za pripravo plenuma, pa ne smemo pozabiti na nekaj. Tudi mi smo del te pokrajine, tudi mi sami moramo prispevati svoj delež k temu plenumu. Če ne zaradi naših predhodnikov, potem vsaj zaradi tega, in če ne z drugim, vsaj s skromnim obiskom enega od dogodkov v dneh, ko bo trajal plenum. Toliko smo dolžni sebi in njim.

Dušan Loparnik

Male kiparske stvaritve v Ljubljani

Katedrala slovenske kulture — Cankarjev dom v Ljubljani — je zveličala novo razstavo sezono s prireditvijo, ki veliko pomeni za Mursko Sobotu in za Ljubljano z okolico. V prvem predverju so namreč razstavili izbor malih plastik šestega jugoslovanskega bienala male plastike, katerega organizira — kot vemo — Murska Sobotica.

Tako je „soboški“ bienale po desetletju uspešnega predstavljanja malih plastik, kiparskih stvaritev, ki so do začetka te prireditve ležale zaprtne na policah ateljejev, prodri tudi v slovensko prestolnico, medtem ko je nekatera druga jugoslovanska in evropska mesta osvojila pred tem.

S. J.

Dialogi poslej tudi v Vestniku

DIALOGI, revija za kulturo v vseh oblikah, so z letošnjo sedmo številko uspeli „ujeti“ korak izida z mesecem, čeprav je v začetku leta kazalo še slabše, ker so morali natisniti tudi nekaj lanskih števil.

Pregled dosedanjih števil pokaže, da je novi uredniški odbor vzel pripravljane, zlasti pa vsebinsko usmerjanje revije, zelo resno.

Rezultati so vidni: izšlo je osem števil, v tisku je deveta, najbrž najzahtevnejša letošnja številka, namenjena bližnjemu srečanju pisateljev alpskih držav, ki se bodo zbrali v Radencih, znana pa je tudi osnovna vsebina desete, deloma enajste in letošnje zadnje, dvanajste številke Dialogov.

Podnaslov: revija za kulturo v vseh oblikah, na zgoščen način očrtuje vsebinski kred, medtem ko so Dialogi teritorialno razprti v jugoslovanski in mednarodni prostor, pri čemer jih zanima tudi vse, kar je povezano z narodnostnimi in manjšinskimi vprašanji v najširšem smislu. Hkrati z izvirno literarno ustvarjalnostjo in produkcijo, si Dialogi prizadevajo pritegniti ustvarjalne in kritične publike, ki imajo priložnost obravnavati zelo širok spekter problematike.

Vštric s SODOBNOSTJO in NOVO REVIJO, manj pa z ostalimi, deloma specializiranimi revijami, si pri DIALOGIH prizadevajo pritegniti čim večje število avtorjev, s čimer se zoperstavljajo temu, da bi odbirali in objavljali le iz materialov, ki jih pisci pošiljajo sproti. Čeprav materiala ni malo, bi namreč bila zgolj odbira premalo za vstrajanje na ustreznih kakovostni ravni.

To seveda ne pomeni, da imajo možnosti za objavo le uveljavljeni avtorji, marveč se mora vsak sproti potrjevati z delom.

Nekako razumljivo je, da ima uredništvo veliko poezije različne vrednosti in avtorjev, mnogo manj dobi proze, zlasti dobre proze, malo je kvalitetnih in svežih prevodov in še

manj angažiranih publicističnih tekstov.

Uredništvo Dialogov želi vnesti tudi več likovnega ustvarjanja, in sicer s pritegnitvijo znanih in manj znanih slikarjev in drugih likovnih ustvarjalcev. Posrečeno dopolnilo literarnemu sporočilu, recimo sedme številke, so grafike Jožeta Horvata Jakija.

Ob tovrstni označitvi Dialogov bi bilo najbrž neučinkovito naštet večje število prispevkov

gregor grič

Letos so že petič organizirali na avstrijskem Koroškem srečanje pisateljev narodnosti. Srečanja sta se med drugim udeležili tudi pisatelji madžarske narodnosti Szunyog Sándor in Bence Lajos. Na srečanju je bilo več predavanj o ustvarjanju pisateljev iz vrst narodnosti, predstavili pa so literarni reviji mladih koroških avtorjev Mladje in novoustanovljeno revijo Celovski zvon.

kulturni koledar

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je odprta razstava del akademske slikarke Suzanne Kiraly-Moss.

LENDAVA — Poleg stalne zbirke in muzejske zbirke je v gradu na ogled razstava del akademskega slikarja Nandeta Vidmarja iz Ljubljane. Razstavo posreduje soboška galerija iz svoje stalne zbirke.

LJUTOMER — V galeriji Antea Trstenjaka so razstavljeni akvareli in olja akademskega slikarja Miloša Lovrenčiča iz Ljubljane.

Od 6. do 11. septembra gostuje subotičko narodno gledališče na Hodošu, v Prosenjakovcih, Domanjševcih, Genterovcih, Gornjem Lakošu, Dobrovniku in Lendavi. Izmenoma dajejo Mišolovko Agate Kristi in izbor iz del Karinty Frigyesa

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: Matjaž Kmecl — MALA LITERARNA TEORIJA (Dopisna delavska univerza), William Judson — MRZLA REKA (Mladinska knjiga), Vardjan Čermak SOBNE OKENSKE IN BALKONSKE RASTLINE (Cankarjeva založba)

Orkester Ernesta Lukača

Plesni orkester kulturno-umetniškega društva Stefan Kovač iz Murske Sobotice šteje skupaj z vodjem šestnajst članov. Prav toliko glasbenikov je nastopilo na minuli reviji amaterskih plesnih orkestrorov v Celju (od koder je gornji posnetek), v Pomurju pa so instrumentalisti v letošnjem letu nastopili na samostojnem koncertu v Murski Soboti pa v Beltincih in Črnelavcih. V tem času so bili v gosteh tudi na narodnostnem dnevu v Stevanovcih v Porabju in v Korniendu na sosednjem Madžarskem. S svojimi nastopi in prijetnim muziciranjem običajno žanjejo aplavz.

bb

Paul Busson

41

UPORNIK MESTILO

Prevedel: Vladimir Komidar

mora nujno pač razumeti, ker bi se sicer polzdrav ne mogel odločiti za vožnjo v kmečkem vozu. Vkolikor prevzema pred svojo vestjo odgovornost, da me v takem stanju pusti na pot brez spremstva, je pač njegova stvar.

Te besede se ga sicer nekoliko prizadele, tako da je zmajal z glavo. Menil pa je, da ravno učitelja ne pušča rad brez nadzorstva. Pripomnil je, da moram kot plemič sprevideti, da bi takšni ničvredneži ob priložnosti vse ukrenili, samo da bi jo popihali. Pisar se mu pokorava namreč zaradi tega, ker mu je nadlovec nekajkrat zmedel račune za les.

Ce bi torej padlo vetrnjaku na um, da bi bilo dobro oditi, bi ga lahko dal zapreti, dokler se prostovoljno ne bi vrnil ter se sprijaznil s hrano in bičem. Stari slepar, je pomežiknil in pripomnil, da bi tako cenene in dobrega pisarja ne mogel nikjer dobiti. Za to mora na capina skrbno paziti. Ker sem ga uporno prosil, naj mi podeli moža v spremstvo, je slednjič po premetenem preudarku privolil v prepričanju, da bo naročil vozniku, naj privede potuhnjene in odrezanoma ušesoma nazaj, kakor hitro dospemo do cilja. Svetoval pa mi je, naj z domišljavo učeno opico ravnam enako kot z nočno posodo. Služinaj mi kot nosač in oproda, pri čemer naj mu privoščim krepko brco in zajeto zaušnico. Pretepanje je po njegovem mnenju najboljši zdravilo za takšne ptičke, ki na skrivnem menijo, da so boljši od plemstva ali pogumnega vojaka.

Stisnil sem mu roko in si izprosil nekoliko odmora, da bi mislil, da se bom šele pripravil. Namesto da bi se zadrževal in zaužil pripravljeno kosilo, sem pomignil Hemmetschnuru, ki me je zaskrbljen čakal na hodniku, ker mu je bilo prepovedano stopiti v gospodarske sobe, izvzemši v obednico. Urno sva se vzpela na čakajoči voz, ki mi je na ukaz mlademu vozniku oddrdral. Komaj smo privozili do ceste nekaj tisoč korakov od Krottenedeja, smo zaslišali siloviti zvok lovskega roga.

Kmet je hotel zaustaviti konja in rekel: „Milostni gospod nas kličejo nazaj!“ „Norec!“ je rekel učitelj. „Lovec Raub se z lovskim rogom

le poslavlja od visokorodnega gospoda poleg mene. Zato se podvizaj!“

Nadaljevali smo z vožnjo in kmalu že nismo več slišali roga, ki naju je res pozival nazaj.

Popoldne smo se zaustavili v majhnem kraju.

Slabele sem. V polsnu sem poslušal Hemmetschnura, ki mi je zaupljivo pripovedoval, kako so mu odrezali ušesi kot kazen za neumen podvig v Istanbulu. Na namig neke zastrte Turkinje je preplezal zid, nakar so ga zgrabili evnuhi in mu na ukaz bogatega domačina s handžarom odrezali obe ušesi. Ko se je od bolečine, slabosti in izgubljene krvi onesvestil, so ga odvlekli grozoviteževi služabniki v neobljudeno ulico in ga vrgli na smetišče, kjer je obležal. Zvečer se je prebudil in čutil, kako mu podivjani psi ližejo kri z ran, ki se zato niso mogle vneti! Usmiljeni muslimani so ga pozneje pobrali in odnesli v franciškanski samostan, kjer so ga negovali, dokler ni ozdravel. Najhujša od vsega pa je bila ugotovitev, da je bila zastrta ženska grda stara babura, ki si je hotela privoščiti šalo. Ker pa ji je prišel zel, mogočni in oblastni paša, se je pustalovščina tako žalostno končala.

Jed mi ni dišala. Neprestano sem videl pred seboj odrezani likasti učiteljevi ušesi in prizor, kako so mu sestradani psi na rumenkastem obcestnem smetišču lizali kri.

Proti večeru sva prispela v obrensko mesto, voznik pa je zapeljal pred vrata gostilne „Pri vladarskem jabolku“, kjer sem odslovil Hemmetschnura, čeprav se je zelo zavzel in hotel ostati pri meni. Priporočil sem mu, naj prekorači reko, preden bodo mestna vrata zaprli in bo prijahal na konju sel lovskega starešine. Prestrašil se je, da so mu zašklepetali zobje, mi večkrat poljubil roko, se priklonil in rekel: „V svobodo grem, v svobodo, moj pokrovitelj. Kjerkoli vas bom zopet srečal, gos pod baron, vam bom brezplačno služil in vam ostal zvest z umom in telesom.“

Ko sem se vozniku Petru, ki se je po učiteljevem odhodu zaskrbljeno praskal za ušesi, bogato oddolžil, sem stopil v gostilno.

Pomembne naložbe v kmetijstvo

Temeljne banke LB — ZB z območja Slovenije so se s planom dogovorile, da bodo za kmetijstvo v letu 1983 namenile 32,5 odstotkov prostih sredstev za nove investicijske naložbe, kar znaša 1.537 milijonov dinarjev. Vendar so za ostre pogoje kreditno monetarne politike omejili možnost plasiranja sredstev, kar terja strogo selektivnost pri usmerjanju investicijskih sredstev in tekočem poslovanju.

Do konca julija letos so investitorji že predložili bankam, članicam Konzorcija za kmetijstvo — LB — ZB, Jugobanki in Beograjski banki skupaj 288 programov s kompletno investicijsko tehnično dokumentacijo v predračunski vrednosti 8.594 milijonov dinarjev ter kreditom banke v znesku 3.732 milijonov dinarjev. Od predloženih programov so banke do konca julija odobrile 243 kreditov v predračunski vrednosti 5.845,9 milijona dinarjev in kreditov bank v višini 3.257,4 milijona dinarjev.

Banke ocenjujejo, da bodo vložene zahtevke s kompletno investicijsko tehnično dokumentacijo v predračunski vrednosti 1.747,6 milijona dinarjev in zaprosenim kreditom bank v višini 474,6 milijona dinarjev, od tega s tranšo v letu 1983 v višini 287,7 milijona dinarjev, predložile organom upravljanja v najkrajšem času.

V banki imajo tačas evidentiranih še 23 programov v skupni vrednosti 359,8 milijonov dinarjev s predvidenim kreditom bank v višini 156,4 milijona dinarjev.

Ob naložbah pa je pozornost članov Konzorcija za naložbe v kmetijstvo veljala likvidnostnim težavam kmetijskih organizacij. Vzrok nelikvidnosti je limitiranje obsega plasiranja v temeljnih bankah. Slednje še posebej prizadene proizvajalce hrane člani iste banke in koristijo 60 odstotkov plačanov iz Temeljne pomurske banke. Na pomanjkanje obratnih sredstev za proizvodnjo in zaloge kmetijskih pridelkov so posebej opozorili na seji Konzorcija za kmetijstvo, kjer so predlagali, da bi Ljubljanska Združena banka morala združevati sredstva za potrebe obratnih sredstev v kmetijstvu in prenašati limite na Pomursko banko, ki je zaradi že omenjene koncentracije poljedelske in živinorejske proizvodnje na tem območju v težkem položaju. Prav zaradi slednjega kmetijstvo lahko reeskontne kredite koristi le za del kmetijske proizvodnje in to le za proizvodnjo pšenice, sladkorne pese ter koruze za zrno.

V kreditiranju pa ni vključena proizvodnja krompirja, silažne koruze in grozdja, katere vrednost ocenjujejo na okoli 620 milijonov dinarjev. Problem so tudi brezobrestni avansi za reprodukcijski material kot so umetna gnojila, semena in zaščitna sredstva, ki jih kmetijci morajo izplačevati dosti prej kot je možno koristiti reeskontni kredit za proizvodnjo. Samo ABC POMURKA za proizvodnjo v letu 1983 potrebuje 812,982 milijonov dinarjev.

Zaradi sušnega leta pa bodo rejci živine v Pomurju, ki letno porabijo 109.000 ton koruze, slednje veliko dokupili, saj računajo, da je bodo proizvedli le 28.000 ton. Vrednost navedenih zalog znaša po pogojih reeskontnega kreditiranja 1,121 milijarde dinarjev, česar pa ABC POMURKA zaradi izkoričenega limita ne bo zmogla pokriti ob jesenskem spravilu.

Pozornost je veljala tudi enotnemu nastopu do naložb v drugih republikah in pokrajinah. Tako naj bi v melioracije v prihodnjem letu 75 tisoč dinarjev po hektarju ob tem, da bi za vložena sredstva imeli pregled ali se dela, za katere se sovlagajo sredstva iz slovenskih OZD, izvajajo v dogovorjenem obsegu. Da bi dela lahko opravljali, morajo članice Konzorcija, ki sklepajo samoupravne sporazume o sovlaganju — porabnice kreditov — redno obveščati LB — združeno banko o uresničevanju melioracij. Članice Konzorcija pa so se zavezale tudi za to, da se preverijo doseženi finančni tokovi ključnih kmetijskih pridelkov z OZD in drugih republik in avtonomnih pokrajin, s katerimi članice sklepajo samoupravne sporazume o sovlaganju. Pri sodelovanju z drugimi sistemi bo potrebno razčistiti vire za delezno udeležbo pri nakupih kmetijskih proizvodov.

Boris Hegeduš

V Pomurju se že čutijo posledice suše

Za 12,5 odstotkov povečan odkup mleka v prvih mesih letošnjega leta se je že zmanjšal za 6,3 odstotka. Najbolj prizadeta koruza, v katero je zasajenih 45 odstotkov vseh pridelkov sušnih pridelkov v Pomurju, kjer se je na prodajnih tleh posušilo do 70 odstotkov koruze in s travnikov že lep del sušne krmne, že občutna, bo škoda po suši upadla odkup mleka — zato pazimo. Za tačas namreč močno porasel za 12,5 odstotka. Julija pa je bil še za 9 odstotkov večji odkup, kar pa je še za 6,2 odstotka. Trend daljši in bo zaradi pomanjkanja krmne še naslednjih mesecev.

Predstavila tovarna mlečnega prahu, ki odkupa mleko so se območja Pomurja, in niso žele uveljaviti, da mleko odkupijo za 60 odstotkov, da bodo zmanjšali vrednost za krmno. Odkup mleka je v Pomurju, kjer se je na prodajnih tleh posušilo do 70 odstotkov koruze in s travnikov že lep del sušne krmne, že občutna, bo škoda po suši upadla odkup mleka — zato pazimo. Za tačas namreč močno porasel za 12,5 odstotka. Julija pa je bil še za 9 odstotkov večji odkup, kar pa je še za 6,2 odstotka. Trend daljši in bo zaradi pomanjkanja krmne še naslednjih mesecev.

Dogovor o letošnji ceni krompirja

Ker je končno deževalo, so sedaj ugodne razmere za pospravo krompirja. Zaradi dolgotrajne suše pa je pridelatek dosti manjši, kot smo pričakovali. V začetku rasti v prvi polovici junija je kazalo, da bomo tudi letos imeli rekorden pridelatek. Zaradi suše in velike vročine pa pričakovanja ne bodo uresničena. Pridelatek v pečenih tleh je v letošnjem letu dosti slabši kot v normalnih letih. Na teh zemljiščih pa je posajenega največ krompirja. Tudi drugod po Sloveniji je pridelatek slabši, razen na Dolenjskem, kjer trdijo, da bodo imeli normalno letino. V drugih republikah v Jugoslaviji predvidevajo, da bo krompirja dovolj, ker so imeli več padavin.

V Sloveniji smo se glede na letno dogovarjali ne samo o pridelkih, ampak tudi o ceni, ki bi naj veljala za letošnjo jesen. Po dolgotrajnih razpravah v Celju in Ljubljani smo se dogovorili, da bi krompir odkupovali po naslednjih cenah:

— v vrečah in prebranega po 11,25 din,

— prebran krompir in ne v vrečah za industrijo po 10 din,

— neprebran in celoten pridelatek z njive za predelavo v škrob pa bo 9 din za kilogram.

O tej ceni je razpravljala Poslovni odbor za krompir Slovenije skupno z združeno zvezo in jo je sprejel, s tem da jo mora še potrditi Skupnost za cene Slovenije.

Upamo, da bo cena, ki sem jo zapisal, ostala, ker je tudi zračunana v primerjavi s sladkorno peso. Ker pa mora proizvajalec krompir spravljati v vreče in prebrati, ima dodatne stroške, ki znašajo za prebranje en dinar in za pakiranje v vreče še en dinar. Približno enake cene predlagajo tudi druge republike.

Dokončni dogovor med republikami pa bo v Sarajevu. Na tej ravni bo tudi dogovor o izvozu. Vse kaže, da bo letos tudi večje zanimanje za izvoz krompirja v zahodne države, ki, kakor kaže, imajo manj krompirja kot ostala leta. Glede na ugodno ceno, ki smo jo sprejeli, ter na povraževanje po krompirju, ga ne kaže krmiti živini ali prašičem.

Če namreč računamo, da za 100 kg krmila odštejemo 2.800 din in da za 100 kg krmila moramo pokrmiti 400 kg krompirja, se ne splača, da bi ga krmili živini. Poleg tega moramo krompir še kuhati. Za kurjavo pa vemo, da veliko stane. Zaradi tega priporočam, da prodate krompir vašim kmetijskim organizacijam, ki ga bo posredovala trgu ali industriji. Industrija v Sloveniji ga namreč potrebuje 30.000 ton, torej skoraj polovico normalnega pridelka za prodajo v Sloveniji. Lansko leto smo ga namreč odkupili v Sloveniji prek organizirane prodaje 68.000 ton. Industrija predeluje krompir v

škrob (tovarna Helios v Domžalah) in v pire (tovarna Mirna na Dolenjskem). Prva potrebuje od 20.000 do 30.000 ton krompirja, ki ga predela v škrob. Krompirjev škrob nujno potrebuje papirna, tekstilna, živilska, zdravilska in kozmetična industrija. Kakor vidimo, je škrob nujno potreben za različne namene in zaradi ugodne cene ter slabše letine je prav, da krompir prodamo. S tem koristimo sebi in tudi naši industriji, ki izdeluje blago za izvoz. Papir, ki je brez krompirjevega škroba, je rumenkast in slabe kvalitete, ter ga ne moremo izvoziti. Niti kvasa ne moremo narediti brez krompirjevega škroba. Ugodno je tudi to, da krompir, ki ga odkupuje Helios, ne prebiramo. Prodamo ga namreč takoj z njive in je lahko droben, celo nagrižen, samo da ni gnil. Če torej računamo, da za 100 kg krmila odštejemo 2.800 din, za 400 kg krompirja pa dobimo 3.600 din, nam je jasno, da je krompir ugodneje prodati, kot ga krmiti živini. S tem ne mislim na to, da bi krompir zadrževali doma in z njim spekulirali. S tem motimo naše tržišče in oskrbo. Dogovorjeno pa je, da se cena ne bi smela spreminjati in bi morala ostati enaka celo letošnje jesen. Če bo krompirja v Sloveniji primanjkovalo, ga bomo kupili v drugih republikah, ki ga ponujajo. Tovarna Helios je že sklenila pogodbe za približno 8.000 ton tudi v Vojvodini, dogovarja pa

se še pridelovalci v Srbiji, ki bodo verjetno pridelali več krompirja, kot ga v republici potrebujejo. Po vsem tem krompirja nima smisla zadrževati doma. Če ga zadržujemo, imamo tudi izgube.

Poslovni odbor za krompir pri poslovni skupnosti SRS in združena zveza s komitejem za kmetijstvo sta se dogovorila tudi o prepovedi prekupčevanja s krompirjem. Inšpekcijske službe bodo dobile nalogo, da bodo kontrolirale tudi družbene obrate, če ne kupujejo krompirja od neorganiziranih proizvajalcev, ker s tem rušijo načrtovano proizvodnjo in onemogočajo organizirano prodajo. Dokazano je namreč, da se naši veliki porabniki, kot so menze, gostinski obrati in drugi, neradi vključujejo v oskrbo prek organizacij, ki se s to proizvodnjo ukvarjajo. Vedeti je namreč potrebno, da je v pridelovanju vloženi ogromno družbenih sredstev. Tisti, ki teh dogovorov ne spoštujejo in kupujejo od neorganiziranih prodajalcev, ne prispevajo k razvoju organizirane proizvodnje, plačujejo pa večših celo več.

Dogovorili smo se, da bi za krompir v vrečah plačali namesto 11,25 din samo 11 din. Ostalih 25 par pa bi zbirali za rizični sklad, s katerim bomo regresirali semenski krompir. Ta bo letos verjetno zelo drag in ga brez regresa ne bi mogli kupovati.

ing. Jože Bojnec

ANTON GIDER — REPUBLIŠKI PRVAK

POTREBNA JE PREDVSEM PRAKSA

Le dobro obdelana in pripravljena zemlja daje tudi ustrezne pridelke. Tega se tudi v Pomurju dobro zavedajo, zato posvečajo vzgoji traktoristov posebno pozornost. Tako ni naključje, da tekmovalci, ki se udeležujejo republiških in zveznih tekmovalnih traktoristov, dosežajo že vrsto let odlične rezultate na vseh tovrstnih tekmovanjih. Pomurci se lahko pohvalijo z več naslovi republiških in državnih prvakov, dosežanim uspehom pa so letos dodali še enega. Na letošnjem republiškem tekmovanju je Anton Gider v konkurenci poklicnih traktoristov v skupni

sku, ko je v pičlih nekaj minutah naložil trosilec s hlevskim gnojem. Sicer pa si spretnost pridobil predvsem s praktičnim delom, Anton pa se v delovnem času le redko loči od traktorja. In to potrjujejo tudi uspehi, ki jih je dosegel na dosedanjih tekmovanjih. Bil je že na več republiških in zveznih tekmovanjih, na slednjih je že osvojil naslov državnega prvaka, pa tretje in četrto mesto, uspehe pa je beležil tudi na republiških tekmovanjih. V skupni uvrstitvi je že na lanskem tekmovanju osvojil naslov republiškega prvaka, to pa je ponovno potrdil tudi letos.

na takšnih tekmovanjih, potem moraš pokazati maksimalno znanje in častno predstavljati regijo in republiko, ki jo zastopaš.

Sicer pa velja še zapisati, da tekmovalci v pripravah na to

tekmovanje niso prepuščeni sami sebi, imajo svojega vodjo ekipe, ki jih redno trenira, pa tudi v delovni organizaciji jim ob pripravah nudijo vso potrebno pomoč.

L. Kovač

Anton Gider je predlanskem naslovu državnega prvaka in lanskega naslovu republiškega prvaka letos dodal še en velik uspeh — ponovno je postal republiški prvak. In kako bo na zveznem tekmovanju? Tudi tu mu želimo veliko uspeha!

uvrstitvi ponovno osvojil republiški naslov.

Ob našem obisku smo Antona našli na delovišču ekonomske enote Kmetijskega gospodarstva Rakičan v Topolovcih, kjer je kot traktorist zaposlen že polnih 11 let. Sam izhaja iz kmečke družine in delo na poljih ga je že od nekdaj privlačevalo. Ker doma nimajo usmerjene kmetije, mu zaposlitev pomeni dodatni vir zaslužka, poleg tega pa mu ostane še dovolj časa, da po opravljenem delu na „ekonomiji“ postori še potrebna dela na kmetiji.

Da zna Anton prav spretno upravljati s kmetijskimi stroji, smo opazili tudi ob našem obi-

Sam pravi, da je letošnja zmaga zanj največji uspeh, saj je osvojil prvo mesto v praktični vožnji in oranju ter v skupni uvrstitvi ter tako od štirih možnih zasedel kar tri prva mesta. Doseči takšen uspeh pa seveda ni enostavno, saj je bila letos konkurenca na republiškem tekmovanju izredno močna in o zmagovalcih so nemalokrat odločale le desetinke točke.

V odgovoru, kaj pričakuje od državnega prvenstva, je bil skromen. Na tem tekmovanju, ki bo letos v Bosni, bo konkurenca tudi izredno močna, poleg tega pa tudi sami tereni niso lahki in se v mnogočem razlikujejo od naših. In če že sodeluješ

Graditelji silosov!

Na številnih naših kmetijah je postal silos nepogrešljiv del kmečkega gospodarstva. Mnogi boste h gradnji silosov pristopili v bodočnosti. Tudi silosi za zrnje se vse bolj uveljavljajo in dobivajo mesto na naših gospodarstvih.

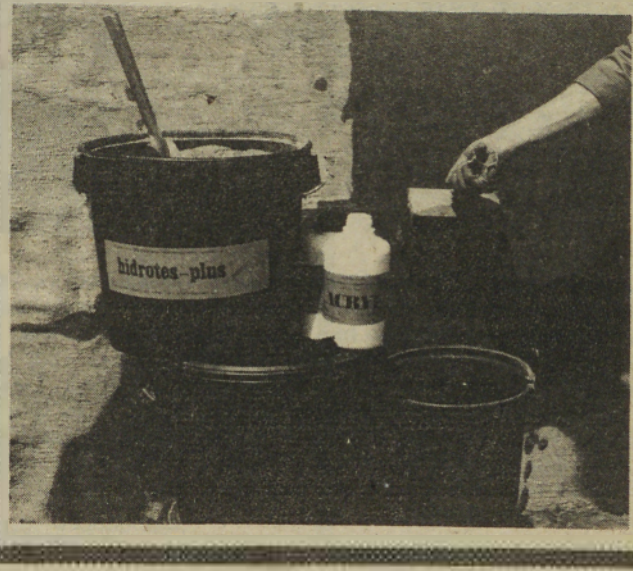
Žal se mnogokrat v teh objektih pojavlja voda, mnogokrat zaradi specifičnosti gradnje, mnogokrat pa zaradi korozije betona, ki je povzročena zaradi prisotnosti kislin in organskih procesov, ki potekajo v času siliranja.

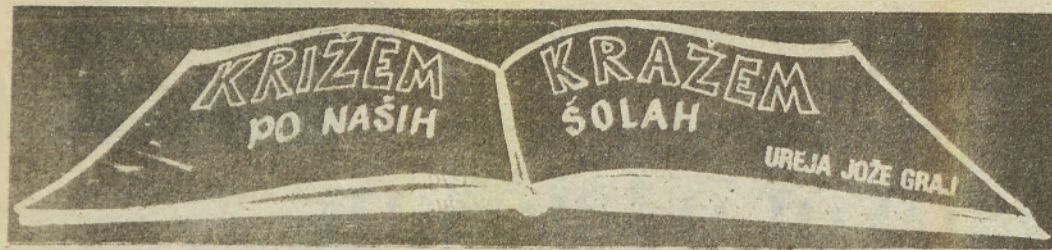
V Proizvodnji kremenčevega peska v Puconcih so razvili cementni vodonepropustni premaz Hidrotex plus, ki omogoča hitro rešitev obeh zgoraj navedenih problemov.

Vaš že zgrajeni silos sanirate s trikratnim premazom Hidrotesa, potem ko ste ga prej dobro očistili in zaprli vse morebitne razpoke s Hidrokitom oziroma Hidrozatom. Pri novogradnji naredite izolacijo takoj na betonsko površino in jo zaščitite s tankim slojem cementne malte. Tako boste zaprli vse morebitne prodore vode in obenem betonsko površino zaščitili pred korozijo ter s tem podaljšali trajnost vašega dela.

Zaradi enostavne izvedbe boste lahko zaščito s Hidrotex plusom naredili sami.

Hidrotex plus se lahko uspešno uporabi tudi za zaščito greznic, vodnjakov, rezervoarjev za vodo, seveda pa tudi za hidroizolacijo kletnih prostorov v vaših stanovanjih.

DRAGI ŠOLARJI!

Kar priznajte, da vam je bil vsaj malo dolgčas po šoli, po sošolcih, prijateljih, tovariščih in tovariših... Mogoče ste pogrešali tudi vašo stalno rubriko v Vestniku. Zdaj, ko je počitnični konec in ko imate skoraj vsak dan spet v rokah zvezke, knjige in pač te in one šolske potrebščine, boste prav gotovo tudi našli kaj časa za dopisovanje. Približno tako se lotite dela kot

lani. Torej, pišite o dogodkih, ki ne bodo zastareli, pišite o zanimivih in posebnih doživljajih, pošljite mi tudi kakšno vašo pesnico ali pa risbo, če vam gre to lažje od rok.

Tudi tokrat vam sicer povem, da imam rajši, če je vaš prispevek napisan s pisalnim strojem, to pa seveda ni nujno, če si pač tega ne morete privoščiti. Pred leti sem vam predla-

gal, da bi se pri dopisniških (novinarskih) krožkih učili tudi tipkati. Mogoče je zdaj na vaši šoli že kakšen starejši stroj, ki bi vam za kaj takega prav prišel. Veste, sprva boste iskali črke, sedaj pa bodo prsti kar sami segali po njih.

Zaenkrat toliko, saj se bomo poslej srečevali vsak teden. Vabim vas torej k sodelovanju in vsem želim mnogo uspehov.

Najlepši del počitnic

Del počitnic sem preživela pri starem očetu v Rogašovcih. Tam sem spoznala nove prijatelje in doživela marsikaj zanimivega.

Najbolj všeč mi je bil Andrej, zato sem se pogosto z njim družila. On in njegov brat Božo dobro igrata namizni tenis. Naučila sta tudi mene, vendar jima še zdaleč nisem bila kos.

Hodili smo tudi pobirat krompir. To delo mi je bilo zelo všeč. Marica je s traktorjem orala, Andrej, Božo in jaz pa smo tekmovali, kdo bo hitrejši pri delu.

Nekajkrat sem vstala zelo zgodaj in pomagala v pekarni peči kruh. Tudi prodajati sem pomagala.

Ob koncu počitnic ugotavljam, da je na kmetiji veliko lepše živeti kot v mestu, čeprav je treba trdo delati.

Marija Kikec
OŠ I. M. Sobota

Deset dni v Baški

Učenci 5. razreda osnovne šole Prekmurske brigade smo bili deset dni v šoli v naravi — v Baški na otoku Krku.

Pot v Baško je bila zanimiva. Posebno doživetje je bila vožnja po Titovem mostu, ki povezuje kopno in otok Krk.

Vreme ni bilo najlepše, zato nismo vsi splavali. Premagali pa smo strah pred vodo. Še nekaj vaj in postali bomo vsi plavalci. Trije učenci so prejeli bronasti znak delfina.

Imeli smo dovolj časa, da smo dobro spoznali mesto Baško in njegove znamenitosti. Spoznali smo življenje in delo ljudi ob morju.

S trajektom smo se odpeljali na otok Rab. V Loparju smo preživeli lep dan. Veseli smo bili, ko je bila na vrsti rekreativna dejavnost in družabne igre. Na zaključni proslavi učencev osnovnih šol smo sodelovali tudi mi.

Ob povratku domov smo si ogledali še Postojnsko jamo. V živo smo spoznali posebnosti kraškega sveta.

Spoznali in doživeli smo lepote naše lepe Slovenije in Jugoslavije.

Učenci 5. razreda osnovne šole
Prekmurske brigade
M. Sobota

NOVO ŠOLSKO LETO

Varno v šolo in domov

Začelo se je novo šolsko leto. V šole se je podalo nad 10.000 otrok in mladine širom naše Slovenije. Nekateri izmed njih peš, starejši s kolesi, mladinci pa tudi s kolesi z motorjem. Toda promet ni vselej koristen, človeku je hkrati, ko mu pomaga, lahko tudi škodljiv in nevaren, zlasti pa tistim, ki ne poznajo osnovnih cestno prometnih pravil hoje in vožnje v prometu, ki se ne znajdejo v njegovi zapletenosti. Med takšne udeležence vsekakor sodijo otroci, katerih prva pot v šolo pomeni prvi resnejši korak v življenje. Prva pot za šolarčke je velika sprememba v njegovem življenju. Močno se spremeni tudi vse drugo v okolju. Večina učencev prihaja v šolo peš in prav tako se tudi vračajo. Tudi učenci vozači niso vselej samo potniki, kajti mnogi so oddaljeni od doma do najbližje avtobusne postaje tudi do ure hoda. Zato menim, da je po-

trebno prvošolarčke na novo življenje tudi pripraviti. Prvi so za prometno vzgojo otrok dolžni poskrbeti najprej starši, saj so njegovi prvi učitelji in vzgojitelji. Za varno pot učencev in varen povratek k staršem, je dolžna poskrbeti tudi šola. V šoli učitelji otroku v skladu z načrtom izberejo pot, po kateri bo hodil v šolo in se iz nje vračal domov. Zato je prav, da se odločijo za najboljše, se pravi najvarnejšo, pa čeprav malo daljšo pot. Če je le mogoče naj se izogonej prehodom čez prometne žile na ostrih in nepreglednih ovinkih, ozkih cestnih odsekih in drugim nevarnim mestom, ki otrokom povzročajo težave.

V mestnih središčih morajo otroci hoditi po pločnikih, v drugih mestih oz. krajih, kjer so zgrajene steze, pa po njih. Otroci morajo v skladu z Zakonom o varnosti cestnega prometa ponoči in ob zmanjšani

vidljivosti med hojo po cesti nositi na vidnem mestu ustrezno odsevno telo. Otroci, ki obiskujejo malo šolo ali prvi razred osnovne šole, morajo na poti v vzgojno-varstveni zavod oz. v šolo in iz nje, nositi poleg odsevnega telesa tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.

Tisti otroci, ki se podajo na vožnjo v šolo s kolesom, se morajo vedno prepričati, da je kolo tehnično izpravno, kar jim bo zagotavljalo varno vožnjo. Kolo lahko samostojno vozijo v prometu le otroci, ki so stari več kot 7 let in so se v šolah usposobili za vožnjo koles in morajo imeti pri sebi kolesarsko izkaznico. Drugi otroci, mlajši od 7 let in otroci do 14. leta starosti, ki se niso usposobili za samostojno vožnjo koles, pa smejo voziti kolo le v spremstvu osebe, starejše od 14 let. Otroci, ki imajo kolesarske izkaznice in še niso stari 14 let, ne smejo na kolesu voziti drugih otrok.

Mladinci, ki že imajo kolesa z motorjem, jih lahko vozijo le, da so si pridobili ustrezno znanje iz cestno prometnih predpisov in to znanje tudi dokazali pri izpitni komisiji. Vsak, ki je položil izpit iz cestno-prometnih predpisov je dobil potrdilo o znanju cestno-prometnih predpisov.

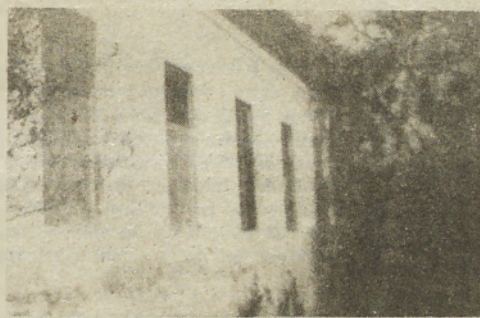
Menim, da je tudi potrebno, da vzdrževalci cest pregledajo cestno-prometno signalizacijo v območjih šol in poskrbijo, da bodo urejena v skladu s predpisi.

Tudi milica se je vključila v prizadevanje za čimvečjo varnost otrok na naših cestah.

Samo letos v 7 mesecih so miličniki v Pomurju obravnavali 17 prometnih nezgod z udeležbo otrok. K sreči smrtnih žrtev ni bilo. Hudo in lahko pa je bilo poškodovanih 16 otrok. To je davek, ki ga plačujejo otroci v prometu, bodisi po svoji, ali tuji krivdi. Kdaj bomo temu napravili konec? Mislim, da niti s predpisi, še manj pa s

Panonci na Triglavu

Planinska sekcija v soboški delovni organizaciji Panonija, vanjo je vključenih 70 članov kolektiva, je precej aktivna. Ob koncu avgusta se je petnajst planincev podalo na Triglav. Vreme jim je bilo naklonjeno, zato tudi prijetnega razpoloženja ni manjkalo. Ivan Sreč je bil v štirih dneh na Triglavu kar dvakrat.

To zapuščeno poslopje je bilo nekoč kulturno torišče vasi Krupivnik in Motovilci. V drugih krajih so taka usahnjena šolska poslopja le bolje oskrbovana in krajevnim potrebam primerno prilagojena.

Čimprej se bodo morali lotiti vzdrževalnih del, če ne, bo nekdanja hiša učenosti začela razpadati. Tudi ureditev okolice zasluži dobršno mero pozornosti.

GEDEROVCI

Preizkus vodnjakov za gašenje

Gasilsko društvo Gederovci je v nedeljo preizkusilo vodnjake za gašenje, ki jih je v tej sorazmerno veliki vasi kar enajst. V prihodnjih mesecih bodo največ pozornosti posvetili strokovnemu usposabljanju in izpopolnjevanju opreme, še tesnejše stike pa bodo navezali z drugimi društvi.

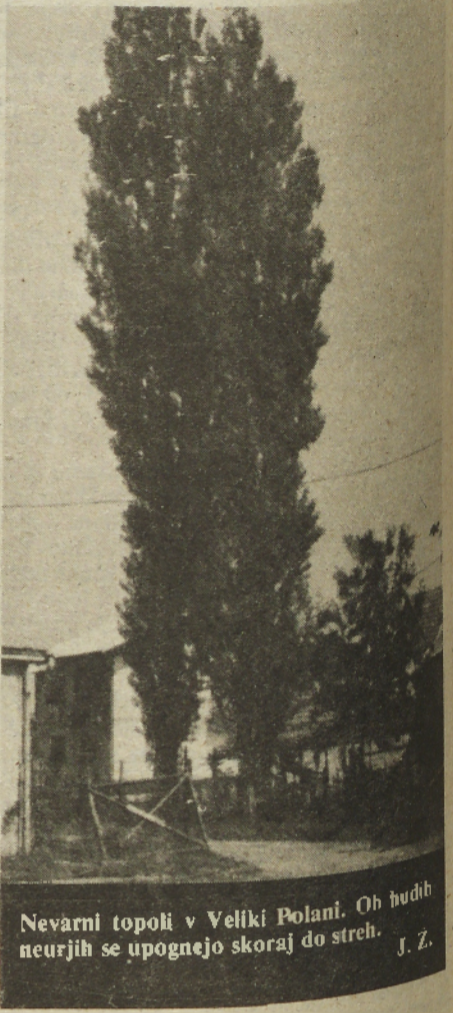
KROG

Nova zbiralnica mleka?

Veliko več mleka kot doslej bi lahko zbrali v Krogu, če bi imeli urejeno zbiralnico s hladilnikom. Okrog 250 litrov zdaj zberejo od jutranje molže, za večerno pa jim preostanejo bližnji Satahovci. Zdaj se dogovarjajo, da bi še pred koncem leta skupaj s tovarno, uredili sodobno zbiralnico.

Temu se nemarnost pravi

Bližnjica Vučja vas—Krog preko novega posebnega avtomobiliste še vedno odvrata. Na od reke do Vučje vasi je še vedno samo gramoz, čeprav so se že zdavnaj dogovorili, bodo nanjo nasuli drobnejšega. Kdo zavija v krajevni skupnosti Krog in Križevci pri Ljutomer VG Kapela, ali pa vsi skupaj? Ne neodgovornosti je okrog te bližnjice! Temu se nemarnost pravi!

Nevarni topoli v Veliki Polani. Ob hudih neurjih se upognejo skoraj do streh. J. Z.

Gojitelji malih živali

Društvo gojiteljev malih živali je bilo ustanovljeno leta 1966, šteje 15 članov, vendar že uspešno deluje. S kuncem in golobom sodelovali na republiški razstavi ter bili dobro ocenjeni. Razstavo malih živali so pripravili tudi v Lendavi in z njo presenčili marsikaterga občana, ki si jo je ogledal. Večina članov društva se ukvarja z gojitvijo kunccev in golobov, nekateri pa tudi z okrasnimi fazani. Zelja članov, ki najmlajšega društva v Lendavi je, da bi se vanj vključilo čim več gojiteljev, saj menda veliko lendavčarjev goji male živali, pa niso člani društva. Pripraviti nameravajo tudi nekaj predavanj in tako se bolj popularizirati svojo aktivnost in delo.

Jani D.

A NI ŠKODA?

Staro šolo v Vučji vasi, ki je bila zgrajena leta 1906, bi lahko rekli, da je škoda, da sorazmerno trdna stavba propada. En razred kmetijskih telovadbo, pa tudi tamburaši imajo tam zavetišče, vse ostalo pa propada. Društvo so večkrat predlagali naj bi stavbo obnovili in primerno prilagodili za kakšno dejavnost, vendar se doslej še ni nič zgodilo.

Prvi dan šole je (vsaj za prvošolčke) vesel in dolgo pričakovan trenutek. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da je lahko tudi nevaren. A praksa iz minulih let kaže, da je skrbno pripravljena akcija miličnikov in šolnikov pred pričetkom šole, lahko koristna. Tako je bilo tudi letos. Malčki brez skrbi gredo v šolo, saj vedo, kje in kako morajo čez cesto in kako se obnašati na poti, tudi v občini Ljutomer. D. L.

SOZD MERX — KMETIJSKA ZADRUGA LAŠKO

BO 15. SEPTEMBRA ODKUPOVALA KUNCE

v Pertoči ob 13. uri, na Cankovi ob 13.30, v Skarjancih ob 14. uri in v Krajni ob 14.30.

Odkupujemo kunce vseh pasem, težkih od 2,5 do 3,5 kg in v starosti do šestih mesecev. Cena za kg žive teže je 150 dinarjev. Plačilo takoj!

VARNO V ŠOLO IN DOMOV — V vseslovensko akcijo „Varnost otrok in mladine v cestnem prometu ob začetku šolskega leta“ se uspešno vključujejo tudi šolarji sami. Pa ne le s tem, da med vožnjo upoštevajo prometne predpise, ampak tudi kot „miličniki“ prometniki. Naša slika kaže prizor iz Beltincev, kjer je na tamkajšnji šoli zelo delaven prometni krožek. V to šolo se vsak dan vozi tudi veliko mladih kolesarjev, vendar se zahvaljujoč prizadevanjem za varnost v prometu nesreča še ni zgodila. Seveda pa velikokrat na tej cesti usmerjajo promet tudi delavci oddelka milice iz Beltincev.

Foto: UNZ

Na Goričko pa ne grem več...

Smo približno 500 kilometrov od Murske Sobotice, pod petrovaradinsko trdnjavo, ki se spogleduje z velemestnim utripom Novega Sada preko mostu na Donavi, ob levi obali te pomembne evropske vodne prometnice. Nekdo od sopotnikov se je zazrl v tistih nekaj milijonov kosov opeke, ki so vgrajeni v to največje še ohranjeno utrdbo avstroogrške monarhije, kot da jih hoče prešteti. Kot da ne bi videli že dovolj neometanih hiš na poti po Podravini, v neskončno dolgih vaseh od Koprivnice, mimo Djurdjevca in Virovitice. Nove hiše, zgrajene v zadnjih letih in desetletjih levo in desno ob cesti. Vmes nekaj tistih starih, na pol meščanskih, iz druge polovice prejšnjega in iz prvih let tega stoletja, ko so Madžari iskali svoj nacionalni izraz tudi v stavbarstvu.

Rumeni otenki barv, kot pred tedni obnovljeno prosto nekdanje (dobro založene) Benkove mesnice v Murški Soboti, zgornji del novonastajajočega bolnišničnega poslopja v Rakičanu, ali pa nekdanja Eszterházyjeva konjušnica v Železnem na avstrijskem Gradiščanskem. Asociacije — povezave predstav, kot je pot in razumljivo, če človek podoživlja neko potovanje.

Srečujemo ljudi močnih, izrazitih obrazov, ženske v dolgih starovečnih krilih in z obvezno ruto na glavi, raje na ponijih, kot na vse bolj redkih vozovih s konjsko vprego. Nekakšni hlebinski obrazi, sem se spomnil na slikarje hlebinskih navceev. Hlebine so nekaj kilometrov levo, nam pa se mudi naprej. Koliko različnega na tej poti tudi kasneje v Srbiji, Makedoniji, na Kosovu in v Bosni. Albanci pretežno nizke rasti, ko smo pri Rudnici, za severovzhodnem delu Kosova prišli spet v Srbijo, visokorastli ljudje, z izrazitim profilom, pa šajkača... pa tista značilna muslimanska cilindrična kapa, znamenje, da je njen lastnik že bil v Meki... Kdo bi vse to podrobno opisoval.

Zanimivo je ljudi opazovati po tej plati. Rasa, klima, okolje in še koliko drugih

faktorjev je vplivalo in še vpliva na pokrajinski tip človeka. Ko so pred dvajsetimi leti psihologa prof. Antona Trstenjaka uredniki zbornika Med Muro in Dravo zaprosili naj napiše kaj o značajskih lastnostih ljudi v tem prostoru, smo zvedeli kakšna je pravzaprav stiska znanstvenika, ko se spusti na ta led...

Pa vendar človeka, tudi strokovnega nevedneža v tej zadevi, nekaj žene k izpovedi, sodbi, premalo vedoč pri tem za vzroke. Vsi potopisci so se s tem ukvarjali in delali napačne ali pravilne zaključke.

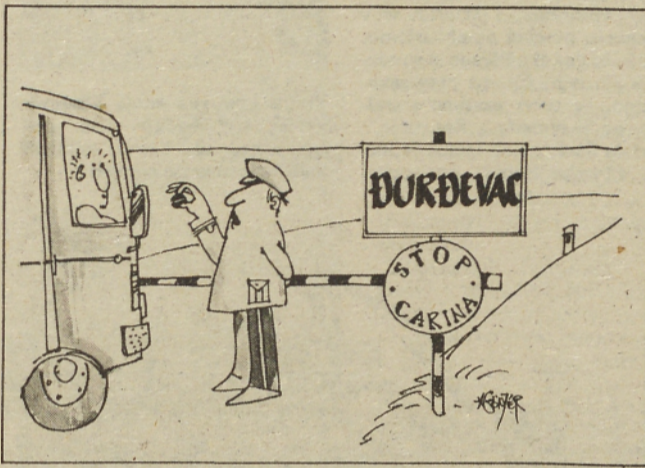
Goričanci so mihi in preudarni, kot je njihov korak „iz doula na breig“ in obratno: po ravninskih soboških ulicah koračijo, kot da bi morali premagovati strahovite prepreke. Marki so nekoliko drugačni. Ko so bili pred mnogimi desetletji fantovski pretepi še nekakšna vsakdanja ljudska folklor, so se, če ne doma, spoprijeli z onimi, z desnega brega Murte. Lojze Trstenjak, novinar, doma iz Spodnjega Krapja, je znal o tem včasih veliko povedati. Tepen pa je bil tudi moj sedanji sodelavec, Bistričanec Jože...

Ko se takole v kratkem času srečaš s pisanostjo jugoslovanskega prebivalstva si ne moreš kaj, da ne bi sam sebe prepričeval o nujnosti tolerance in razumevanja drug drugega. Spomnil sem se na žolčne in precej neuradne debate o naših Romih. Da, neuradne, ker uradnih je bolj malo.

Nacistično filozofijo o rasi smo vrgli skozi vrata, toda okno se vendarle zdi v tem pogledu le priprto...

Da rdeča. V hotelu Piros esizma (Rdeči čevlček) v Novem Sadu je vse na svojem mestu. Natakariče v rdečih škornjih in z nekoliko upognjenimi golenicami, natakariji v rdečih telovnikih, v kotu, ki prevladuje nad restavracijskim prostorom levo in desno, obvezne cim-

bale in bas, kot nekoč v stari soboški kavarni. Natakari se hujuje, ker mu nekdo ponuja drobiž. Hoče „banko“ — jurja. Kdo se bo po končanem delu ukvarjal s sortiranjem drobiža, in celo našega, jugoslovanskega, ki ima toliko inčič. Sicer pa so vse cene zaokrožene na deset, redko na pet dinarjev.

Spomnil sem se, kako so se vročega poletnega popoldneva pred leti na vrtu neke kavarne v Bihacu pripravili natakariji o podobni zadevi: „Na pare računajo samo še Slovenci,“ je bil zaključek tistega pogovora.

Piros esizma je za nami, levo in desno pa nepregledna sremska ravnica, lepo obdelana. Potem se v daljavi začne risati betonski „silosi“ Novega Beograda, za katerega naš beograjski sodelavec Viktor Širec pravi, da je na meji Evrope, kajti na oni strani Save je že Beograd, brez vzdevka „novi“, čeprav bi si to zaslužil.

Daleč je do Beograda nam, ki smo vajeni na nekakšno mešanico dunajske in budimpeštanske kuhinje. Daleč od Beograda se je Murska Sobotica zdela najbrž tudi tistemu železničarju na beograjski železniški postaji, ki pred leti neki udeleženci Vestnikovega izleta ni vedel pojasniti, na katerem peronu stoji vlak za Mursko Sobotico. Kakšna Murska Sobotica, tu v središču Beograda!

Središče mesta in petnajst nadstropij stekla hotela Slavija. Ključ za sobo in obvezna hotelska izkaznica, ki jo je treba pokazati receptorju, če se pozno ponoči vračaš z nepozabne Skadarlije, ulice, ki odmeva v ritmu melodij, od kola do dunajskih valčkov. Hotelska izkaznica, kajti v vsakem glavnem mestu se poleg državnikov, diplomatov, poslovnežev in vsega tistega, kar je spremljalo vse bojne pohode od Atila sem, giblje tudi podzemlje tega sveta.

S terase hotela je lep razgled po morju velemestnih luči, iz sobe, kljub trinajstemu nadstropju nekoliko manj, ker so stekla plastično motna.

Petsto petdeset kilometrov. Za nami je Djurdjevac v

Podravini, kjer smo se prvič ustavili in popili kavo. Ostal pa mi je ta kraj v spominu še po dveh zadevah. Sredi Djurdjevca nas je ustavila carinska kontrola. „Imate kaj kave,“ je vprašal carinik.

Pa ni bil vsiljiv in tudi kave nismo imeli. Najbrž je to razbrl iz naših obrazov, ko ga je nekdo — za šalo seveda — povprašal: „Kaj pa depoziti?“ V Djurdjevcu smo se prvič srečali tudi s „čučkalico“. To omenjam samo kot etnološko posebnost.

Za nami je dolgočasna Podravina, za nami Vojvodina in Srem, neizmerna kot sta. Daleč je sedaj Goričko, kjer le od časa do časa, ko se povzpneš na ta ali oni breg, vidiš odmaknjena obzorja...

Tukaj pa diha Beograd svoj vsakdanjo že skoraj poletno noč, hrupen do zgodnjih jutranjih ur in vrtajoč v meni, da bi tam enkrat proti jutru obrisal okenska stekla in popravil pipo v kopalnici.

(Dalje)

Tudi varstvo pri delu sestavina stabilizacije!

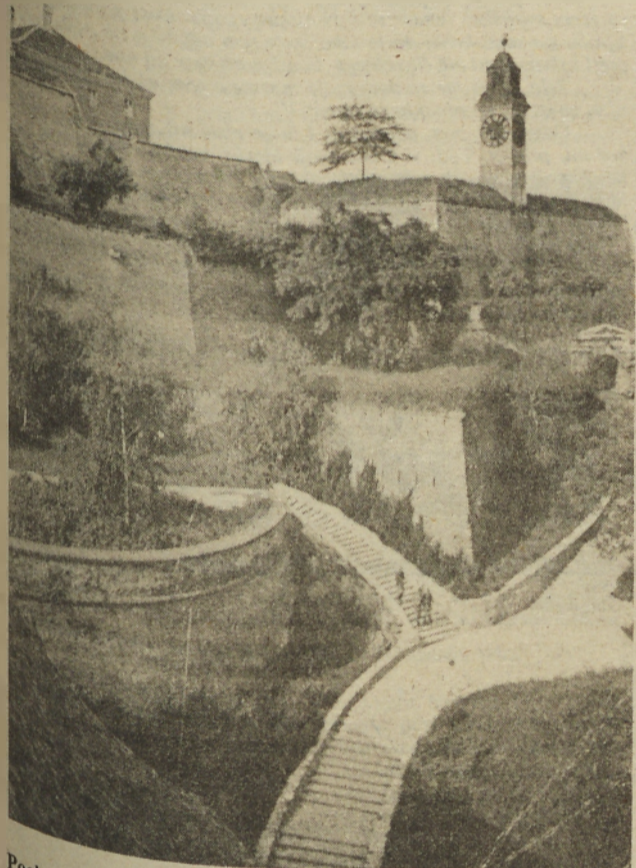
Organizacije združenega dela iz soboške občine so se dokaj resno lotile doslednega uresničevanja dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v letošnjem prvem polletju, kljub dejstvu, da se na področju gospodarstva še vedno pojavlja nekaj preokračiteljev, medtem ko v negospodarstvu ni takih primerov. Spodbudno je zlasti, da se je v primerjavi z lanskim letom v precejšnji meri zmanjšalo število preokračiteljev omenjenega družbenega dogovora. To so med drugim poudarili na seji izvršnega sveta skupščine občine v Murški Soboti, ko so temeljitejše pretresali informacijo, ki jo je pripravil komitej za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj.

Ob upoštevanju rasti dohodka in sredstev za osebne dohodke glede na povprečje lanskega leta je v gospodarstvu določila dogovora in usmeritve resolucije za zdaj preokračilo 14 organizacij združenega dela in delovnih skupnosti. V večini primerov pa gre tudi za organizacije z dokaj nizkimi startnimi osnovami pri izplačilu osebnih dohodkov, nekatera preokračitva pa je treba pripisati tudi različni dinamiki povečevanja osebnih dohodkov v lanskem in letošnjem letu.

V tej zvezi so na seji soboškega izvršnega sveta sklenili, da bodo s posebnim dopisom opozorili OZD, da morajo do konca leta uskladiti rast sredstev za osebne dohodke, od njih pa bodo zahtevali tudi podrobnejša pojasnila za takšno povečanje osebnih dohodkov. Sicer pa bo o tem govor že na bližnjem zasedanju zbora združenega dela, saj se bodo delegati sestali 22. septembra. Poleg tega pa bodo seznanjeni tudi z razporejanjem sredstev za skupno porabo, kjer se izplačila, sodeč po razpravi, gibljejo v skladu z določili dogovora. Precej nižja od najvišjega možnega zneska na delavca pa so izplačila v negospodarstvu, kar ob sprejemanju zaključnih računov za leto 1982 marsikje ni bilo dovolj sredstev za oblikovanje skladov skupne porabe v letu 1983.

Kot so dejali na seji soboškega izvršnega sveta ob razpravi o analizi uresničevanja zakona o varstvu pri delu, mora biti le-to sestavina skupnih stabilizacijskih prizadevanj. Čeprav ne gre prezreti nekaterih ugodnih premikov na tem pomembnem področju, pa je v zadnjem času vendarle opaziti vse več poškodb zunaj dela in mladih delavcev. Temu problemu bodo morali v združenem delu soboške občine očitno nameniti več skrbi. Glede na specifičnost delovnega procesa je nujna večja pozornost zlasti pri zagotavljanju prihrankov delovnih prijav in zaščitenih sredstev, urejanju normativnih aktov, še posebej pa pri izobraževanju in ovsčevanju delavcev o varstvu pri delu.

Milan Jeržec

Pogled na delček petrovaradinske trdnjave

Srednjeskopski center tehniško-pedagoške usmeritve Murska Sobotica na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja z dne 5. 9. 1983

OBJAVLJA

za šol. leto 1983/84 naslednja prosta dela in naloge:

- a) za nedoločen čas:
  - učitelj strokovno-teoričnih predmetov tekstilne usmeritve — dipl. ing. tekstilne tehnologije
  - sekretar Centra — visoka izobrazba pravne smeri, 3 leta delovnih izkušenj

b) za določen čas:

- učitelj PP v VIP elektroenergetiki — višja izobrazba strokovne smeri

Najpogostejša dela za vsa razpisana dela in naloge je 1. 10. 1983. Vse prijavitelne kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh od datuma razpisa.

Kandidati morajo na razgovor, ki ga naj predhodno najavijo telefon 069 21 705).

Upravičeni prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Srednjeskopski center tehniško-pedagoške usmeritve, Naselje V. Vlastovića 12, Murska Sobotica.

„SOBOTA“ TOZD Obrtništvo, n. sol. o., Murska Sobotica, Kopalniška 2

objavlja

prosta dela in naloge

1. FRIZERJA ŽENSKE STROKE
2. STRUGARJA

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1.: poklicna šola frizerske smeri, eno leto delovnih izkušenj;
- pod 2.: KV strugar in dve leti delovnih izkušenj.

Delovno razmerje pod točko 1. in 2. sklenemo za nedoločen čas, popolni delovni čas. Poskusno delo 45 dni. Pismene prijave z dokazili o strokovni izobrazbi sprejema kadrovski oddelček podjetja „SOBOTA“, M. Sobotica, Kopalniška ulica 2, 8 dni po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku roka objave.

LENDAVA

Sodelovanje med lovci

V sporazumu o sodelovanju med mestnim svetom Lentija in skupščino občine Lendava, ki je podpisan za letošnje leto, je predvideno tudi tesnejše sodelovanje med lovci z obeh strani meje. Tako naj bi lovski družina iz Petišovca sodelovala z lovsko organizacijo okraja Lenti predvsem na naslednjih področjih: pripravljali naj bi posvetovanja o selektivnem odstrelu visoke divjadi, dogovarjali naj bi se o možnostih in načinih preprečevanja škode, ki jo povzroča visoka divjad in izmenjali izkušnje o umetni gojitvi male divjadi, kot so fazani in jerebice.

Sporazum o sodelovanju vsebuje tudi določilo o medsebojnih obiskih in organizaciji lova. Nekatera od določil sporazuma so že uresničena, v prihodnje pa bo po mnenju lovcev potrebno organizirati skupne akcije in sodelovanje.

Jani D.

V vsako hišo VESTNIK

„Odpadkov ni, je le neznanje!”

Ruski znanstvenik Mendeljejev, avtor spoznanja, da „odpadkov ni, je zgolj neznanje, kako odpadke izkoristiti”, je očitno že pred desetletji „vizionarsko” zaslužil, kam nas bo privedlo v nemarno odlaganje papirja, plastike, stekla, pločevine, železa in kar je podobnih koristnih odpadkov. Zdaj se nam lastni nepreračunljivost in malomarnost dvojno otepa: najprej tako, da se gromovniško pridušamo nad dodobra skaženim okoljem in takoi nato spričo vse večje „surovinske lakote”, ki pesti naše gospodarstvo. Skratka, znašli smo se v nič kaj hvaležnem položaju, ki v mnogočem spominja na slepo ulico, čeravno ne kaže vreči puške v koruzo.

KAJ JE TO — DINOS?

Daj industriji nazaj odpadne surovine, ve povedati vsak šolar, sicer pa gre za organizacijo, ki že dobro poltrejše desetletje opravlja pomembno, dasi ne ravno lahko poslanstvo. Njena temeljna organizacija Priprava odpadnih surovin ima v naši republiki 12 poslovalnic, eno tudi v Murški Soboti. (Mimogrede: v naši republiki zbirajo papir in kajpada druge odpadne surovine tri delovne organizacije — ob Dinosu še Unija papir servis in Surovina.) Ta šteje 16 zaposlenih — je torej neke vrste „žepna” organizacija — in po izračunih vodje enote Vladimirja Škaliča letno odkupijo po nekaj sto vagonov sekundarnih surovin.

„V letošnjem šestmesečju smo zbrali 2850 ton ali 285 vagonov starega papirja, plastike, stekla, pločevine, železa, gum, akumulatorjev, avtomobilskih školjk in podobnega. Resda je to v primerjavi z lanskim istim obdobjem nekaj več, vendar je še vedno pod načrtovanim. Posameznikom in organizacijam — znaten delež odpadnih materialov so dale šolske akcije in sploh akcije čiščenja okolja — smo za to izplačali blizu 13 milijonov dinarjev, sami pa iztržili blizu 20 milijonov dinarjev.

Od zbranega je šlo v industrijsko prodajo 2260 ton, med drugim tudi v Sladkogorsko ali recimo pločevina po prešnju v Mariboru v železarno. Razlika med zbranim in prodanim je za zalo-

posameznikov, med njimi tudi Romov, ki dokaj učinkovito in na veliko zbirajo odpadne materiale. Vendar pa s tem ni mogoče obogateti, kvečjemu komajda preživeti.”

Vodja poslovne enote Vladimir Škalič: „Pribodaje leto pričakujemo, da bomo odkupili manj sekundarnih surovin.”

ge, izkupiček od prodanega pa namenjamo za razširjeno reprodukcijo, stroške, osebne dohodke in sklade,” pojasnjuje Škalič.

Ko ga povprašamo, kaj sodi o odpiranju zasebnih zbiralnic odpadkov in s tem povezano bojaznijo, da bi utegnili posamezniki obogateti, ostaja redkobeseden in meni, da je posredi vprašanje, s katerim se v Pomurju posebej ne ukvarjamo, saj je že dokaj očiščeno sekundarnih surovin. Če ga prav razumemo, se torej zasebne zbiralnice ne bi obnesle. „Res pa je,” dodaja Škalič, „da imamo v mestu Murska Sobota kar nekaj

Na Dinosa poslovalnici v Murški Soboti se dnevno obrne po več založenih tovornjakov in nekaj deset posameznih zbiralcev koristnih odpadkov

OBNOVE IN NOVOGRADNJA

Lansko jesen so začeli delavci Cankovskega temelja na dvorišču Dinosa poslovalnice v Murški Soboti z gradnjo 26 krat 8 metrov velike hale, namenjene za skladiščenje in sortiranje odpadnih kovin ter prešanje starega papirja.

„Ze leta 1964 smo bili resen kandidat za prenovo in razširitev, a smo potlej iz določenih razlogov izpadli,” pravi vodja poslovalnice. „Naložbena politika v Dinosu se namreč ravna po načelu, da skoraj vsako leto načrtno uredimo eno od terenskih skladišč. Naše bo z obnovo pisarniških prostorov, garderobe in sejne sobe stalo približno storo milijardo dinarjev, gre pa v celoti za lastna sredstva. Vse skupaj se že kar malce vleče, vendar računamo, da bo otvoritev že to jesen.”

RAČUNICA ZA VSAKOGAR

V soboškem Dinosu vam za kilogram starega železa plačajo 4 dinarje, pločevine 2,5 do 3 dinarje, papirja 3 do 3,5 dinarje, plastike 3 dinarje in za kilogram stekla 0,15 do 0,35 dinarjev. Še najbolj se spleča zbirati baker, saj pri kilogramu vrže kar 80 dinarjev, medtem ko dobite pri avtomobilskem akumulatorju za kilogram 12 dinarjev. Tisti, ki imate zadržgo z gumami, se napotite na Dinosa in po kilogramu boste dobili najmanj 50 par in največ dinar.

Skratka, to je računica, kakor za koga in komu. Nerodno je le to, da lahko po desletni veljavni odredbi zbiralne organizacije izplačajo posamezniku na roko največ 5 tisoč dinarjev za prinesene koristne odpadke na leto. Če pa bi zbiralec zaslužil več, mora za denarni presežek odpreti žiro račun. Zdaj nam manjka samo še to, da bi tudi zbiranje sekundarnih surovin obdavčili!

Branko ŽUNEC
Foto: Milan SKLEDAR

„SAM SVOJ MESAR IN GOSPODAR!”

Sprva sem se kanil soočiti s Huzegenom, ki ga menda uvrščajo ožje potomstvo elitnega Negroja in nič manj galantnega Kazimira, me še pravi čas opomnili, naj vendar ne capljam po Janjinih slovenska tedenska revija — op. pis.) stopinjah. Kolegica Sonja Grac namreč dovolj solidno opravila svoj posel, zato adijo Huzgen in njim. Naj vam zaupam, da mi je tudi sicer jako nelagodno, kaj preklicani Huzgen, moj nesojeni intervjuvanec, je na enem „sejmskih mimohodov” v Gornji Radgoni dal množicam jasno da nas ima polna jajca; bojda zato, ker si še nismo prišli na kakšnega pomena je čistosti bikovske rase in kakšne usodne imajo lahko v tem pogledu prekupčevanja s te in one strani Mure. Pri štirinožnih stasitih kopitljačih mi je argument, čemu nis pretek intervju, dobesedno vzel sapo. „Kar se je primerilo v nedeljo, avgusta na radgonskem hipodromu Bratisva in enotnosti je za konjskega rodu prava katastrofa in žalitev, ki ji ni para. Da niso krala prav Fegrina, ta znana emancipiranka in tekmičica, je nezaslišano. Saj, če bi nam dali priložnost, bi ji že pokazali, kaj so kujavo sirmeli v mimoidoče in stresali z grivami. „Nak, ne damo intervjuja.”

Kaj zdaj? Brez ekskluzivnega sejmskega intervjuja se ne razam sejmišča pa naj bo kakor že hoče. Samo s kom naj v tretje p Kruljenje nedaleč stran me je izzvalo, da bi morda poskusil srečo v čem.

„Kako gledaš s svojimi prašičjimi očmi na naš vsakdanjik?” je bilo drvo vprašanje.

„Odgovarjam samo na konkretno postavljena vprašanja,” je sprva zavrnil nastavljenost past.

„Pa bodi po tvoje! Kakšni spomini te vežejo na mladost?” „Oj, mladosti moja, kam si šla, oj kje si! Predolga štoreja bi zato na kratko: idilični spomini me vežejo nanjo, nobenih trinitnih stič ni bilo, nobenih svinjarji . . .

„Oprostite, da te prekinjam! Kako to misliš — svinjarji?”

„Živel sem pri dobrem gospodarju in med odlično prašičjo v čistem svinjaku, lepo smo se razumeli in še lepše so ravnali z mano, sem deležen enkratne hrane, samih slastnih pomij, vedno otrobi. Domala vsak dan sem imel prost izhod na gnojšče in v bližnji dovnjak. Tu sem spoznaval in dobival prve lekcije iz ljubezni in poslušal gospodarja in gospodarico, kako razglabljata o prašičerje in doumeval z vsem svojim prašičjim bitjem in usodo, ki je vsakomur od nas pisana na tolsto kožo. Skratka, sem se začel zavedati svoje svinjske „pozicije”.

Kar malce ganila me je ta prašičja javna izpoved in raje sem ga ral, kaj bi storil, da bi vsaj nekaj tistega iz njegove prašičje v zdajšnjost.

„Vem, da me čaka zakol, toda če bi le mogel, bi za brezosebno klavniško mehanizacijo. Čudno se sliši, a še vedno da me ugonobijo kje na kmetih, kakor pa v kateri od brezštevilnih nerentabilnih klavnice.”

„Nerentabilne, praviš. Se sploh zavedaš, kako drag, cimen in postajaš?” mi je nekoliko ironično ušlo.

Očitno me je spregledal, saj je začel glasno kruteč protestirati. „Com so zares svinjske, vendar to s svinjskim rodom nima prav nobene zveze. Ljudje ste sami krivi, da je tako in če sem odkrit: v teh poslednjih dneh pred zakolom mi nič človeškega in nič prašičjega ni tuje.”

„Zelo resno me zanima tvoje mnenje o tem, ali je ujet, zares od vekomaj in za zmeraj?”

„Odgovoril bom posredno. Ljudje niste nič manj krvavi pod kot mi, prašiči. Tudi vi imate svoje ideale: sodobno stanje, idealov nimamo, zato pa nismo in ne bomo prenehali svetli prihodnosti, ko bo postal prašič sam svoj gospodar in mesar.”

No, tale ščetinar pa je kampak, da malo takih. Da bi prašiči sami svoji mesarji in gospodarji, ta bi bila pa lepa. Saj to mogoče. Kot bi mignil me je minila želja po nadaljnem vpraševanju, jadrno sem jo odkuril.

Novo za vaška gasilska društva!

Traktorska gasilska cisterna kapacitete 3200 litrov

- primerna je za gašenje vseh požarov z vodo
- rokovanje je zelo enostavno in hitro, saj lahko z njo rokuje vsak traktorist
- dostop s cisterno je možen povsod tam, kjer lahko pelje traktor

KAPACITETA ČRPALKE JE 1.200 LITROV NA MINUTO IN IMA 8 DO 10 ATMOSFER PRITISKA PRI 540 VRTLJAJIH KARDANA NA MINUTO.

Vse ostale potrebne informacije boste dobili hitro in obsežno v CREINI, KRANJ, ulica Mirka Vadnova 8, telefon: (064) 23-857.

CREINA
PROIZVODNJA KMETIJSKE MEHANIZACIJE
64000 Kranj
Mirka Vadnova 8
telefon: (064) 23-857, 28-161

ALPETOUR
agros

POPOLDNE NA IVANJSKEM VRHU

USEDLINE PRETEKLOSTI

Pozno poletno sončno popoldne je tudi ta dan razkrilo vse čare pokrajine ob robu Slovenskih goric. Na razloženem slemenskem naselju lepo in skrbno obdelane njive, sadovnjaki in nekaj vinogradov. Slednji, majhni, stari ter z mešanim in hibridnim trsem, so se posebej pogosti na gornjem pobočju. Med njimi pa leže majhne, doma še elmpirane in s slamo krite hiše. Tako je bilo na Ivanjskem včeraj, tako je ponekod še danes in bo tudi še jutri. Le da vsem tem značilnostim vse bolj dodajajo v spodnjem delu vasice moderna gospodarska postopja, višje in ob Negovskem jezeru pa počitniške hiše.

ZGUBLJENA BITKA

Tudi na robu radgonske občine, v vasi, v kateri živi okrog sto prebivalcev, so bile majhne domače nekdanje last želarjev. In še danes ostajajo znamenja tistih časov.

Naselje, ki se dviga ob robu Negovskega jezera, na eni strani med Kunovo, na drugi pa med Logotinci, veže ozka in za avtomobil neprimerna cesta. Drži, da ni ilovnata kot takrat, ko so se na njej vzpenjale volovske in kravje sprege, pa vendarle za vaščane pomembna in, žal, izgubljena bitka. Se za čevlje prava nadloga!

Pa vendarle so ji vaščani namenili krajevni samoprispevek, ki se bo kmalu iztekel. Tisti, ki imajo zemljo, so se prav radi odločili, da bodo za asfaltno prevleko odmerili desetino od katastrskega dohodka. Tako je bilo dogovorjeno vsaj na začetku! Pa se je kasneje ugotovilo, da s tem ne bodo zbrali dovolj in pravično bi bilo še primakniti okoli deset tisočakov po go-

prispevali po 6 tisoč dinarjev, vseskozi pa še plačujejo sleherni prostorninski meter vode. Zaenkrat po 6 dinarjev, kar je še spremeljivo, ne morejo pa se strinjati z novo ceno, ki bi naj bila kar 10 dinarjev. Posebej še, ker so kasnejši uporabniki — lastniki počitniških hišic in ostali, za katere so zgradili še eno zacetje — tudi prispevali po 18 oziroma 22 tisoč dinarjev. Zato se sprašujejo: v čigav žep se stekajo sredstva, da jih ni dovolj in hoče vodovodni odbor vodo podražiti.

Žal ob našem obisku na to odgovora nismo uspeli dobiti, sreča pa je nanesla, da smo v tej, sicer mirni vasi, kjer se ne dogaja nič presenetljivega in nepričakovanega, našli na sila zanimivega domačina.

STRELEC NA TOČO

Koj sta nas zbudila v oči „rampa“ za izstrjeljevanje raket in skladišče zraven. Kasneje smo zvedeli, da smo se znašli na strel-

Delamo, delamo. pravljo gospodinje na Ivanjskem vrhu

spodnjo. To pa je bilo za večino vaščanov pretežno breme in vse to je postalo jasno, da z asfaltno prevleko bo z našim denarjem? — sprašujejo vaščani. „Poglejte, kaj bodo poredili na domačijah, kaj bodo odtegujejo za to mesečno od 40 do 450 dinarjev

nem mestu številka 19 v mreži obrambe pred točo, ki jo vodijo iz radarskega centra v Žikercah.

„Če bo na voljo dovolj raket, v teh krajih toča ne bo tokla!“ zagotavlja strelec Alojz Toplak. Pa se tudi huduje hkrati. „Ja, takole pred petimi meseci so pršli, me poprosili, če bi bil pri-

Toplak je v raketanju z raketami že pravi maček

mesečno. To si malo, vsekakor pa preveč za pravično nič. Kaže, da se bomo pri izteku samoprispevka morali obrniti na sodišče.“

pravljeno to delo sprejeti. In kaj bi storil drugega? Seveda sem odgovoril pritrdilno, saj sem s haubicami streljal že med službenim vojaškega roka. Naredil sem še kratek tečaj v Mariboru, tako da mi to ne dela preglavic, le raket ni vedno dovolj. Pa še to veliko radijsko postajo — manjša se je pokvarila — moram vedno vlačiti s seboj na polje in travnike. Pa bom že vztrajal, moram, če sem sprejel. Le da bi bilo raket dovolj! ...

In res je Toplak že preganjal precejšnje število točonosnih oblakov. Bodo podobno tudi vaščani prepodili svoje „oblake“.

V. Paveo

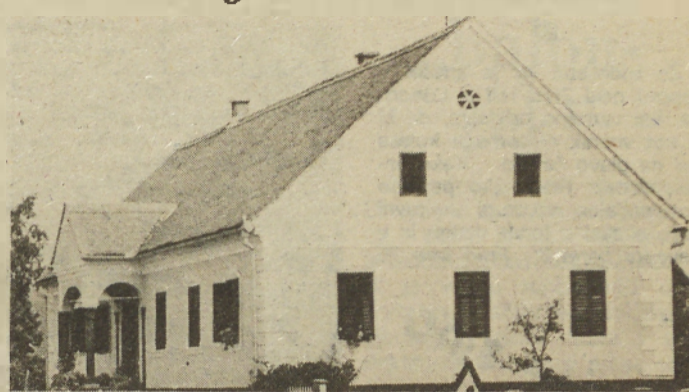
BUČEČOVCI NA OBROBJU OBČINE

Ni treba, da bi to rekli drugi, v Bučečovcih sami priznavajo, da so v zadnjem obdobju posvečali bolj malo pozornosti urejanju zunanjo- stni domačij. Denar so skrbno vlagali v kmetijsko mehanizacijo, gradnjo novih in posodobitev starejših gospodarskih objektov. Za to so mnogi dobili kredite, zato ni kazalo zamuditi nobene priložnosti. Kaj pa zemlja? Jože Strajnsak pravi, da v nižinah ni preveč darežljiva in marsikaj bi se že izboljšalo, če bi regulirali potok Virje in opravili ostala melioracijska dela. Pri tem se še vedno zati- ka, zato nič čudnega, če postajajo nekateri prav nestrpni. Pa ne samo v Bučečovcih, tudi v Vučji vasi in tja navzdol proti Križevcem, kjer je potok že reguliran. Od kmetij- stva si v Bučečovcih v prihodnje še veliko obetajo, predvsem pa se bo- do morali potruditi pri pridelovanju krmnih rastlin in sploh polj- ščin za krmiljenje živine.

Strojeve imajo sorazmerno dosti, med sabo si po dogovorih poma- gajo. Kmečka opravila so vedno v ospredju in ob sedanjih cenah je živinoreja še najbolj donosna. Na sorazmerno trdnih domačijah, ko- maj 60 jih je, je za kmetijska opravila ob mehanizaciji dovolj ljudi. Posebno popoldne, ko se vrnejo iz delovnih organizacij, kjer so zaposleni. Kaže, da bo tudi v prihodnje tako. Zdaj obiskuje srednje in poklicne šole petnajst mladih, ki ne skrivajo navezanosti na domači kraj.

ŠE NEKAJ DENARJA IZ SAMOPRISPEVKA

Letos se bo tudi v Bučečovcih iztekel krajevni samoprispevek, ki so ga namenili za najnujnejše v kraju. Asfaltirali so občinsko cesto skozi vas in nad kilometer ostalih vaških cest. Žal se asfalt na občinski cesti čedalje bolj „razcveta“ in nihče ne poskrbi za novo prevleko,

Osterčevi v Bučečovcih so dokazali, da se da posodobiti in ohraniti staro kmečko domačijo. Stalo je precej, vendar jim za vložen denar očitno ni žal.

sami pa ne zmorejo toliko denarja. Moti jih tudi, da sorazmerno kratek odsek občinske ceste od Bučečovec do meje z radgonsko občino še vedno ni asfaltiran. Odgovorni v Ljutomeru takrat, ko je bil čas za to, niso imeli prav nobenega posluha. Preslišali so tudi ponudbo iz radgonske občine, ki bi na ustrezen način pomagala pri modernizaciji. Zdaj je pač tako, kot je bilo. In kako dolgo bo še tako? Kdo ve. Morda pa se bo v ljutomerski občini končno kdo predramil!

Komunalni uredjenosti bodo morali v prihodnje, poleg urejanja domačij, posvetiti največ pozornosti. Vaški vodovod imajo napeljan v domala vsako hišo, vode nikoli ne zmanjka. Dve zajetji zadoščata tudi za hidrante, ki pa jih na srečo skorajda ne rabijo. Bolj bi ob posodobitvi ostale opreme rabili gasilsko cisterno. Morda jo bodo lahko kupili že v prihodnjih mese- cih. Vsaj tja do praznovanja 90-

letnice gasilstva v tem kraju, ki bo prihodnje leto.

VEČ POZORNOSTI UREJENOSTI VASI

Ze zdavnaj bi se v Bučečovcih lotili urejanja vaških jarkov, saj ljudje radi priskočijo pomagat pri skupnih akcijah, vendar menijo, da je najbolje počakati na regulacije. Zdaj bi bil ves trud skoraj brezploden.

Prav na začetku vasi, jik za železniško postajo so Košarjevi in Osterčevi brez kakšne kičarije obnovili stari kmečki hiši, tudi vaško kapelico so obnovili. Škoda je le, da je v središču vasi povojni „spomenik“, ki se ga vsi sramujejo. Žago in mlin so gradili, pa je vse vzlet hudič. Sedanji lastnik je nekaj časa vztrajal perutnino, potem pa se je vse skupaj vnelo in ostala je le prav zoprna razvalina, ki vasi zagotovo ni v ponos.

Janko Stolnik

V skladu z določili zakona o stanovanjskem gospodarstvu, (Uradni list SRS 3/81), zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list SRS št. 35/82), družbenega dogovora o skupnih osnovah za usklajevanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 15/81) in Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, kupljenih s sredstvi solidarnosti in stanovanj, nad katerimi ima razpolagalno pravico samoupravna stanovanjska skupnost občine Gornja Radgona ter po sklepu odbora za solidarnost skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti z dne 14/7-1983,

RAZPISUJE Samoupravna stanovanjska skupnost občine Gornja Radgona NATEČAJ

za pridobitev stanovanj, kupljenih s sredstvi solidarnosti in stanovanj, nad katerimi ima razpolagalno pravico samoupravna stanovanjska skupnost občine Gornja Radgona sroččenih in novozgrajenih v letih 1983—1984.

Upravičenci do solidarnostnih stanovanj so delovni ljudje, občani, družine z nižjimi dohodki, ki živijo v težkih materialnih razmerah in to:

1. delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter pri občanih, ki samostojno z lastnimi sredstvi opravljajo dejavnosti;
2. občani in družine, ki nimajo pogojev, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih;
3. občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega vprašanja: upokojnenci, invalidi, borci NOV, kmeti borci NOV, vdove in pridobitno nesposobni otroci po vojni umrlih borcev, starejši in za delo nesposobni občani;

če izpolnjujejo naslednje splošne pogoje:

- da upravičenec za stanovanje ni imetnik stanovanjske pravice na primernem stanovanju ali lastnik primerneje vsejivega stanovanja, prav tako pa tudi osebe, ki z njim stalno stanujejo;
- da ima upravičenec za stanovanje stalno bivališče na območju občine;
- da upravičenec oz. njegova družina doslej še niso ustrezno rešili stanovanjskega vprašanja;
- da upravičenec za stanovanje ne more rešiti svojega stanovanjskega vprašanja pri svojih bližnjih sorodnikih (zakonec, starši ali otroci), ki so lastniki večje stanovanjske hiše, več stanovanj ali stanovanja, ki presega stanovanjski standard na območju občine;
- da upravičenec oz. kdo od članov njegove družine ni lastnik počitniške hiše;
- da se upošteva socialno stanje upravičenca oz. članov njegove družine po merilih, ki veljajo za vse druge oblike pomoči, upošteva se stalništvo, da naj vrednost premoženja ne presega 20 % vrednosti standardnega stanovanja, ki bi mu šlo po merilih družbenega dogovora;
- da upravičenec ali za delo sposoben član družine ni neopravičeno nezaposlen

in naslednje posebne pogoje:

- a) delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih so upravičenci do pridobitve solidarnostnega stanovanja, kolikor izpolnjujejo naslednje pogoje:
  - da znesek skupnega povprečnega mesečnega dohodka na družine ne presega 55 % povprečnih mesečnih čistih OD delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu 1982, kar znaša din 7.722,00,
  - da samski upravičenec s skupnim povprečnim mesečnim dohodkom ne presega 65 % povprečnih mesečnih čistih OD delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu 1982, kar znaša 9.126,00 din,
  - da upravičenec — samohranilec s skupnim mesečnim dohodkom na člana ne presega 65 % povprečnih mesečnih čistih OD delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu 1982, kar znaša 9.126,00 din;
- b) za občane in družine, ki nimajo pogojev, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih veljajo enaki pogoji kot za delavce pod točko a);
- c) za upokojnence, invalide in borce NOV, kmete borce NOV, vdove in pridobitno nesposobne otroke padlih in po vojni

umrlih borcev ter za starejše in za delo nesposobne občane ne veljajo omejitve pri višini dohodka kot poseben pogoj za dodelitev solidarnostnega stanovanja, v kolikor pridobivajo stanovanja iz sredstev Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji namenjenih za stanovanjsko izgradnjo;

d) za borce NOV in kmete borce NOV ter vdove in za delo nesposobne otroke padlih in po vojni umrlih borcev NOV ne veljajo omejitve pri višini dohodka kot poseben pogoj za dodelitev solidarnostnega stanovanja tudi v kolikor pridobivajo stanovanja iz sredstev dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti ter sredstev odplačanih anuitet od kreditov, ki so bili dani za reševanje stanovanjskih vprašanj borcev NOV, v kolikor izpolnjujejo pogoje za pridobitev stanovanjske pravice na družbenem stanovanju.

Za člane družine se v smislu pravilnika štejejo:

zakonec ali oseba, katere dalj časa trajajoča življenjska skupnost z upravičencem ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza, otroci, posvojenci, starši upravičenca in njegovega zakonca, tisti, ki jih je upravičenec dolžan vzdrževati po zakonu in tisti, ki najmanj dve leti živijo z upravičencem v ekonomski skupnosti. Občinski center za socialno delo občine Gornja Radgona posebej preverja podatke o članih družine, ki živijo v življenjski oz. ekonomski skupnosti z upravičencem in daje ustrezno mnenje.

Prosilci solidarnostnega stanovanja morajo v svoji vlogi podrobneje opisati svoje družinske razmere in priložiti naslednja dokazila:

- a) upravičenci pod točko 1:
  - vlogo za dodelitev solidarnostnega stanovanja,
  - potrdilo o številu članov družinskega gospodinjstva (izda upravni organ občine),
  - potrdilo o dobi bivanja na območju občine in v stanovanju (izda upravni organ občine),
  - potrdilo o letnem dohodku vseh družinskih članov,
  - potrdilo o premoženjskem stanju oz. dohodku od tega premoženja (izda upravni organ občine),
  - zdravniško potrdilo o nosečnosti nad 4 mesece oz. o zdravstvenem stanju;
- b) upravičenci pod točko 2 in 3:
  - vlogo za dodelitev solidarnostnega stanovanja,
  - potrdilo o letnem dohodku vseh družinskih članov za preteklo leto
  - potrdilo o številu članov družinskega gospodinjstva (izda upravni organ občine);
  - potrdilo o priznanju udeležbe v NOV (za udeležence NOV izda OO ZZB NOV Gornja Radgona);
  - dokazilo o stopnji invalidnosti;
- c) upravičenci pod točko 1, 2 in 3:
  - mnenje o upravičenosti za pridobitev stanovanja, ki ga podajo,
    - a) za zaposlene — organizacije združenega dela,
    - b) za upokojnence — društvo upokojnencev,
    - c) za invalide — društvo invalidov,
    - d) za borce NOV in kmete borce NOV — občinska organizacija ZZB NOV
    - e) za zaposlene pri zasebnih obrtnikih — občinska sindikalna organizacija
  - vsi prosilci morajo predložiti tudi mnenje pristojne krajevne skupnosti.

Vloge z vsemi dokazili je potrebno poslati na obrazcu 8,40, ki ga lahko kupite v vsaki knjigarni, na naslov: „Skupna strokovna služba SIS materialne dejavnosti občine Gornja Radgona, Trg svobode, 69250 GORNJA RADGONA“ do vključno 23/9-1983. Nepopolne vloge in vloge prispelje izven razpisnega roka ne bodo upoštevane!

O rezultatih natečaja bodo udeleženci seznanjeni v 7 dneh po sprejemu prednostne liste na zboru uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Gornja Radgona.

Površina vsega listja na stoletni bukvi meri 100 tisoč kvadratnih metrov.

Že tridesetih se je znašel v zaporu neki Fred Hill iz Londona, ker vztrajno odklanja, da bi si kot voznik motornega kolesa dal na glavo čelado. „Kako neki“, vztraja Fred, „ko pa sem kot padalec v drugi svetovni vojni skakal iz letala vedno le v navadni baretki“. Fred ima 75 let.

drugje smo prebrali

Neki zahodnonamški izumitelj je iznašel uro, ki ženski pove, kdaj je njen najboljši čas za ljubljenje. Ura stori to na podlagi meritev pritiska in temperature kože. Morda bodo domišlečni trgovci s to uro prodajali še kaj drugega.

Iz Kitajske je prišla novica, da so neki ženski zrasli rogovi.

Britanskemu trenerju Chucku Bestu je uspelo tega ponija naučiti smučanja na vodi. Best pravi, da sicer ni bilo lahko, pa vendar . . .

PRESENEČENJE

- Ženi bom za rojstni dan kupil samo brijačo.
- Bo to kakšno presenečenje?
- Bo. Ona pričakuje nekaj večjega . . .

To noro vreme po svetu

Vreme se letos prav čudno suka. Dovolj je, da človek odpre radio ali televizor ali da odpre časopise, in že ga zasuje kopica poročil o vremenskih neurjih in ujmah, ki divjajo na našem planetu, o silni vročini in poplavih. Sicer pa ni treba kaj dosti gledati po svetu, saj imamo doma dovolj videti: vročina nas zdeluje, kot že dolgo ne, nevihtni oblaki prinašajo v svojih nedrih tako debelo točo, da je niti starejši ne pomnijo, del domovine pesti pomanjkanje vode, del se bori proti poplavam. Kaj je vendar z vremenom, se sprašujejo ljudje.

Svet se je zares znašel v neobičajnih razmerah. Podzahorski predel Afrike je zajela katastrofalna suša, najhujša v zgodovini dežel pod Saharo. Na tisoče domačih živali je že poginilo, na tisoče ljudem grozi najhujša lakota in celo smrt. Podobno je v Indiji, kjer v nekaterih pokrajinah trpi zaradi suše 260 milijonov ljudi in vodo prodajajo kot dragoceno pijačo. Avstralcji so se srečali s sušo, kakršne niso imeli že več kot 200 let. S sušo so se seznanili tudi prebivalci nekaterih predelov na Javi in na Filipinih, kjer je sicer dežja vedno prej preveč kot premalo.

Prav kot v posmeh tej silni svetovni žeji pa se nekatere dežele dobesedno utapljajo v preobilih padavinah. Del ZDA so letos zajele katastrofalne poplave, Srednja Amerika je doživela nalive, ki so povzročili strahotna opustošenja, na Japonskem in Kitajskem so nastale neobičajno obsežne poplave. Skratka, vse je nekako zme-

šano in vrženo s tira v svetovni vremenski kuhinji.

Strokovnjaki za vreme pa na vse skupaj gledajo z večjim razumevanjem, saj zanje dogodki niso čisto nič presenetljivi. Vedo, da je vse te spremembe v običajnih vremenskih vzorcih povzročil splet pojavov zračnih tokov in protitokov, potovanj „žepov“ visokega in nizkega zračnega pritiska pa tja do vplivov vulkanskih izbruhov.

Vzorec svetovnega vremenskega dogajanja je zelo zapleten. Meteorologi se spopadajo z njim s pomočjo najsodobnejših računalnikov in s pomočjo številnih meteoroloških satelitov. Zdaj dogajanje že toliko poznajo, da si upajo pokazati tudi na nekatere posamične pojave, ki odločilno vplivajo na vremenske razmere.

Med temi je zanimiv predvsem Tihni ocean s toplimi gmotami, ki jim nedolžno pravijo El Nino. Pojav raziskujejo in opazujejo že več kot trideset let. Ugotovili so, da se pojavljajo velike gmote tople vode približno vsakih pet let, ko pade zračni pritisk na območju jugovzhodnega Tihga oceana in prenehajo pasatni vetrovi. Perujski ribiči so temu toplemu toku dali ime El Nino, ker se običajno pojavi okoli Božiča, po božjem detetu. Vendar je to dete lahko hudo nevarno. Včasih se dogodi, da preseže svoje običajne meje, in takrat povzroči obilne padavine in poplave po ameriškem kontinentu, spremlja pa jih huda suša v podkvatoriatni Afriki, Indiji, Avstraliji ter Indoneziji.

Prva znamenja, da se pripravlja

v letošnjem letu nevaren El Nino, so zabeležili že lanskega maja, ko so sateliti in raziskovalne ladje sporočili, da je tropski pas Indijskega in Tihga oceana za nekaj stopinj toplejši kot običajno. To ogrevanje je bilo nekaj mesecev prezgodnje. In prav tako je vremenoslovce presenetilo upadanje zračnega pritiska in pasatnih vetrov v zahodnem delu Tihga oceana. Vse to je kazalo na nastanek El Nina, vendar ni bilo še nekaterih drugih zelo značilnih pojavov, zato so zgodnja znamenja prezrli.

Septembra lani pa se je začelo. Obalne perujske vode so se začele nenormalno ogrevati in se širiti proti severu in jugu. Vse skupaj se je dogajalo „prehitro in prezgodaj“ po mnenju vremenoslovcev. Tako je že nekaj mesecev topli tok segel že do Alaske, se pravi tako visoko na sever, kot El Nino ni še nikoli.

Letos se je El Nino razširil čez tretjino Pacifika, in ker je njegova razširitev povezana z neželimi vremenskimi spremembami, je tudi seznam teh letos veliko daljši. Za več stopinj toplejša oceanska voda je ogrela ozračje in zaradi tega so vetrovi nad Tihim oceanom v velikih višinah mnogo močnejši. Piloti potniških letal poročajo, da rabijo zaradi okrepljenih vetrov celo uro manj časa za prelet od Havajev do Kalifornije.

Pregret Pacifik je spremenil običajno pot vetrov, ki je pomaknjena proti jugu in se nato močno obrne proti severu nad ozemljem ZDA. Tako premaknjena pot povzroča vremenske spremembe po celem svetu.

Kako letošnja vremenska zmeda vpliva na ljudi in gospodarstvo, je razvidno. Jasno je tudi, da bo škoda povsod precejšnja. Vendar pa danes nihče ne more povedati, kakšna bo resnična škoda v svetu, saj biologi zaskrbljeno premišljajo o učinkih spremenjenih vremenskih razmer na širše okolje. Med ribami, kot so tune, sardine, sardete, pa tudi med lignji, raki in drugimi morskimi živalmi vlada prava zmeda: odhajajo na druge poti in na druga območja Pacifika, kot so sicer vajene. Z ribami so se začele seliti tudi ptice. Z Velikonočnih otokov je odletelo preko 16 milijonov ptic kot po nekakšnem čudežu; naenkrat je bilo otočje, v tem času tako polno ptic, čudno prazno in tiho. Za njimi so ostala le gnezda neobglenega zaroda. Kam so odšle in ali se bodo kdaj vratile, je za vse skrivnost.

Seveda pa za razmere pri nas nista kriva le oddaljeni Tihni ocean in njegov veliki sosed Indijski ocean. Tudi Atlantik je, tako kot vsa svetovna morja, soudeležen v vremenski kuhinji.

Zgodba o premetenem volku Lobo

To je zgodba o velikem sivem volku, ki je proti koncu prejšnjega stoletja dobesedno teroriziral dolino Currumpaw v severnem delu Nove Mehike, znane po dobrih pašnikih in številni živini. Veliki volk, ki so mu prebivalci nadeli ime Stari Lobo pa se ni odlikoval samo po velikosti, temveč po izredni premetenosti, ki je njegovemu štiri do petčlanskemu krdelu pomagala, da so se izmikali še tako dobro skritim pastem. V petih letih je Loboovo krdelo poklalo okoli dva tisoč živali in tisti, ki bi volka ubil, bi dobil 2 tisoč dolarjev nagrade. Za tiste čase pravo premoženje.

Leta 1893 so omenjeni volkovi pobili 255 ovac in niti ene niso požrli. Šlo je torej zgolj za željo po ubijanju. Farmarji so nastavljali pasti in strup, toda volkovi so se vsemu temu znali izogniti. Nikoli niso napadali ljudi, kajti Lobo je vedel kaj je puška.

PRIŠEL JE NEKI KAVBOJ . . .

Prišel je v dolino Currumpaw neki kavboj in opazoval, kako je volčje krdelo v neki zaseki napadlo čredo goved. Stare krave so zaslutile nevarnost in so se, čuvajoč za svojimi hrbiti teleta, z rogovi nastavile proti napadajočim volkovom. Lobo je ves ta prizor opazoval z neke skale — bil je na straži, ki je bila vedno in nekako izmenično poverjena enemu izmed volkov. Napadajoči volkovi se niso upali približati kravjim rogovom. Volk Lobo je to nekaj časa opazoval, nato pa se je divje pognal preko krav branilk in kavboj je potem videl kaj je volk delal s teleti . . .

vec. Tannery je z nekaterimi lovci uprizoril lov na zloglasne volkove in pri tem uporabil tudi svoje izkušene pse. Preden so se lovci volkovom približali na razdaljo strela, so se volkovi razpršili na vse strani, psi pa za njimi. Lovci so šele potem, ko so našli sedem mrtvih in dva hudo ranjena psa, ugotovili kaj se je dogajalo. Volkovi so se pred zasledujočimi psi najprej razpršili, potem pa se nenadoma spet zblížali in raztrgali skupine po dva ali tri pse. Še dvakrat je Tannery poskušal, toda zaman.

LETO DNI, DA BI LOBA PRELISIL

Potem je v dolino prišel farmar Joe Calone. Njegova zemlja je ležala v stranski dolinici, polni skalovja in špilj. Ena od Lobovih spremeljeval je bila bela volkulja,

ki so ji pastirji dali ime Blanca. Tu v tem skalovju je Blanca Lobo vsako leto povrgla volčiče. Calone je porabil leto dni, da bi volji brlog z dimom ali z dinamitom uničil, toda ni mu uspelo.

Nekoga dne so Lobo in njegovi volkovi razgnali čredo, ki je štelala preko tri tisoč ovac. Nekaj dni so se pastirji trudili, preden so čredo spet zbrali, medtem pa so na mnogih naših naletelih na ovčja trupla. O dogodkih v dolini Currumpaw so začeli pisati časopisi, ki so o volku Lobo pisali kot o „kralju doline“.

POTEM JE PRIŠEL LOVEC TOMPSON

Bilo je v jeseni 1893, ko je prišel v dolino. Nekaj dni je pohajkoval po dolini in ugotovil, da volkov ne bo imelo ne s smodnikom, ne s psi in ne s konji. Omislil si je zvijačo. Da bi zabrisal človeško sled, si je na roke dal rokavice, namočene v svežo govejo kri. Potem je na vsakih nekaj sto metrov nastavljal zastrpljene stave, prav tako namočene v govejo kri.

Tomson je bil prepričan v uspeh, kajti nikjer ni za volkovi pustil nobenega sledu za tistim vekom.

Tistega večera je Lobo resnično prišel. Tomson, ves nestrpen je zjutraj hitel, da bi videl kaj se je zgodilo.

(Konec prihodnjik)

Kasete za Reagana

Uslužbenci Bele hiše v Washingtonu preberejo preko 12 tisoč pisem, preko tisoč pa poslušajo do 3 tisoč pogovorov, ki so namenjeni predsedniku Reaganu. Kako povsod po svetu, bi tudi Američani radi „iz prve roke“ izvedeli marsikaj. Največkrat gre za drobne navadnosti.

Zadnje čase prihaja na slovo predsednika vse navadnih kaset, na katere so posneta najrazličnejša vprašanja. V Beli hiši so morali ustanoviti poseben urad za poslušanje teh kaset. Pripadniki, nasveti, pritožbe, to je na kasetah. Neki mladenič je predsednika zaprosil, naj mu na neposrednem delu kasete pove kaj o svojem zasebnem življenju. Spet drugi se Reagana spominjajo kot filmskega igralca in ga ali hvalijo ali kritizirajo.

Do predsednika vse te kasete seveda ne pridejo, čeprav je nekoč izrazil željo, da bi jih rad poslušal. Odgovori, kolikor jih pripravi omenjeni urad, se vračajo v pisarni odbiki.

Tale punca, Linda ji pravijo, živi pa v nekem ameriškem velenestu, si je za jesen omislila tudi klobuk

SLABA VOLJA

- Zakaj pa si prišel sam na zabavo?
- Žena je bila slabe volje.
- Zakaj?
- Zato, ker je morala ostati doma.

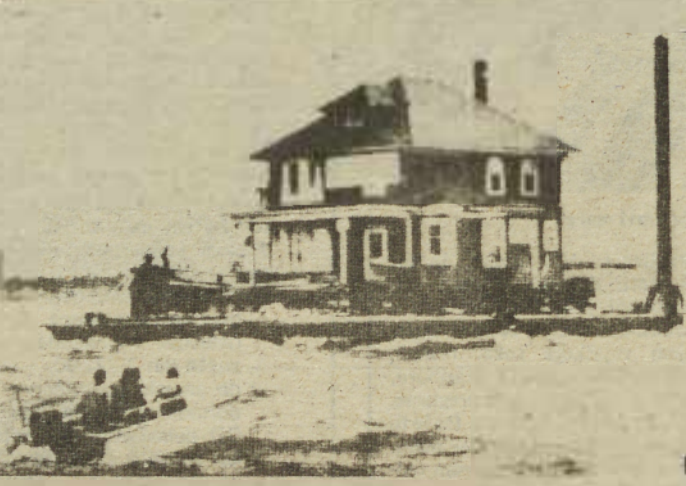
PRIJAVA TATVINE

- Lahko poveste še kaj podrobnejšega o tipu, ki vas je okradel?
- Smrdel je po žganju.
- Podrobnosti rabimo.
- Mislim, da je bila slivovka. . .

ZAPELJIVEC

- Cilika, če se boš poročila z mano, boš živela kot v raju.
- Verjamem ti. Namesto obleke bom imela figov list, jedla bova sadje, pil pa boš samo ti, tako kot doslej!

Neki Marc Adams (1871) o ameriške zvezne države Michigan se je tako navezal na svojo, od staršev podedovano, no hišo z desetinami sobami, da jo je spravil na splav in jo po jezeru Huron prepeljal v 35 kilometrov oddaljeni grad, kjer naj bi mu bila zavetišče na stara leta. Za splav so jo odločili, ko je ugotovili, da bi bil prevoz občutno dražji.

REŠITEV SE VEDNO NAJDE

- Si direktorju povedal, da s tem regresom niti zdaj pred jesenjo ne morje?
- Seveda sem.
- In kaj je rekel?
- Naj kar grem, zate pa bo že on poskrbel . . .

TEK — svetovna epidemija

JOGGING je postal ne samo navada, temveč neobhoden način življenja milijonov ljudi po svetu.

Tek se je v zadnjih dveh desetletjih razvil v najbolj množičen šport po vsem svetu. Mladi in stari, ženske in moški tečejo po gozdnih, travnatih in parkih. Tek je tudi najcenejši in najboljši način rekreacije. Prijateljstvo teka zelo narašča. V središču Milana se vsako leto v maju zbere 40 tisoč ljudi, ki tečejo na stezi, dolgi 20 kilometrov. Tečejo tudi ob piramidah v bližini Kaira, ob obalah Črnega morja, v Fukuoki na Japonskem, prek Švicarskih Alp, v Avstraliji in Novi Zelandiji. Gre za množičen pojav, lahko bi rekli, da se je s sodobnim joggingom razvil že pravo množično gibanje. Po podatkih Gollupovega inštituta za proučevanje javnega mnenja teka po parkih, ulicah in okrog svojih hiš vsaj 20 milijonov Američanov, milijon Kitajcev, na tisoče in tisoče Nemcev in veliko število sovjetskih državljanov. Skorajda ni dneva, da ne bi nekje prirejali tekaških tekmovanj na nekaj kilometrov, tudi od 15 do 20, ali pa kar klasične maratone (42.195 metrov). Na Češkoslovaškem so lani priredili nič manj kot 500 različnih

življenjskemu stilu sodobne industrijske civilizacije. Ta davek je prava epidemija boleznih srca in ožilja tako po svetu kot pri nas. Povzročata jo ne le nezadostno gibanje, temveč tudi nepravilna prehrana. Vse več je tudi stresov in depresij zaradi občutka omejenosti in nemoči. Tek ni moda, ampak velevnik sodobnega človeštva. Mnogi med nami so še zmeraj sužnji začaranega pravokotnika: delovna miza v službi, avtomobil, dvigalo in naslonjač pred televizorjem. Nezadostno gibanje je zelo razširjena sodobna bolezen, in zato je prišla epidemija teka ravno ob pravem času.

Američane so pred desetimi leti precej prestrašili statistični podatki, po katerih naj bi imeli pretirano telesno težo zaradi pomanjkanja gibanja, znižala pa se je tudi življenjska doba. Načrtovalci ameriškega javnega zdravja so ti podatki zaskrbeli.

Dr. Bolmaron se je med prvimi odločil za konkretno akcijo. Leta 1967 je predlagal ustanovitev državnega združenja za jogging in začel obsežno propagando za

rekreativni tek, kot najenostavnejši, najcenejši, najbolj pristopen in najučinkovitejši način za krepitev srca in pljuč. Drugi pobudnik je dr. Cooper, ki je leta 1968 objavil knjigo Aerobic, v kateri je dokumentirano dokazal ugoden vpliv telovadbe na srce, pljuča in mišice.

Zamisel o joggingu se je kot požar razširila čez vso celino. Začela se je renesansa telovadbe, v zadnjih letih se je zmanjšalo število smrtnih primerov zaradi boleznih srca, srčnih bolnikov je celo za 30 odstotkov manj, življenje Američanov pa se je v poprečju podaljšalo za dve leti. Pogosto trdijo, da je zamisel o zmernem teku sprožil znani nemški zdravnik Von Aaken, medtem ko je bil Joe Henderson v ZDA med glavnimi popularizatorji LSD (long slow distance).

SEVEDA — TUDI POSEL

Od leta 1975 do 1978 se je število tekačev povečalo za 700 odstotkov. Tovarne tekaških copat zaslužijo letno 700 milijonov dolarjev, 27 odstotkov vse prodane obutve je namenjeno teku. Samo Adidas ponuja 30 različnih vrst copat za tek. Športna revija Svet tekačev je povečala naklado s 76 na 400 tisoč naročnikov v enem letu. Samo do leta 1978 so natisnili 1500 različnih knjig in brošur o teku. Novinar Jim Fix je napisal knjigo o teku, ki so jo v šestih mesecih prodali v polmilijski nakladi. Dokazano je, da človek s tekom izboljšuje splošno zdravstveno stanje. Tek je koristen za telo in dušo.

O zdravstvenih učinkih teka bomo podrobneje pisali v naslednjem poglavju.

tekmovalj, v ZDA pa kar 280 maratonov, ki se jih je udeležilo 80 tisoč ljudi.

ZAKAJ TEČEMO?

Med glavne vzroke, da se je tek razvil v množično gibanje, spadajo ženske. Še prej pa je na to vplivala spremenjena svetovna miselnost. Ni več pomembno le splošno dobro počutje, temveč splošna dobra kondicija, ki pa jo pridobivamo ravno s tekom. Vse več žensk je začelo teči in to ni bila le muha enodnevnica, to število se namreč iz dneva v dan povečuje.

Danes boste na tekmovanju lahko srečali lepe poskočne mladenke in vitalne sedemdesetletne starke. Pri tem predvsem presenečajo njihove vzdržljivost, odločnost in volja. Ženske so sicer nekoliko počasnejše, vendar pa veliko bolj vzdržljive kot moški. Pred tridesetimi leti so medicinski strokovnjaki menili, da morajo starejši ljudje skrbeti predvsem za mir in življenje brez utrujanja in naporov. Danes pa vemo, da lahko zmerna telovadba pomaga bolj kot katerokoli zdravilo in tudi ustavi proces staranja. Eden od velikih propagandistov rekreativnega teka Joe Henderson (izdaja revijo Svet tekačev) je nekoč joggerjem naslovil naslednje besede: „Uspešno nam je razširiti prepričanje, da vaše počutje nima samo pomena, ampak je v bistvu važnejše od dosežkov na olimpiadah. Raje bi videl na stezah 10 tisoč ljudi, ki pretečejo miljo v sedmih minutah, kot pa gledal 10 tisoč ljudi, ki stoje občudujejo tekača, ki je predirjal miljo v treh minutah in pol.“

Kdaj se je rodil jogging?
Že več desetletij plačujemo davek

Delavski svet Delovne skupnosti skupnih služb ZGEP „Pomurski tisk“ Murska Sobota, Lendavska 1

1. Razpisuje

za nedoločen čas prosta dela in naloge:

REFERENT ZA ZUNANJE TRGOVINSKO POSLOVANJE

2. Objavlja

za nedoločen čas prosta dela in naloge:

MEHANIK II.

Prijavljeni kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- pod 1.
  - diplomirani ekonomist ali diplomirani pravnik in 2 leti prakse pri ekonomskih poslih s tujino ter znanje nemškega ali angleškega jezika ali
  - višja šolska izobrazba in 3 leta prakse pri ekonomskih poslih s tujino, strokovni izpit za delo pri ZT poslih ter znanje nemškega ali angleškega jezika ali
  - srednja šolska izobrazba in 5 let prakse pri ekonomskih poslih s tujino, strokovni izpit za delo pri ZT poslih ter znanje nemškega ali angleškega jezika.

b) pod 2.

— Mehanik in 3 leta prakse v stroki.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 10 dneh od razpisa oziroma objave del in nalog na naslov: Splošno kadrovska služba ZGEP „Pomurski tisk“ Murska Sobota, Lendavska 1.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od sprejema sklepa o izbiri, izbira med prijavljenimi kandidati pa bo opravljena v 30 dneh po preteku roka za prijavo na razpis oziroma objavo.

Delovna organizacija „GIDOS“ Gradbena in instalacijska dejavnost, obrt ter storitve p. o., Lendava objavlja:

LICITACIJO za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- ZASTAVA KOMBI K-412 DIESEL, letnik 1977 izključna cena 80.000 din
- AVTOBAGER — LITOSTROJ letnik 1970 izključna cena 250.000 din
- ŽERJAV FERING letnik 1979 izključna cena 250.000 din

V izključni ceni ni zajeto plačilo prometnega davka, ki ga kupec plača posebej.

Licitacija bo izvedena 20. 9. 1983 ob 10. uri na dvorišču DO „GIDOS“.

Pred licitacijo morajo položiti 10-odstotno varščino. Prednost pri nakupu imajo družbeno pravne osebe. Podrobnejše informacije lahko dobite na telefonsko številko 75-708 in 75-420.

Delavski svet delovne organizacije „GIDOS“ Gradbena in instalacijska dejavnost, obrt ter storitve p. o., Lendava razpisuje dela in naloge (relekcija)

VODJE ORGANIZACIJSKE ENOTE LESNA PREDELAVA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- lesarski tehnik in 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah
- VKV mizar in 15 let delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah.

Prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov „GIDOS“ Lendava, Partizanska 93.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po poteku roka za prijavo.

oglašujte v VESTNIK

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite in spomnite se, kako trpela sem in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezni nas je v 69. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, stara mama, babica in sestra

Jolanka Šavel

roj. Vitez iz Tešanovec

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in vsem, ki ste pokojnico spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami v težkih trenutkih in nam pomagali. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavnicam KS za poslovilne besede ob odprtem grobu in zdravstvenemu osebju internega oddelka v Pakičanu za nesebično pomoč v zadnjih dneh njenega življenja.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Vince, hčerki Šarika in Gizela z možem Jenjem, vnukinji Marjana in Majda z možem Milanom, pravnuk Mitja, brat Štefan z družino in sestra Vilma s sinom Jožetom

ZAHVALA

Po kratki bolezni nas je v 75. letu za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče in brat

Jože Zagari

iz Tešanovec št. 16

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih nudili pomoč, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in sopke. Pristrčna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Tešanovci, 29. 8. 1983

Žalujoči: žena Marija, hčerka Marija z možem Francem, vnukinja Zdenka, sestri Roka z družino in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

9. septembra mineva žalostno leto, polno bolečin, odkar je prenehalo biti srce dragega moža in očka

Viktorja Vrečiča

iz Kupšinec

Za tabo je ostala velika praznina in bolečina. Še vedno slišimo tvoje korake, tvoj glas in vidimo tvoj nasmejani obraz. Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko tupo. Težko nam je brez tebe in težko je spoznanje, da te ne bo nikoli več med nami. S solzami očmi gledamo tvoj grob in ne moremo verjeti, da te nikoli več ne bo med nami, a v naših srcih boš živel do konca dni. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, krasite njegov grob s cvetjem in prižigate sveče.

Žalujoči: žena Marija ter sinova Peter in Kristian

Nogometni klub „MURA“ Murska Sobota vas vabi na

VELIKO TRADICIONALNO TOMBOLO

ki bo v nedeljo, 18. 9. 1983, pričetek tombolo ob 14. uri na pomožnem igrišču NK MURA.

Med 20 glavnimi dobitki

1. traktor IMT 542
2. 350.000 dinarjev
3. Osební avto Zastava 101 GTL

Za jedila in pijačo preakrbljeno, od jedil vas opozarjamo na pečenega vola na žaru.

V MURSKI SOBOTI BO 24. SEPTEMBRA 1983

Velika telesnokulturna prireditev „MLADOST 83“

— NASTOPILO BO BLIZU 1.000 MLADIH

Po dolgem času bo v Murški Soboti zopet velika telesnokulturna manifestacija pod naslovom „Mladost 83“, ki bo v soboto, 24. septembra 1983. Gre za skupno prireditev telesne kulture in kulture, katere osnovni namen je, da bi predstavili delo mladih, saj bodo poleg prikaza telesnokulturne dejavnosti nastopili tudi mladi pevci, godbeniki in folkloristi. Do ideje so prišli na TKS in ZTKO občine Murške Sobotice letos spomladi, ko so se mladi iz soboške občine pripravljali na sklepni nastop ob dnevu mladosti v Beogradu. Menili so namreč, da bi glede na vložen trud in sredstva vsaj samo nastop v Beogradu premalo, pač pa bi se naj 210 mladih predstavilo tudi pred domačim občinstvom, s tem da bi dali prireditvi širše obseležje. Tako bo na prireditvi v Murški Soboti poleg 210 mladih, ki so nastopili v Beogradu, sodelovalo še okrog 400 pionirjev in mladincev iz soboške občine, ki pripravljajo posebne vaje za nastop, ciberniki iz vrtec, pevci, godbeniki, folkloristi in taborniki. Poleg tega pa bo v okviru prireditve tudi srečanje mladih iz Evrope pod geslom „Sport združuje mlade“. Prav tako pa bodo strnili ta dan tudi letošnje programe tekmovanja, ki so jih načrtovali posamezne telesnokulturne dejavnosti. Tako bodo tekmovanja v atletiki, na katerem bodo sodelovali mladi iz Szombathelya z Madžarske, Jenersdorfa iz Avstrije, Ptujca, Ljutomera, Beltincev in Murške Sobotice. Tekmovanje bo v Beltincih. V namiznem tenisu se bodo srečali tekmovalci iz Murške Sobotice, Szombathelya, Gradca (Avstrija), Troja (Francija), Varaždina in Kaven na Koroškem. V taborniških veščinah se bodo pomerili taborniki iz Avstrije, Italije, Madžarske in Murške Sobotice. Organizacijskemu odboru prireditve, ki ga vodi Jože Kovač, predsednik TKS Murška Sobotica, je uspelo zagotoviti minimalna finančna sredstva, ta bodo predvidoma znašala manj kot 100.000 dinarjev. Mladi, ki so nastopili v Beogradu, so namreč z dreši že kompletno opremljeni, pionirkam pa so uspeli prek posebne organizacije in s prizadevanjem delavcev v centru Mure zašiti oblečilo. Z zavodom za šolstvo v Murški Soboti se dogovarjajo, da bi šole imele 24. septembra, ki je tik pred dnevom pionirjev, sportne aktivnosti. Srečanje mladih Evrope organizacijski odbor ne bo odlašalo, ker imajo posamezne organizacije prireditve načrtovane v svojih programih. Računajo, da si bo prireditve ogledalo okrog 5.000 obiskovalcev.

F. Maučec

NIKOL NA TRAVI

Pomurje — Zimbabve v Murški Soboti

V ponedeljek 12. septembra ob 17 uri bo v Murški Soboti na igrišču osnovne šole (bivše gimnazije) zanimivo mednarodno srečanje ekip Pomurja ter državne reprezentance Zimbabveja. Roketisti iz neuvrščene Zimbabveje bodo dopotovali v Jugoslavijo na 10-dnevno turnejo in naprej bodo igrali prijateljsko tekmo v Murški Soboti. Med obiskom v Murški Soboti bodo imeli sprejem pri predsedniku TKS občine Murška Sobotica, ogledali pa si bodo tudi delovni in reprezentativni Muro in Radensko. Igralci Zimbabveje bodo po turneji v Jugoslaviji odpotovali na kvalifikacijski turnir v Afriko, od koder se bodo reprezentanci uvrstili na olimpijske igre v Los Angelesu.

ROKOMET — SLOV. LIGA

POLET : USNJAR 32:30

V prvem kolu tekmovanja enotne slovenske moške rokometne lige je Polet v Murški Soboti premagal Usnjara iz Šmartnega. Gole za Polet so dosegli: Benko 15, Katona 7, Varga 4, Horvat 3, Bransberger 3, V naslednjem kolu igra Polet v Trzinu.

POLANA : BELTINKA 23:10

V prvem kolu slovenske ženske rokometne lige — vzhod je Polana v Mariboru derbiju premagala Beltinko. Gole za Polano so dosegle: Horvat 7, Križevc 5, Gantar 4, Vugrinec 3, Kavaš 3, Laslo 1. Za Beltinko so dosegle: Baša 4, Puklavca 4 ter Zajkoč in Hožjan po enega. V naslednjem kolu igra Beltinka doma z Velenjem, Polana pa gostuje v Kočevju.

FUŽINAR : RADGONA 21:12

Radgona je gostovala na Ravnanh na Koroškem in doživela poraz. Gole za Fužinar so dosegli: Mlinarič 5, Penk 4, V naslednjem kolu igra Radgona doma z Radečami.

ROKOMET — SLOV. LIGA

RUDAR : MURA 1:0

V prvem kolu slovenske lige prvega kola je Rudar v Ljubljani premagal Muro. Gola so domačini dosegli nekaj minut pred koncem.

ŠMARTNO : MURA 3:0

Šmartno so nepričakovano doživeli visok poraz v Šmartnem, hkrati pa na bila izključena Kosi in Jona. V naslednjem kolu igra Mura doma z Kočevjem.

PEKRE : NAFTA 3:3

V drugem kolu druge slovenske lige — vzhod je lendavska Nafta v Ljubljani igrala s Pekrami. Gole za Nafto so dosegli: Gönter, Gašpar in V. V naslednjem kolu igra Nafta doma z Bočem.

KOŠARKA

POMURJE : HELIOS 62:109

Slovenski drugoligaš Helios iz Domžal je v pokalni košarkarski tekmi premagal Pomurje iz Murške Sobotice. Najboljša strelca pri Pomurju sta bila Rutar 20 in Meškina 14 košev, Sodila sta Camplin iz M. Sobotice in Polak iz Maribora.

POMURJE : MARLES 49:62

Košarkarice Martesa iz Maribora, članice druge zvezne lige, so v pokalni tekmi premagale Pomurje. Najučinkovitejši strelki pri Pomurju sta bili: Zuek 26 in Seruga 9. Sodila sta Galun iz Slov. Bistrice in Polak iz Slov. Konjic.

Pomurska liga

Pomurska košarkarska zveza obvešča vse prijavljene ekipe, ki bodo nastopile v pomurski ligi, da se udeležijo sestanka, ki bo v ponedeljek, 12. septembra ob 17.30 uri v prostorih Partizana v Murški Soboti.

ROKOBORBA

Zmaga v ZR Nemčiji

Kombinirana ekipa rokoborcev Lenarta iz Pomurja je gostovala v Weizenburgu v ZR Nemčiji in premagala domačo ekipo z rezultatom 6:5. Zmage so dosegli: Vogrinec (MS), Jagorinec (Le), D. Vrbančič (MS), J. Vrbančič (MS), Dvoršak (Le) in Kramberger (Le). Dvoboju si je ogledalo blizu 4.000 gledalcev, med njimi pa je bil tudi naš vice konzul Kirbiš.

PNL

REZULTATI — 2. KOLO

Bakovci : Hotiza	1:1
Čarda : Ljutomer	3:2
Petišovci : Mostje	0:0
Dobrovnik : Turnišča	2:1
Veržej : Črenšovci	2:2
Beltinka : Lipa	2:0

Sobočani v Voždovcu

Člani DRŠI Murška Sobotica so gostovali v Voždovcu na 4. športnem srečanju in se pomerili s tamkajšnjimi invalidi. Pomerili so se v kegljanju, streljanju z zračno puško in šahu. Tokrat so bili uspešnejši Beograjčani, ki so v skupni uvrstitvi osvojili prvo mesto in prehodni pokal. Izkazali so se Anica Varga, ki je zmagala v kegljanju, Kardinar je bil drugi, Kazar pa tretji. V streljanju pa je zmagal Franc Vajndorfer pred Alojzom Sturmom.

RAZPORED TEKEM

I. MNL MURSKA SOBOTA

I. kolo — 4. 9. 83	
Radgona : Šalovci	1:1
Apače : Bogojina	2:1
Pušča : Tišina	3:2
Puonci : Rakičan	2:2
Dokležovje : Tešanovci	2:3

II. kolo — 11. 9. 83	
Šalovci : Tešanovci	
Rakičan : Dokležovje	
Tišina : Puonci	
Bogojina : Pušča	
Radgona : Apače	

III. kolo — 18. 9. 83	
Apače : Šalovci	
Pušča : Radgona	
Puonci : Bogojina	
Dokležovje : Tišina	
Tešanovci : Rakičan	

IV. kolo — 25. 9. 83	
Šalovci : Rakičan	
Tišina : Tešanovci	
Bogojina : Dokležovje	
Radgona : Puonci	
Apače : Pušča	

V. kolo — 2. 10. 83	
Pušča : Šalovci	
Puonci : Apače	

II. MNL Murška Sobotica - vzhod

I. kolo — 3/9-83	
Melinci : Ižakovci	1:1
Filovci : Prosenjakovci	3:4
Vrelec : Bratonci	1:1
Gančani : Selo	2:0

II. kolo — 10/9-83	
Ižakovci : Selo	
Bratonci : Gančani	
Prosenjakovci : Vrelec	
Melinci : Filovci	

III. kolo — 17/9-83	
Filovci : Ižakovci	
Vrelec : Melinci	
Gančani : Prosenjakovci	
Selo : Bratonci	

IV. kolo — 24/9-83	
Ižakovci : Bratonci	

II. MNL Murška Sobotica - zahod

I. kolo — 4/9-83	
Rogašovci : Romah	0:2
Grad : Križevci	2:1
Cankova : Tromejnik	5:0
Slaveči : Serdica	6:1

II. kolo — 11/9-83	
Rogašovci : Serdica	
Tromejnik : Slaveči	
Križevci : Cankova	
Grad : Romah	

III. kolo — 18/9-83	
Grad : Rogoševci	
Cankova : Romah	
Slaveči : Križevci	
Serdica : Tromejnik	

IV. kolo — 25/9-83	
Rogašovci : Tromejnik	

JUDO

Nova sekcija v Apačah

Te dni je bila ustanovljena judo sekcija pri Partizanu Apače, ki šteje 30 članov, predvsem pionirjev. Ti že vadijo pod vodstvom Franca Sodca na šolskih blazinah v telovadnici Partizana. Upajo, da bodo dobili blazine od ostalih pomurskih klubov, pomagala pa jim bo tudi Judo zveza Pomurja, predvsem na strokovnem področju ter pri organizaciji tekmovanja. Po prenehanju z delom sekcij v Radenah in Gornji Radgoni je to edina sekcija v radgonski občini. S pripravami na novo sezono so začeli tudi judoisti Ljutomera. Trenirajo trikrat tedensko pod vodstvom trenerja Alojza Kastelca. Vadijo pionirji, mladinci in člani.

O. Š.

NOGOMET

Zmaga veteranov Turnišča

V prijateljski nogometni tekmi so se pomerili veterani Dobrovnik in Turnišča. Zmagali so nogometaši Turnišča s 3:2. Strelci: Ritlop 2 in Gomboc za Turnišče ter Černela in Laslo za Dobrovnik.

TRETJA ZMAGA FEGRINE

Na Brdu pri Kranju so bila velika konjske dirke, na katerih so nastopili tudi ljutomerski kasači in se lepo izkazali. To še posebej velja za Fegrino z Alojzom Slavičem iz Križevca, ki je zmagala v osrednji spominski dirki maršala Tita. Fegrina je zmagala v obeh tekih, z najboljšim časom dneva 1:21,3 pa si je tudi zaslužila posebno nagrado. Dimitrij MS z Markom Slavičem iz Klužarovec si deli drugo mesto. Fieko (Hanzakovič, Veržej) pa je bil šesti. Med dvoletniki je zopet zmagala Dorica MS z Markom Slavičem iz Klužarovec, Anl MS pa je bila druga. Ljutomerski kasači pa so dosegli še nekaj drugih dobrih mest. Po končani dirki se je kajpak najbolj veselil Alojz Slavič, ki je že tretjič zapored zmagal na spominski dirki na Brdu pri Kranju.

KOLESTARSTVO — PRVENSTVO POMURJA

Peti pokal KS Tišina

Kolesarska sekcija Tišina organizira v nedeljo, 11. septembra 1983, dopoldne 5. tradicionalno kolesarsko dirko za pokal KS Tišina. V prvi dirki bodo sodelovali registrirani tekmovalci, ki se bodo pomerili za prvake Pomurja in severovzhodne Slovenije. Sodelovali bodo kolesarji iz Pomurja, Maribora in z Madžarske. Po tej dirki pa bo ob 10.30 uri start za vse kategorije rekreativcev. Prijavijo se lahko vsi neregistrirani pionirji od 1. do 4. razreda osnovne šole, od 5. do 8. razreda osnovne šole, rekreativci z navadnimi ali športnimi kolesi (brez specialk) od 15. do 30. leta starosti, od 30. do 45. leta in nad 45 let dalje. V posebni dirki bodo lahko nastopili kolesarji, ki imajo specialna kolesa in niso registrirani. Najzanimivejša bo dirka, v kateri bodo lahko nastopili tekmovalci starejši od 30 let, ki bodo vozili na športnih in navadnih kolesih. Lahko nastopijo ekipe KS, vasi, DO ali naselij. Ekipo sestavljajo štirje tekmovalci. Rekreativci bodo vozili 5.500 metrov, kar ni veliko. Organizatorji pričakujejo, da se bo dirke udeležilo veliko število kolesarjev vseh starosti.

ROKOBORBA

PODLESEK NA SREDOZEMSKIH IGRAH

V okviru priprav za sodelovanje na sredozemskih igrah v Casablanci je Franc Podlesek, član RK Pomurje iz Murške Sobotice, sodeloval na nekaterih mednarodnih tekmovanjih. Tako je na spartakiadi v Moskvi v zelo močni konkurenci v kategoriji do 68 kg zasedel 9. mesto. Na mednarodnem tekmovanju v Lodžu na Poljskem pa je v isti kategoriji zasedel 4. mesto. V borbi za kolajno ga je premagal domačin Dombovski. Podlesek bo kot član državne članske reprezentance sodeloval na sredozemskih igrah v Maroku od 6. do 9. septembra. To je prvi Slovenec, ki je sodeloval na sredozemskih igrah.

STRELSTVO

Pokal OSZ v Ljutomer

Občinska strelska zveza Murška Sobotica je organizirala tekmovanje v streljanju z malokalibersko puško za pokal OSZ. Tekmovanja se je udeležilo 7 ekip (4 moške in 3 ženske). Žal strelci iz Gornje Radgone niso nastopili. Zmagala je ekipa Ljutomera s 1347 krogi in osvojila prehodni pokal. Druga je bila ekipa Murške Sobotice 1294, tretja Ormož 1202 in četrta Lendava 616 krogov. Med posamezniki je zmagal Branko Bukovec (MS) z 248 krogi pred Brankom Veselkom (Or) 234 in Stankom Kapunom (Ljut) 231 krogov. Med ženskami je bila najboljša Manuela Rudolf (Ljut) s 170 krogi pred Dragico Vogrinčič (MS) 164 in Lidijo Belec (Ljut) 149 krogov.

SD MURA IN HORVAT PRVAKA

V Kančevcih je bilo občinsko prvenstvo v streljanju z vojaško puško, na katerem je sodelovalo 9 ekip s 57 strelci iz soboške občine. V ekipni konkurenci je zmagala SD Mura s 348 krogi pred SD Noršinci 334 in SD Koloman Križevci 311 krogov. Med posamezniki je zmagal Mirko Horvat (Mura) s 144 krogi pred Karlom Turnerjem (Noršinci) 139 in Senčurjem (BK) 127 krogov.

RAZPORED TEKEM

I. ONL Lendava

I. kolo, 4. 9. 1983	
Borba : Renkovci	
Odranci : Graničar	
Mladost : Olimpija	
Nedelica : Odranci	
Panonija : Bistrica	

II. kolo, 11. 9. 1983

Renkovci : Bistrica	
Nafta : Panonija	
Olimpija : Nedelica	
Graničar : Mladost	
Borba : Odranci	

III. kolo, 18. 9. 1983

Odranci : Renkovci	
Mladost : Borba	
Nedelica : Graničar	
Panonija : Olimpija	
Bistrica : Nafta	

IV. kolo, 25. 9. 1983

Renkovci : Nafta	
Olimpija : Bistrica	
Graničar : Panonija	
Borba : Nedelica	
Odranci : Mladost	

V. kolo, 2. 10. 1983

Mladost : Renkovci	
Panonija : Borba	

II. ONL Lendava

I. kolo, 11. 9. 1983	
Žitkovci : Zvezda	
Polana : Lakoš	
Kapca : Pince	

II. kolo, 18. 9. 1983

Zvezda : Pince	
Lakoš : Kapca	
Žitkovci : Polana	

III. kolo, 25. 9. 1983

Polana : Zvezda	
-----------------	--

Bistrica : Graničar	
Nafta : Olimpija	
Nedelica : Odranci	

VI. kolo, 9. 10. 1983

Renkovci : Olimpija	
Graničar : Nafta	
Borba : Bistrica	
Odranci : Panonija	
Mladost : Nedelica	

VII. kolo, 16. 10. 1983

Nedelica : Renkovci	
Panonija : Mladost	
Bistrica : Odranci	
Nafta : Borba	
Olimpija : Graničar	

VIII. kolo, 23. 10. 1983

Renkovci : Graničar	
Borba : Olimpija	
Odranci : Nafta	
Mladost : Bistrica	
Nedelica : Panonija	

IX. kolo, 30. 10. 1983

Panonija : Renkovci	
Bistrica : Nedelica	
Nafta : Mladost	
Olimpija : Odranci	
Graničar : Borba	

Kapca : Žitkovci	
Pince : Lakoš	

IV. kolo, 9. 10. 1983

Zvezda : Lakoš	
Žitkovci : Pince	
Polana : Kapca	

V. kolo, 16. 10. 1983

Kapca : Zvezda	
Pince : Polana	
Lakoš : Žitkovci	

Pujsi so se zadušili

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

PESTI POD ZVONIKOM

V ponedeljek, 29. avgusta, ob 17. uri se je Jože Lukač iz Kroga peljal s tovornim avtom iz Radevec proti Kapelskemu vrhu. V Parknjaku je med vožnjo poklancu navzgor hotel avto prestaviti v nižjo prestavo, kar pa mu ni uspelo, zato je avto začel drseti nazaj. Kljub zaviranju se vozilo ni ustavilo, ampak se je nagnilo na bok ob nasip. Lukač in sopotnica Marija Cipot iz Kroga sta se lažje poškodovala, materialna škoda pa znaša 150 tisočakov.

1. septembra se je zgodila huda prometna nesreča v Otovcih. Motorist se je izogibal psu, ki je nenadoma priteknel na cesto, zato je zapeljal v pešakinjo, ki je prečkala vozišče. Julija Kerec iz Otovce se je hudo poškodovala in so jo odpeljali v bolnico, medtem ko je motorist pobegnul. Delavci oddelka milice iz Moščenec so 150 metrov od kraja dogodka našli čelado in pozneje izsledili 17-letnega R. R. iz Kovačevca. Ugotovili so tudi, da se je kot sopotnik peljal F. S. iz Poznanovec, ki je padel z motorja in se lažje poškodoval. Motorist nima ne izpita in ne prometnega dovoljenja.

V Trnju se je 2. septembra ob 6.30 uri pripetila prometna nesreča, saj je Stefan Sobočan iz Dolnje Bistrice, ki se je peljal z motornim kolesom, zaradi nezkušenosti zapeljal na levo in trčil v nasproti vozeč osebni avto, s katerim se je peljal Ivan Prša iz Nedežice. Sobočan se je lažje poškodoval, materialna škoda na vozilih pa znaša 15 tisoč dinarjev.

Neizkušenost v vožnji z motornim kolesom je tudi vzrok za prometno nesrečo, ki je bila 2.

septembra. Ivan Šinko iz Radevec se je peljal iz Murskih Srnc proti Petanjcem. V Petanjcih je zaradi prehitre vožnje v desnem blagem ovinku zapeljal na levo in trčil v drog električne napeljavice. Zaradi hudih poškodb so ga odpeljali v bolnico.

4. septembra se je zgodila prometna nesreča v Rankovcih. Voznik avtobusa Alojz Hadinjak od Jurja pri Rogoševih je v Rankovcih dohitel osebni avto, ki ga je Viktor Bagari iz Rankovca ustavil, da bi zavil proti domu. Avtobus se je žal zaradi kratke varnostne razdalje zakletel v osebno vozilo, pri čemer je nastala materialna škoda za 45.000 dinarjev, poleg tega pa sta se poškodovala Bagari in njegova sopotnica. Prepeljali so ju v bolnico.

Kar zadeva promet, naj zapišemo še primer vandalizma. 28. avgusta v nočnih urah so neznanci uničili 4 smerne deske, 6 krajevnih tabel in 7 drugih prometnih znakov na magistralni cesti Gornja Radgona—Radenci. Povzročili so škodo za 35 tisoč dinarjev. Za storilci poizvedujejo, vendar pa domnevajo, da je bila na delu skupina, ki je bila pod vplivom alkohola. Dejanje je treba vsekakor obsoditi.

29. avgusta je nekdo vlomil v zabojnik, postavljen v bližini Budince. Iz njega je odnesel aparat za niveliranje in tako inženirsko ekipo oškodoval za 15 tisočakov.

Spet vlom v stanovanje. Na postaji milice v Lendavi je Helena Gjerkeš iz Gaberja prijavila, da jo je neznanec oškodoval za 9.000 dinarjev.

Prejšnji teden je na območju Pomurja spet divjalo neurje. 29.

avgusta je strela udarila v gospodarsko poslopje Ludvika Kučana na Suhem vrhu in povzročila za 300 tisočakov škodo. Med drugim je zgorelo 15 ton sena, 100 bal slame in razno kmetijsko orodje. Pač pa so rešili živino. Ogroženo je bilo tudi stanovanjsko poslopje, vendar so ga gasilci rešili.

Lendavski ribiči nimajo sreče. 30. avgusta je spet v Lendavi poginila večja količina rib. Inšpekcijski organi so vzeli vzorce vode, da bi tako laboratorijsko ugotovili vzrok pogina rib.

Gasilsko društvo Moštnje—Banuta je oškodovano za 9 tisočakov. Toliko naj bi bila vredna 40 metrov dolga gumirana cev, ki jo je nekdo ukradel iz gasilske orodjarne.

Iz nezakljenega stanovanja je 1. septembra Stefanu Špilaku iz Puconec nekdo ukradel 15 tisoč dinarjev in 3 tisoč kilogramov. Miličniki so storilca že izsledili. Del denarja je medtem že porabil za pijačo in nakup obleke, ostalo pa je vrnil.

Če je človek pod vplivom alkohola, lahko stori dejanje, ki bi ga sicer ne. To najbrž velja tudi za Jožeta Bežana iz Tropovec 11. Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti so nam povedali, da je 3. septembra med 19. in 20. uro prišel k vhodnim vratom cerkve na Tišini, kjer je njegova mati zvonila, v cerkvi pa je bil obred. Bežan je mater zmerjal, zato je pristopil Lojz Lazar iz Tropovec in hotel Bežana pomiriti. Ta pa ga je s pestjo udaril po očesu, ki je počilo in izteklo. Zoper Bežana so že podali kazensko ovadbo.

Š. S.

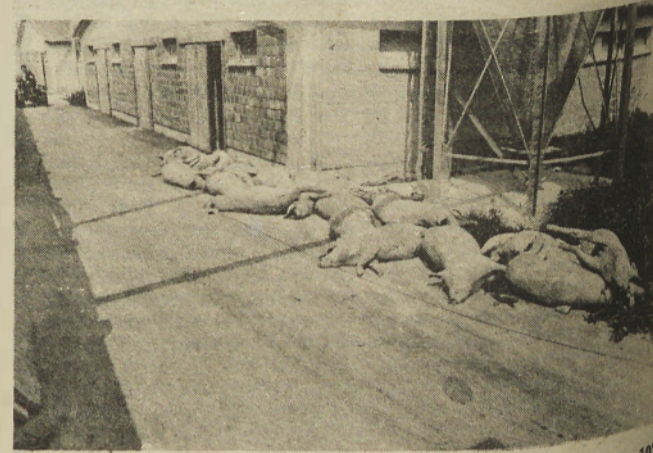
MNENJE IZVEDENCEV

Diplomirani inženir elektrostroke Vilijem Žižek iz Murske Sobotice, ki je bil na kraju dogodka, meni o njem naslednje: „Napaka je v tem, da je bilo električno krmiljenje ventilatorjev izvedeno samo prek enega električnega krmilnega tokokroga, ker pa je ta odpovedal, so nehali delovati vsi ventilatorji. Moralo pa bi biti izvedeno tako, da bi imel vsak ventilator svoj krmilni električni tokokrog. Če bi naredili kot je treba, bi vse skupaj stalo približno stari milijon dinarjev. Projektant je bil s tem seznanjen in mu je bilo pokazano, kaj je narobe, in tega tudi ni zanikal. Če bi delali, vsaj tašni ventilatorji, do nesreče ne bi prišlo.“

Veterinarski inšpektor Mlakar iz Murske Sobotice je prav tako prepričan, da je šlo za tehnično napako pri delovanju prezračevalnih naprav. „Odretil sem, da poginule živali odpeljejo v soboško kafilerijo in jih predelajo v mesno moko.“

Pregledali smo tri prašiče in pri vseh ugotovili isto: zadušitev. Naša dožnost pa bi bila ukrepati le v primeru, če bi šlo za okužbo.“

Pomočnik direktorja zavarovalne skupnosti Triglav iz Murske Sobotice Rudi Cipot mlajši je zatrdil, da bodo škodo, nastalo zaradi pogina prašičev na farmi v Nemščaku, poravnali, vendar morano poprej dobiti potrebno dokumentacijo (zapisnik). Vprašal se je, kako to, da na farmi nimajo posebnih signalnih naprav (zvočnih ali svetlobnih), ki bi jih opozorile v primeru, če bi bilo karkoli narobe s

Na farmi v Nemščaku se je konec avgusta sredi noči zgodila tragedija. Tri prašičev, težkih od 80 do 100 kilogramov in vrednih poldruga milijona dinarjev. Zakulisje nesreče razkriva, da za vse le ni bila kriva ventilacija. (Foto: UNZ Murska Sobotica)

prezračevalnim sistemom. „Iskra bi kaj takega zanesljivo naredila. Zavarovalnica bo plačala najmanj toliko, da se pokrijejo nastali stroški.“

„OBRAMBA“ ODGOVORNIH

Ker ima vsak pripetljaj svoje zakulisje, smo tudi v tem primeru želeli izvedeti nekaj več. Magistra Luko Oskomiča, direktorja tozda Prašičereja Beltinci, in direktorja Kmetijskega gospodarstva Rakičan Franca Skledarja smo soočili z mnenji izvedencev in prišli do nekaj zanimivih spoznanj.

Že mogoče, da jim je v Nemščaku zagodel tkm. vročinski val in povzročil pogin, točneje zadušitev prašičev. Toda mar decembra 1980, ko je farma začela uradno obratovati, niso računali, da zna priiti do takih, če ne še hujših nesreč? Zda se sicer oba odgovorna branita, češ, le kdo bi se razumel na vse te podrobnosti okrog sistema prezračevanja. Ali pa: „Mi smo ob

prevzemu farme docela zaupali projektantu ventilacije Klmi iz Celja in projektantu tehnologije Emona Inženiringu. „Naj to pomenu, da je treba ta dva držati zaradi odgovornosti? Naša odgovornost sta nas mimogrede tudi spomnila, da do takih nesreč prihaja doma povsod, kjer gre za večji obseg pitanja živali, vendar je to zdaj kaj šiba tolažba. Na farmi, kjer v prejšnjem letu je bilo 46 in več tisoč prašičev in od koder so v letošnjih 7

mesecih prodali kar 51 tisoč repov (vsi pomurski kmetje—kooperanti so jih odprodali v tem času blizu 34 tisoč), si takih spodsrljajev—pač ne bi smeli privoščiti. Kar pa je pri vsem najosupljiveje, je dejstvo, da tehničnega prevzema farme (in skorej treh letih obratovanja se vedno niso opraviili in da čistina naprava deluje je le redko oz. s polnim zmogljivostmi.

Iz poginulih pujskov so v sobotški kafileriji dobili mesno moko, vsi sokobeljakovski koncentri za krmne mešanice, zavarovalna skupnost Triglav bo nastalo škodo v Nemščaku poravnala in vendar bo spet po starem. Morda pa vendarle ne. Magister Luka Oskomiča zagotavlja, da bodo v vseh mesecih pri sistemu prezračevanja storili inženir elektrostroke Vilijem Žižek in se potrudili, da bo naprava učinkovitejša kot doslej. Saj vsaka šola nekaj stane.

Branko ŽUNEC

ZGLED (SAMO)POMOČI IZ DOMANJŠEVEC

ISKRA „ZANETILA“ SOLIDARNOST

Skorajda ne mine teden, da ne bi v črni kroniki Pomurja zabeležili primera, kako je v ognjenih zubljih šlo po zlu imetje, za katerega so ljudje leta in leta garali, ga čuvali in z njim gospodarili. Brezvesten »rdeči petelin« se je predzadnji ponedeljek (22. avgusta) blizu poldneva lotil gospodarskega poslopja Ernesta in Jolanke Breskoč iz Domanjševca na Goričkem: 46-letni voznik iz Certusovega tozda Avtobusni promet v Murski Soboti in 44-letna kmečka gospodinja na trihektarski kmetiji sta bila takorekoč v nekaj trenutkih postavljena pred hleča dejstva.

Ogemj je pokončal mali Zmajev kombajn, ki je bil prvi te vrste na našem območju. Zgorelo je kakih pet ton sena in nekaj slame ter 18 kuncey. Z vaščani, ki so precej za tem, ko je zgorelo, prbežali na kraj požara, nam je iz poslopja, ki je gorelo kot bakla, uspelo rešiti krave in prašiče, medtem ko je od hleva, velikosti 20 krat 6 metrov, ostala zgolj ena, zahodna stena. Je bilo prvo, kar smo zvedeli ob nedavnem obisku pri Breskočevih v Domanjševcih.

ALFA JE »ZDRŽALA«

Bilo je to prejšnji petek (26. avgusta), ko se je naša novinarska ekipa napotila v dvojezične Domanjševce, goričko vas tik ob meji

novih temeljih zraslo, kar je požrla ognjena stihija. Je vidno prizadetih pravil Ernest Breskoč in nas ves čas opominjal, da naj zagotovo ne pozabimo zapisati, kako je hvaležen društvu za krajevno samopomoč in vsem vaščanom.

Ob 500 tisoč, dinarjih, kolikor naj bi znašala nastala škoda, je eno od vprašanj veljalo vzroku požara. »Najverjetneje je do njega prišlo s kurišča alfe (to je kotla za kuhanje živčev prašičem), kamor sem tisti ponedeljek nekajkrat naložila drva. Malo pred dvanajsto sem odšla v hišo, da bi nadaljevala z vlaganjem kumar. Znenada se je pred hišo razleglo; Gori! In isti hip je že bila v kuhinji bližnja sosed. Ne da bi dejala karkoli drugo, sem zaslutila.

sovim avtobusom in prestregli so ga nekje pri Križevcih na Goričkem. »Zal je bilo takrat, nekaj ur po požaru, že vse končano«, je hitel

Nesreča nikoli ne počiva — Gospodinja Jolanka Breskoč ob alfi, spod katere je ognjena iskra zanetila požar na gospodarskem poslopiju.

sicer krepak in na videz trd možakar, ki mu z družino doslej v življenju ni bilo ravno z voščanci poslano.

»Zdal se trdimo, da bi sovaščani in obenem člani našega društva kar največ in najpogosteje pomagali, nam je razlagal Evgen Kalamar, blagajnik društva za krajevno samopomoč v Domanjševcih.

»Trenutno je na seznamu 90 članov in izostalo je le nekaj gospodinjstev. Letna članarina je sprva znašala sto, zadnje leto pa sprva podražitev pobiramo 200 dinarjev. V društveni blagajni se nam je nabralo 47 tisoč dinarjev, doslej pa se še ni zgodilo, da bi kdo v vasi rabil našo pomoč. V tem primeru, ko je posredi požar, bomo gospodarju zgradili ostreže (ostreže in zbrali določene količine sena in slame; obojega toliko, kolikor je pogorelo. Razen živine (kuncev) in kmetijske mehanizacije (kombajna) bo dobil v hitru vse povrnjeno, sicer pa ima tako živino kot kombajn zavarovano.«

Torej vendarle ob veliki izgubi znatna uteha za družino Breskoč iz Domanjševca. Po vodilu: vsi kot eden, bi tudi drugje lahko šli po sledih izkušenj društev za vaško samopomoč. Nesreča pač nikoli ne počiva.

Branko ŽUNEC
Foto: Milan SKLEDAR

Fotozgleđ (samo)pomoči iz Domanjševca — Člani društva in ostali vaščani bodo kmalu postavili, kar je 22. avgusta ognjena stihija za vselej pobrala družini Breskoč.

V sobotški občini je pri občinskem upravnem organu za notranje zadeve registriranih 11 društev za krajevno samopomoč, ki delujejo v 6 krajevnih skupnostih Cepinci, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Križevci in Salovci. Njihov osnovni namen je, da priskočijo na pomoč ob najrazličnejših elementarnih nesrečah kot so potresi in ujme s točo, ob požarih in povodnjah ter v podobnih primerih. Imajo svoja društvena pravila, pobirajo letno članarino (od 100 do 200 dinarjev), običajno pa je v društvo včlanjena večina gospodinjstev v vasi.

sosednjo Madžarsko, ki sodi med tiste redke v Pomurju, kjer imajo od leta 1980 ustanovljeno društvo za krajevno samopomoč. To pot je bila poklicna (novinarska!) radovednost na težki prizkušnji, kajti ob pogledu na »razdejanje« ni nihče med nami mogel ostati ravnodušen. Zato pa je naše zanimanje toliko bolj in takoj pritegnil vrvež ob malone do tal zgoralem poslopiju.

»Nihče ne drži križem rok in že peti dan nam vaščani dovajajo les. Zagajajo in sekajo, da bi čimprej in na

kuj se je zgodilo«, se je spominjala Jolanka Breskoč.

Toda ognjena iskra, ki je zanetila požar izpod alfe, je hkrati »zanetila« solidarnost domačinov iz Domanjševca. Nikomur še namisel ni prišlo, da bi stal ob strani, le »nesrečna« alfa, ki ji tudi požar ni mogel do živca, je ostala skoraj cela.

VSI KOT EDEN

Ernest Breskoč je bil ta čas združen na službeni vožnji s Certu-

SOLIDARNOSTNA STANOVANJA

Ker se cene kvadratnega metra nove stanovanjske pravilne (triglav) dvigajo čena v sobotški občini naprimer presega tri deset tisočakov je težko privarčevati toliko sredstev, da bi se predvsem mlade in socialno ogrožene družine lahko sanirale in pripravile streho nad glavo. Eden od načinov kako rešiti stanovanjski problem, je pridobitev solidarnostnega stanovanja. Čeprav pri tovrstnih stanovanjih povpraševanje presega ponudbo.

Od skupnega stanovanjskega fonda 2510 stanovanj, katerim razpolaga samoupravna stanovanjska skupnost v Murski Soboti je po besedah njenega tajnika, Aleksandra Mekića, 411 solidarnostnih stanovanj. Zanje sta bila v letošnjem letu dva razpisa: na osnovni prvega v aprilu je že dobilo ključ 23 družin s nizkimi osebnimi dohodki, devet družin pa po sklepu odbora za solidarnost in Centra za socialno delo. Trenutno je na razpolago še osem stanovanj, do konca leta pa bi jih naj pridobili še pet.

Prošenj drugega natečaja je 36, kar pomeni, da je potrebno dosledno upoštevati pogoje za pridobitev tovrstnega stanovanja.

Osnovni pogoj je slabo socialno stanje družine, veliko neustreznosti pa pri tem zato, ker posamezniki povezuje solidarnostna stanovanja in subvencije. Med njimi sicer je korelacija, saj je večina solidarnostnikov prejema subvencije, pogoji za pridobitev solidarnostnega stanovanja in subvencije pa so nekoliko različni. Čeprav je pri obeh izhodišče materialno stanje družine. Avin za pridobitev solidarnostnega stanovanja naprimer ni vsaka družina to za subvencijo, pri kateri pridobitvi je usoden tudi vikend in omejena stanovanjska kvadratura po stanovalcu. Med ostalimi pogoji je velika upokojencev, seveda pa tudi družin s nižjimi osebnimi dohodki. Da bo slika o socialnem stanju družine za res poboljšana pa so v pripravi socialne kartice, na osnovi katerih bi tako subvencije kot solidarnostna stanovanja postala lažje in pravičneje dodeljevali. Zda namreč po prejemu solidarnostnega stanovanja nihče več ne ugotavlja materialnega stanja, oziroma upravičenosti stanovalcev do tako ugodne osrestitve stanovanjske problematike. Ta postaja v sedanjih razmerah, ko nih gospodarskih pogojih in padcu realnega življenjskega standarda ena od najbolj perečih, zato je zelo pomembna vprašanje kako jo bomo reševali tudi v bodoče. Stanovanjska politika bi naj bila dosledna in občinska stanovanjska skupnost bo tudi v naprej posvečala pozornost izgradnji solidarnostnih stanovanj. »Lansko leto smo naredili rebalans plana in v njem smo omogočili, da bomo toliko solidarnostnih stanovanj, kot smo jih planirali, lahko tudi zgradili in kupili.« je zagotovil predstavnik samoupravne stanovanjske skupnosti v Murski Soboti

Brigita BASTIČ

VSEBINA 7. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo seje zborov, dne 19. in 22. septembra 1983
- informacija o gospodarskih gibanjih, skupni in splošni porabi ter uresničevanju resolucije v občini Murska Sobota v I. polletju 1983
- analiza izvajanja plana zaposlovanja v I. polletju 1983 v občini Murska Sobota

PREDSEDNIKI ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA

SKLICUJEJO

- 18. sejo Zbora združenega dela
- 18. sejo Zbora krajevnih skupnosti
- 18. sejo Družbenopolitičnega zbora

Skupno zasedanje Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti bo

v četrtek, dne 22. septembra 1983, ob 8. uri

v veliki sejni dvorani Skupščine občine M. Sobota

Predsednik Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti predlagata naslednji

dnevni red:

1. izvolitev in poročilo verifikacijskih komisij;
2. potrditev zapisa skupnega zasedanja zborov občinske skupščine, z dne 18. julija 1983;
3. informacija o gospodarskih gibanjih, skupni in splošni porabi ter uresničevanju resolucije v občini M. Sobota v I. polletju 1983;

4. informacija o izvajanju dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v občini M. Sobota v I. polletju 1983;
5. analiza izvajanja plana zaposlovanja v I. polletju 1983 v občini M. Sobota;
6. plan jesenske setve 1983;
7. poročilo o delu skupščine Skupnosti pomurskih občin za obdobje od 1. junija 1982 do 31. maja 1983;
8. periodični delovni načrt Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Murska Sobota za IV. trimesečje 1983;
9. osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane;
10. volitve in imenovanja;
11. delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja;
12. predlogi, sklepi, mnenja in obvestila.

SEJA DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA BO

v ponedeljek, dne 19. septembra 1983 ob 8. uri

v sejni sobi Službe družbenega knjigovodstva

Delegati Družbenopolitičnega zbora bodo obravnavali vprašanja, ki jih bosta ostala dva zbora obravnavala pod točkami 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11 in 12.

Gradivo za obravnavo 3., 5. in 7. točke dnevnega reda je objavljeno v tej številki Delegatskega vestnika.

Gradivo za obravnavo 2., 4., 6., 8., 9. in 10. točke bo posredovano vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij, ter delegatom Družbenopolitičnega zbora.

Informacija k 11. točki bo podana na seji.

— INFORMACIJA O GOSPODARSKIH GIBANJH, SKUPNI IN SPLOŠNI PORABI TER URESNIČEVANJU RESOLUCIJE OBČINE MURSKA SOBOTA V I. POLLETJU 1983

UVOD

V predloženem gradivu so prikazana gospodarska gibanja, dosežena po periodičnem obračunu za I. polletje 1983, gibanja skupne in splošne porabe ter ocenjene realne rasti posameznih kazalcev glede na resolucijsko načrtovana gibanja.

Informacija je izdelana na podlagi podatkov Službe družbenega knjigovodstva, Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino, Narodne banke Slovenije, SIS družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje ter statističnih podatkov.

1. OSNOVNE ZNAČILNOSTI GOSPODARSKIH GIBANJ V OBČINI V I. POLLETJU 1983

Gospodarstvo občine Murska Sobota je v šestih mesecih letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem leta 1982 povečalo celotni prihodek za 43 %, porabljena sredstva 43 %, dohodek 43 % in čisti dohodek za 36 %.

V absolutnih zneskih je gospodarstvo doseglo naslednje rezultate:

	— v 000		Indeks	
	I. poll. 1982	I. poll. 1983	občina	SRS
Celotni prihodek	13.759.816	19.714.031	143	136
Porabljen. sredstva	11.016.382	15.782.715	143	137
Amort. po min. st.	300.490	462.443	151	141
Dohodek	2.743.433	3.931.317	143	135
Čisti dohodek	1.881.963	2.564.985	136	128
Bruto osebni doh.	1.313.911	1.663.660	127	124
Poslovni sklad	443.051	703.265	159	—
Akumulacija	670.823	880.144	154	—
Izguba	52.305	53.857	103	188

Dosežena gospodarska gibanja v občini so ugodnejša in na nekoliko višjem nivoju kot v SR Sloveniji.

Po posameznih dejavnostih so bila dosežena naslednja gibanja:

	— rast v %			
	Celotni prihodek	Porab. sredstva	Dohodek	Čisti dohodek
Industrija	41	40	44	37
Kmetijstvo	54	48	82	84
Gozdarstvo	19	43	9	-1
Vodno gospodar.	27	23	35	37
Gradbeništvo	29	29	28	17
Promet in zveze	31	37	27	30
Trgovina	48	49	43	35
Gostin. in turizem	34	37	28	29
Obrt	46	41	64	36
Stan. kom. dejav.	47	56	41	38
Fin. in druge posl. storitve	-5	56	-17	-23

Precej višje rasti celotnega prihodka in dohodka od povprečnih v gospodarstvu so bile dosežene v kmetijstvu in obrtni dejavnosti, nizke rasti pa v gradbeništvu, gostinstvu in turizmu, prometu in zvezah ter gozdarstvu.

Celotni prihodek gospodarstva občine je bil dosežen s prodajo na domačem trgu v višini 90 %, s prihodki na tujem trgu 6 %, s prihodki od kompenzacij regresov, premij, dotacij in subvencij 0,6 %, s prihodki od obresti 1 % in drugimi prihodki 2,4 %. Napram enakemu obdobju lani so se v šestih mesecih najbolj povečali prihodki od obresti in prihodki doseženi na tujih tržiščih.

Celotni prihodek se je zmanjšal v Gozdnem in lesnem gospodarstvu TOK Gozdarstvo, Komuni Beltinci ter v Projektivnem biroju.

Rast porabljenih sredstev v gospodarstvu občine kot celoti je enaka rasti celotnega prihodka. Hitreje od rasti celotnega prihodka so rasla porabljena sredstva v TOZD Opekarna Puconci za 21 indeksov točk, v gojitvenem lovišču Fazan 22 točk, Temelj Cankova 23 točk, v GLG TOZD Gozdarstvo in TOK Gozdarstvo 28 oz. 29. točk.

Za več kot 70 % so povečale dohodek naslednje organizacije: Mesna industrija TOZD Klavnica 118 %, KZ Panonka TOZD Semena 124 %, Agromerkur TOZD Proizvodnja perutninskega mesa 144 %, Agromerkur TOK Perutninar 304 %, KG Rakičan TOZD Poljedelstvo in govedoreja Beltinci 93 %, KG Rakičan TOZD Prašičereja Beltinci 78, KZ Panonka

TZO Kmetijska kooperacija Petrovci 72 %, KZ TZO Cankova 114 %, KZ TZO Murska Sobota 89 %, IMP TOZD Blisk 71 %, SOZ Prekmurka 117 %, Agromerkur TOZD Transport 120 %, Mesna industrija TOZD Trgovina 77 % in ABC Pomurka Agroservis 83 %.

Glede na I. polletje 1982 so dosegle nižji dohodek Opekarna Puconci za 53 %, Gozdno in lesno gospodarstvo TOK Gozdarstvo za 31 % in Projektivni biro za 17 %.

OZD so razporedile dohodek za naslednje namene:

Elementi	I—VI 83 v 000 din	Indeks	Struktura I—VI 82	v % I—VI 83
Razporejeni dohodek	3.985.174	143	100	100
1. Obvez. za skupno in splošno porabo	796.486	131	21,7	20,0
— za skup. porabo	727.361	128	20,3	18,5
— za splošno porabo	68.132	180	1,4	1,7
2. Druge obveznosti	961.786	174	19,8	24,1
— za del. skupnost	248.336	135	6,6	6,2
— za obr. za kredite	457.115	214	7,3	11,5
3. Čisti osebni doh. in skupna poraba	1.346.761	126	38,4	33,8
— čisti OD	1.192.809	124	34,3	29,9
— skupna por. del.	153.952	137	4,1	3,9
4. Sred. za reproduk. — celotna amortiz.	1.342.587	154	31,2	33,7
— material. osn. dela	541.365	149	13,1	13,6
— razerve	705.078	159	15,8	17,7
	96.144	150	2,3	2,4

V strukturi razporejenega dohodka so se zaradi višjih rasti povečali deleži obveznosti za splošne potrebe za 1,4 % na 1,7 % in za obresti za kredite s 7,3 % na 11,5 %. Izboljšuje se delitveno razmerje v korist sredstev za širitev materialne osnove dela, ki so porasla za 59 %, zlasti zaradi zmanjšanja deleža osebnih dohodkov in skupne porabe delavcev od 38,4 % na 33,8 % ter znižanja deleža obveznosti za skupno porabo od 20,3 % na 18,5 %.

Organizacije združenega dela so za akumulacijo in za reprodukcijo v obravnavanem obdobju namenile za 54 % več sredstev kot lani. Najvišja rast sredstev za reprodukcijo se beleži v kmetijstvu za 142 %, nadpovprečne rasti pa so tudi v vodnem gospodarstvu, obrti in osebnih storitvah ter trgovini.

Izboljšana je reproductivna sposobnost za 11 % in rentabilnost poslovanja za 3 %. Ekonomičnost poslovanja je ostala na nivoju lanskega leta.

Organizacije združenega dela so v I. polletju letošnjega leta povečale izvoz blaga za 24 %. Dosežena je bila vrednost izvoza 1.310.004.000 din, od tega 80 % na konvertibilnem tržišču. 96 % celotnega izvoza blaga v občini sta realizirali Tovarna oblačil in perila Mura (70 %) in DO Mesna industrija.

Posamezne organizacije so dosegle naslednje povečanje izvoza: KZ Panonka 206 %, Platana TOZD Ledava 174 %, ZGEP Pomurski tisk 60 %, Mura 43 %, Mesna industrija 43 % in Panonija 21 %. Nižji izvoz sta beležili ABC Pomurka DO Zunanja trgovina ter Gozdno in lesno gospodarstvo. Ob teh organizacijah se v izvoz vključujeta še Tovarna mlečnega prahu in Sobota tozd Obrtništvo.

V enakem obdobju so OZD uvozile blaga v vrednosti 478.638.000 din ali za 3 % več. S konvertibilnega tržišča je bilo uvoženo 79 % vsega blaga. Na uvoz repromateriala odpade 81,4 %, opreme 13,3 % in blaga široke potrošnje 5,3 %.

Po podatkih Narodne banke Slovenije je znašal v občini priliv od izvoza blaga in storitev 1.118.433.000 din ali 18 % več. Delež priliva v celotnem prihodu se je zmanjšal s 6,5 % na 4,6 %. Priliv od izvoza blaga in storitev na konvertibilno področje je porasel za 1 % in predstavlja v strukturi celotnega priliva 80 %.

Odliv za uvoz blaga in storitev se je v I. polletju zmanjšal za 20 % in je znašal 370.267.000 din.

Priliv od izvoza blaga in storitev je bil za 2,93 krat večji od odliva. Pokritost se je izboljšala za 46,7 indeksov točk.

V gospodarstvu občine Murska Sobota so v I. polletju 1983 poslovale z izgubo štiri temeljne organizacije združenega dela v višini 53.856.000 din. Celotna izguba je napram enakemu obdobju lani višja za 3 %, število TOZD, ki so poslovale z izgubo se je zmanjšalo. Izguba v Mesni industriji TOZD Klavnica 34.397.000 din in TOZD Predelava mesa 6.748.000

din predstavlja 76 % celotne izgube in je večja za 3 %. Z izgubo sta poslovati še DES TOZD Elektro Murska Sobota v višini 7.955.000 din in Konstruktor TOZD Opekarna Puconci v višini 4.756.000 din.

Poglaviti vzroki izgub v posameznih organizacijah so:

— v Mesni industriji poleg dispartite cen, dislociranosti obratov in visokih obrestih za kredite še težave pri nabavah osnovnih surovin ter neplačana realizacija;

— v Elektro Murska Sobota nepravilna in nezadostna uveljavitev nove cene električne energije, izredna rast porabljenih sredstev ter veliko povečanje obveznosti iz dohodka;

— v Opekarni Puconci visoki proizvodni stroški zlasti energije in zaostajanje rasti cen izdelkov za rastjo proizvodnih stroškov.

V šestih mesecih letošnjega leta so znašale terjatve do kupcev 2.945.692.000 din in so za 65 % višje kot v enakem obdobju lani. Obveznosti do dobaviteljev so višje za 82 % in so znašale 1.780.867.000 din.

OZD so ob koncu junija 1983 izkazovale skupne zaloge v višini 4.656.188.000 din oz. za 32 % več kot ob polletju lani.

Gibanja in struktura zalog je bila naslednja:

	Rast zalog Indeks	Struktura	
		I—VI 82	I—VI 83
Zaloge skupaj:	132	100	100
— surovine in materiali	148	40,9	45,9
— nedokončana proizvodnja	126	28,2	26,9
— gotovih izdelkov	126	13,0	12,4
— blaga	111	17,9	14,8

V skupnih zalogah so se najbolj povečale zaloge surovin, materiala drobnega inventarja in embalaže, manj pa so porasle zaloge blaga.

Gospodarstvo občine je v istem obdobju najelo kreditov v višini 6.091.000 din ali za 29 % več kot v prvem polletju lani.

Od celotnih kreditov odpade 66 % na kratkoročne in dolgoročne kredite za obratna sredstva, ki beležijo tudi najhitrejšo rast, 34 % pa na kredite za osnovna sredstva in sanacijske kredite.

V obravnavanem obdobju je bilo v občini za investicije v osnovna sredstva izplačano 880.105.000 din od tega v gospodarstvu 514 milijonov, stanovanjsko-komunalno dejavnost 253,5 milijonov in za družbene dejavnosti 112,5 milijonov din, kar je za 24 % več kot v enakem obdobju lani.

V gospodarstvu je bilo vloženi največ sredstev v vodnem gospodarstvu 119 milijonov din, prometu in zvezah 105 milijonov din in v kmetijstvu 102 milijona din.

Celotne investicije so bile financirane 49 % iz lastnih sredstev OZD in SIS gospodarstva, 27,7 % z bančnimi sredstvi, 5,5 % s plasmaji preko bančnih organizacij ter 17,3 % s sredstvi OZD in SIS družbenih dejavnosti.

Industrijska proizvodnja je v šestih mesecih letos porasla za 3 %. Na rast so vplivali zlasti večji obseg proizvodnje v živilsko-predelovalni industriji ter nadpovprečno povečanje proizvodnje v kovinski, nekovinski, lesni industriji in industriji gradbenega materiala.

Z resolucijo načrtovana 4 % rast kmetijske proizvodnje v letošnjem letu ne bo dosežena. V poljedelski proizvodnji je letino precej prizadela suša. V družbenem sektorju je bilo doseženo 98 % planirane količine pšenice. Pričakuje pa se, da bo od načrtovanega obsega proizvodnje doseženo okoli 70 % koruze in 90 % sladkorne pese. V zasebni proizvodnji je rastlinska proizvodnja še manj ugodna. Doseženo je bilo 90 % planirane količine pšenice, pri koruzi in sladkorni pesi pa pričakujemo za okoli 40 % nižji pridelok od načrtovanega.

Zaradi manjše proizvodnje je tudi odkup pšenice slabši. KG Rakičan je realiziral 98 % planiranih količin, od zasebnega sektorja pa je bilo do sedaj odkupljeno 61 % planiranih količin. Sušno obdobje bo vplivalo tudi na nižji pridelok krompirja za okoli 40 %.

Vsled slabše letine v poljedelski proizvodnji in neurejenih tržnih razmer se tudi v živinoreji ne dosega načrtovani obseg proizvodnje. Kmetijska zadruga je v I. polletju od svojih kooperantov odkupila za 10 % manj pitane govede in za 23 % manj prašičev. Trenutno se uresničuje le načrtovana proizvodnja piščancev ter nekaterih vrst goveje živine in prašičev v družbeni proizvodnji.

Odkup mleka je glede na lanske letošni obseg višji za 9 %.

V letošnjem letu se pričakuje tudi slabši pridelok sadja, pridelok grozdja pa kaže na kakovostno letino.

Po podatkih statistike je bilo v šestih mesecih v občini povprečno 18.173 zaposlenih ali za 2 % več kot v enakem obdobju lanskega leta. V gospodarstvu je bilo zaposlenih 14.933 delavcev (1,7 % rasti) in v negospodarstvu 3.240 delavcev (3 % rasti). Glede na stanje zaposlenih v decembru 1982 se je število zaposlenih zmanjšalo v gospodarstvu za 0,3 %, na področju negospodarstva pa je ostalo v enakem obsegu. V SR Sloveniji je bilo v polletju skupno za 0,6 % več zaposlenih, v tem v gospodarstvu za 0,3 % in v negospodarstvu za 1,9 % več delavcev.

Višina povprečnih mesečnih osebnih dohodkov v občini je znašala 14.788 din in se je povečala za 19,6 % (v SR Sloveniji 16.135 din oz. povečanje 19,4 %), v gospodarstvu 14.404 din ali za 20,9 % več (SRS 15.876 din, rast 20,1 %) ter v negospodarstvu 16.565 din ob 14,5 % povečanje glede na enako obdobje lanskega leta (SRS 17.505; rast 16,3 %).

2. SKUPNA PORABA SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

a) Prihodki

Celotni prihodki vseh samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini so v prvem polletju leta 1983 znašali 628.800.000 din in so večji za 18 % glede na enako obdobje preteklega leta.

V skupnosti otroškega varstva so prihodki porasli za 14 %, izobraževalni skupnosti 20 % zaradi neenakomernega dotoka solidarnostnih sredstev, kulturni skupnosti 27 %, telesnokulturni 26 %, skupnosti socialnega skrbstva 11 %, zdravstveni skupnosti 19 % in v skupnosti za zaposlovanje 37 %, nižji za 2 % pa so bili prihodki v raziskovalni skupnosti. Med celotnimi prihodki so znašala sredstva za dejavnost 596.482.000 din in so večja za 18 %, za vzajemnost 4.936.000 din, kar je za 30 % več ter za investicije 27.382.000 din ali za 25 % več kot v I. polletju lani.

Med sredstvi za dejavnost so sredstva za osnovno dejavnost večja 25 %, za denarne pomoči 31 %, iz solidarnosti 11 %, iz ostalih virov pa so se znižala za 13 %.

V naslednji tabeli je razviden pregled prihodkov po posameznih SIS:

	— v 000 din			
	Realiz. I—VI/82	Realiz. I—VI/83	Ind.	% dosega- nje letnega plana
PRIHODKI				
1. Skupnost otr. var.	92.674	105.658	114	62
2. Izobraževalna skupn.	131.802	157.721	120	62
3. Kulturna skupnost	7.817	9.927	127	44
4. Telesnokult. skupnost	6.477	8.192	126	54
5. Skupn. social. skrbstva	27.845	30.877	111	54
6. Zdravstvena skupnost	256.556	304.434	119	60
7. Skupn. za zaposlovanje	6.725	9.202	137	51
8. Raziskovalna skupn.	2.832	2.769	98	78
SKUPAJ PRIHODKI	532.727	628.800	118	51
— dejavnost od tega:	506.967	596.482	118	51
— za osnov. dejavnost	341.162	427.469	125	52
— za denarne pomoči	25.327	33.260	131	78
— iz solidarnosti za:	57.552	63.763	111	48
— osnov. dejavnost	52.039	57.064	110	48
— denarne pomoči	5.513	6.699	121	50
— iz ostalih virov	82.926	71.990	87	41
— vzajemnost	3.799	4.936	130	48
— investicije	21.961	27.382	125	49

b) Odhodki

Celotni odhodki SIS so v občini znašali 602.949.000 din in so za 17 % večji od odhodkov v enakem obdobju lani.

Med celotnimi odhodki so se sredstva za dejavnost povečala za 17 %, vzajemnost 28 % ter za investicije 16 %.

V skupnosti otroškega varstva so odhodki večji za 14 %, na kar vplivajo višji odhodki za otroški dodatek in nadomestila za osebne dohodke, v izobraževalni skupnosti za 14 %, kulturni skupnosti 20 % zaradi razstave „Bienale male plastike“, telesnokulturni skupnosti 22 %, skupnosti socialnega skrbstva 32 % zaradi zvišanja in večjega števila upravičencev denarnih pomoči, v zdravstveni skupnosti 18 %, skupnosti za zaposlovanje 34 %, ker se je povečalo število nezaposlenih, v raziskovalni skupnosti pa so odhodki za 18 % nižji od odhodkov v lanskem letu.

Glede na planirane odhodke v letošnjem letu so v prvem polletju realizirani 49 %. V skupnosti otroškega varstva je letni plan realiziran 44 %, izobraževalni skupnosti 50 %, kulturni skupnosti 41 %, telesnokulturni 46 %, skupnosti socialnega skrbstva 47 %, zdravstveni skupnosti 51 %, skupnosti za zaposlovanje 43 % ter v raziskovalni skupnosti 41 %.

Zdravstvena skupnost izkazuje za 7.665.000 din več odhodkov kot prihodkov.

Po posameznih SIS je gibanje odhodkov naslednje:

	— v 000 din			
	Realiz. I—VI/82	Realiz. I—VI/83	Indeks	Doseganje letnega plana
ODHODKI				
1. Skupnost otr. varstva	77.180	88.215	114	44
2. Izobraževal. skupnost	131.799	150.344	114	60
3. Kulturna skupnost	7.653	9.195	120	41
4. Telesnokult. skupnost	5.862	6.931	122	46
5. Skupn. social. skrbstva	20.371	26.948	132	47
6. Zdravstvena skupnost	264.914	312.099	118	51
7. Skupnost za zaposlov.	5.812	7.763	134	43
8. Raziskovalna skupnost	1.750	1.454	83	41
SKUPAJ ODHODKI od tega:	515.141	602.949	117	49
— dejavnost	487.840	570.717	117	49
— vzajemnost	3.799	4.860	128	49
— investicije	23.502	27.382	116	49

3. PORABA NA PODROČJU SIS MATERIALNE PROIZVODNJE

a) Prihodki

Skupnosti s področja gospodarstva so imele v polletju skupnih priho-

dkov v višini 293.208.000 din, kar je za 19 % več kot ob polletju lanskega leta. Najbolj so porasli prihodki v skupnosti za pospeševanje kmetijstva na račun novouvedenega 0,50% prispevka iz OD v aprilu leta 1982. V območni skupnosti za PTT promet so večji za 101 %, zaradi večjega števila novih telefonskih naročnikov, v skupnosti za varstvo pred požarom so porasli 41 %, cestnokomunalni skupnosti 16 %, stanovanjski 19 % in v vodni skupnosti Mura za 8 %. Nižji pa so prihodki v kmetijsko zemljiški skupnosti.

Obseg in gibanje prihodkov po posameznih skupnostih prikazuje naslednja tabela:

PRIHODKI	— v 000 din		
	I—VI 82	I—VI 83	Indeks
1. SIS za cestno in komunalno dejavnost	38.416	44.608	116
2. Samoupr. stanov. skupn.	103.238	122.712	119
3. Območ. SIS za PTT pr.	3.165	6.355	201
4. Kmetijska zemlj. skup.	5.776	4.391	76
5. Skupn. za posp. kmet.	826	11.502	—
6. Skupn. za var. pred pož.	5.604	7.928	141
7. Območna vodn. skup. MURA	88.940	95.712	108
SKUPAJ:	245.965	293.208	119

b) Odhodki

Odhodki interesnih skupnosti so znašali skupno 282.581.000 din kar je 24 % nad odhodki v polletju leta 1982. Skupnost za pospeševanje kmetijstva izkazuje močan porast odhodkov za pospeševanje živinoreje ter za kmetijsko pospeševalno službo. V skupnosti za PTT promet so odhodki večji zaradi razširitve poslovnih prostorov in kapacitet glavne avtomatske centrale v Murski Soboti. Razlika odhodkov nad prihodki v skupnosti za PTT promet je pokrita iz ostanaka sredstev preteklega leta in združenih sredstev v ostalih občinah Pomurja. V skupnosti za varstvo pred požarom so odhodki višji za 41 % na katero rasti vplivajo prenešana sredstva iz prejšnjega leta, vodni skupnosti 24 % zaradi melioracij, stanovanjski skupnosti 19 % ter v cestnokomunalni skupnosti 2 %. Nižji in sicer za 18 % so odhodki zemljiške skupnosti.

Gibanje odhodkov po posameznih skupnostih je razvidno iz naslednjega pregleda:

ODHODKI	— v 000 din		
	I—VI 82	I—VI 83	Indeks
1. SIS za cestno in kom. dejavnost	37.999	38.944	102
2. Samoupr. stan. skupnost	103.281	122.712	119
3. Območ. SIS za PTT pr.	4.880	12.451	266
4. Območ. vodna sk. Mura	72.587	90.228	124
5. Kmet. zemlj. skupnost	3.977	3.266	82
6. Skupn. za posp. kmet.	202	7.052	—
7. Skupn. za var. pred pož.	5.604	7.928	141
SKUPAJ:	228.330	282.581	124

4. SPLOŠNA PORABA

V prvem polletju 1983 so znašali prihodki splošne porabe 98.808.000 din in so za 4 % višji od prihodkov v enakem obdobju lanskega leta. Na takšna gibanja je vplival močan padec prihodkov iz prometnega davka, zaradi odstopa posebnega občinskega davka na promet proizvodov republiki. Močneje so porasli davki na dohodek in davki iz osebnih dohodkov zaradi na novo uvedenih davkov ter prihodki upravnih organov in drugi prihodki, ker so bila vrnjena sredstva prvotno namenjena za investicije Iskre iz Kranja.

Priliv sredstev po posameznih virih je bil naslednji:

	— v 000 din		
	I—VI 82	I—VI 83	Indeks
1. Davki na doh. in davki iz OD	28.168	39.214	139
2. Prom. davki in dohodek od pramoženja	47.570	32.656	69
3. Takse	9.219	12.689	139
4. Prih. po poseb. predpisih	4.112	5.025	122
5. Prih. upr. organov in drugih prih.	4.514	8.224	182
SKUPAJ PRIHODKI	93.583	97.808	104

Za namen splošne porabe je bilo v I. polletju porabljenih 85.349.000 din ali za 12 % več sredstev kot v prvih šestih mesecih lani. V drugi polovici leta 1982 je bila z rebalansom sredstev dovoljena višja poraba.

Glede na polovico odhodkov splošne porabe celotnega lanskega leta so ti v polletju letos višji le za 2,4 %.

Za posamezne namene je bil porabljen naslednji obseg sredstev:

	— v 000 din		
	I—VI 82	I—VI 83	Indeks
1. Sredstva za delo upr. organov	35.196	41.324	117
2. Negos. investicije	1.183	244	20
3. Sredstva za LO in DS	6.673	7.172	107
4. Sredstva za inteven. v gospodarstvu			
— pospešev. kmetijstva	5	—	—
— veterinar. hig. služba	1.205	318	26
— prežek	7.626	—	—
5. sred. za delo skup. upr. organov	16.998	20.171	118
6. Preneš. sredstva	2.688	3.731	138
7. Sredstva za družb. dej.	655	828	126
8. Sredst. za druge spl. pot.			
— za DPO in društva	3.918	4.080	102
— za splošno komunalno	3.679	3.262	88
— druge spl. potrebe	3.248	3.889	119
— za KS	3.279	3.970	121
9. Sredstva rezerv			
— tekoča rezerva	223	332	148
— stalna rezerva	741	—	—
10. Drugi odhodki	99	71	71
SKUPAJ ODHODKI	87.416	89.398	102
SKUPAJ SPLOŠNA PORABA	75.897	85.349	112

5. URESNIČEVANJE RESOLUCIJE O POLITIKI IZVAJANJA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE V LETU 1983

Z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine Murska Sobota za leto 1983 smo načrtovali rast družbenega proizvoda 2,5 %, industrijske proizvodnje 2,4 %, kmetijske proizvodnje 4 %, izvoza 10 %, zaposlovanja 2 %, produktivnosti 0,5—1 %, sredstev splošne porabe nominalno za 10,7 % ter skupne porabe za 50 % počasneje in osebnih dohodkov za 35 % počasneje od rasti dohodka.

Po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko so v prvem polletju porasle cene na drobno za 32,6 %, življenjski stroški za 32,8 %, zlasti so porasle cene kmetijskim proizvodom in sicer za 41,6 %, v primerjavi s cenami v prvem polletju lani.

Na podlagi doseženih nominalnih gibanj ocenjujemo, da so v občini dosežena naslednja realna gibanja: rast družbenega proizvoda 4,3 %, industrijske proizvodnje 3 %, izvoza 12 %, zaposlenosti 2 in produktivnosti 3 %. Realni osebni dohodki na zaposlenega so upadli v OZD gospodarstva za 7,6 % ter v OZD negospodarstvu za 10,4 %.

Sredstva za osebne dohodke so v gospodarstvu in v negospodarstvu kot celoti porasla v skladu z določili resolucije. Dogovor o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v letu 1983 dopušča rast osebnih dohodkov do višine v gospodarstvu v vseh ostalih dejavnostih, vendar osebni dohodki v negospodarstvu zaostajajo za 5 indeksnih točk za rastjo v gospodarstvu.

Z resolucijo načrtovana gibanja so ob polletju nekoliko na višjem nivoju pri rasti družbenega proizvoda, industrijske proizvodnje in produktivnosti, rast zaposlenosti je na ravni predvidene za leto 1983 medtem, ko se ne dosega načrtovano povečanje izvoza na konvertibilno tržišče. Upadanje realnih osebnih dohodkov je zaradi izredno močne rasti cen in s tem življenjskih stroškov večje, zlasti na področju negospodarstva.

V občini so ob tem prisotna nekatera negativna gibanja kot so naraščanje nelikvidnosti, povečanje obveznosti za splošno porabo, visoka rast obresti za kredite, realno upadanje investicijskih vlaganj ter izgube v gospodarstvu in negospodarstvu.

Skupna in splošna poraba se v I. polletju gibljeta v okviru dogovorjenih rasti.

UGOTOVITVE IN STALIŠČA
O GOSPODARSKIH GIBANJAH IN URESNIČEVANJU RESOLUCIJE
OBČINE MURSKA SOBOTA V I. POLLETJU 1983

Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota je na seji dne 23/8-1983 obravnaval gospodarska gibanja, gibanja skupne in splošne porabe v I. polletju ter uresničevanje resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine v letu 1983 in.

ugotovili:

V občini Murska Sobota so bila z ozirom na zaostrene pogoje gospodarjenja in sedanjo gospodarsko situacijo v I. polletju 1983 dosežena razmeroma ugodna gospodarska gibanja, ki so na višjem nivoju od ocene gospodarskih gibanj, ki je bila obravnavana v mesecu juliju. Pozitivno je zlasti preseganje rezultatov gospodarjenja s plani načrtovanih za I. polletje leta 1983.

Gospodarstvo občine je povečalo celotni prihodek za 43 %, porabljena sredstva 43 %, amortizacijo po minimalni stopnji 51 %, dohodek 43 %, družbeni proizvod 44 %, čisti dohodek 36 %, sredstva za

bruto osebne dohodka 27 %, poslovni sklad in sredstva za razširitev materialne osnove 59 % ter izvoz za 24 % v primerjavi s I. polletjem lanskega leta. Z izgubo so v I. polletju poslovale Mesna industrija TOZD Klavnica in TOZD Predelava mesa, DES TOZD Elektro in Konstruktor, TOZD Opekarna Puconci v skupni višini 53,856.000 din, kar je za 3 % več kot v enakem obdobju lanskega leta.

Z resolucijo načrtovana gibanja se dosegajo oz. so na nekoliko višjem nivoju, saj je bila dosežena rast družbenega proizvoda 4,3 %, industrijske proizvodnje 3 %, izvoza 12, zaposlenosti 28 in produktivnosti 3 %. Realni osebni dohodki na zaposlenega so nižji v gospodarstvu za 7,6 % in v negospodarstvu za 10,4 %. Skupna in splošna poraba se gibljeta v okviru dogovorjenih rasti.

Nekatere organizacije združenega dela so v I. polletju beležile znatno hitrejšo rasti porabljenih sredstev od rasti celotnega prihodka ter močnejše zaostajale za povprečno rasto celotnega prihodka in dohodka gospodarstva. Poleg tega so bila v občini prisotna še negativna gibanja kot so: poslabšanje finančne discipline in likvidnosti OZD, povečevanje obveznosti iz dohodka, predvsem obresti za kredite in za splošno porabo, prisotnost izgub, realni padec investicij in izvoza na konvertibilno področje ter stagnacija v zaposlovanju oziroma celo zmanjšanje števila zaposlenih v gospodarstvu občine glede na stanje decembra 1982.

Na podlagi ugotovitev je Izvršni svet sprejel naslednja

— ANALIZA IZVAJANJA PLANA ZAPOSOLOVANJA V I. POLLETJU 1983 V OBČINI MURSKA SOBOTA

Zaposlenost je eno najpomembnejših vprašanj družbenoekonomskega in političnega razvoja države. Reševanje problemov zaposlenosti zahteva, da vse organizacije združenega dela, samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične skupnosti sprejmejo programe zaposlovanja v skladu s svojimi razvojnimi plani, s katerimi bodo zagotovile popolnejše izkoriščanje tehničnih in delovnih zmogljivosti, omogočile trdno rast zaposlovanja na produktivnih temeljih. Z ukrepi ekonomske politike, predvsem pa davčne politike je treba odločno spodbujati razvoj drobnega gospodarstva na obeh sektorjih lastnine. Z zagotavljanjem pogojev za hitrejšo razvijanje kmetijske proizvodnje in izboljšanjem življenjskih pogojev na vasi, je treba tudi upočasniti transfer delovno sposobnega prebivalstva z kmetijstva in zagotoviti pogoje za vračanje v kmetijstvo in agrokulturne dejavnosti". (Iz „Strategija in temeljni razvojne politike“ — komisija zveznih družbenih svetov za vprašanje ekonomske stabilizacije).

GIBANJE ZAPOSOLOVANJA

Resolucija o politiki izvajanja družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1983 predvideva ob počasnejši gospodarski rasti v letu 1983 tudi zahtevo po racionalnem in produktivnem zaposlovanju, kar pomeni okoli 350 dodatnih zaposlitev oziroma 2% rast zaposlenosti. Dosedanji razvoj zaposlenosti je bil odvisen od strukture in dinamike razvoja gospodarstva. Obdobje izredno intenzivnega zaposlovanja v preteklosti, kot posledica nadpovprečne gospodarske rasti v občini, je minilo. Številni problemi, s katerimi se sooča združeno delo občine, zavirano delujejo na hitrejšo gospodarsko rast, kar pomeni tudi manjše možnosti za dodatno zaposlovanje mlade generacije, ki prihaja iz šolskega priliva. Novih večjih investicij, vsaj takih, ki bi zagotavljale večje zaposlovanje, ta trenutek ni. Osnovni cilj v politiki zaposlovanja v SRS prav tako pa tudi v občini v letu 1983 je produktivno zaposlovanje, ki pa ga povsod tako ne pojmujejo. Produktivno zaposlovanje si predstavljajo kot omejevanje zaposlovanja, ne pa kot doseganje kvalitetnejših sprememb v politiki zaposlovanja.

Po razpoložljivih podatkih o gibanju zaposlovanja v občini ugotavljamo, da je to v I. polletju doseglo zadovoljivo dinamiko glede na planska izhodišča. Povprečna zaposlenost je na območju občine v letošnjem I. polletju v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta večja v družbenem sektorju za 2,2 % ali 386 dodatnih delavcev; v gospodarstvu za 1,9 % ali 281 dodatnih delavcev in v negospodarstvu za 3,3 % ali 105 dodatnih delavcev. V I. polletju 1983 je bilo povprečno zaposlenih na območju občine 18.149 delavcev; v gospodarstvu 14.862 ali 81,9% vseh zaposlenih in v negospodarstvu 3.287 ali 18,1% vseh zaposlenih. Omeniti moramo, da je tako velika rast povprečne zaposlenosti v občini posledica dodatnih zaposlitev za določen čas, v I. polletju letošnjega leta. Vprašanje pa je, če se bo ta dinamika ohranila tudi v drugi polovici leta.

V ostalih pomurskih občinah so bile dosežene v I. polletju 1983 naslednje povprečne stopnje rasti zaposlenosti: v G. Radgoni 0,7 %, v Lendavi 0,1 % in v Lutomeru 0,7 %.

Podrobnejši pregled povprečne rasti zaposlenosti v I. polletju zaposlovanja za I. polletje 1983 po področjih prikazujemo v naslednji tabeli:

stališ
Dosežena gospodarska gibanja so na višjem nivoju, ugotovljena negativna pa se ne razlikujejo od ocenjenih za prvo polletje 1983. Glede na to je potrebno v vseh sredinah dosledno izvajati sprejeta stališča na zborih Skupščine občine dne 18. 7. 1983 (Ur. objave občin Pomurja št. 22/28-7. 1983). Ob tem pa je potrebno poskrbeti še za naslednje aktivnosti:

OZD si morajo maksimalno prizadevati za povečevanje proizvodnje in izvoza na konvertibilno področje.

Vse organizacije, ki so v polletju dosegle nižje rasti celotnega prihodka in dohodka ter višjo rast porabljenih sredstev od povprečja v občini, morajo podrobno analizirati vzroke takšnih gibanj in poročati Izvršnemu svetu o razlogih ter o izvajanju sprejetih stabilizacijskih programov.

Zaradi razmeroma hitrejši rasti OD od pričakovanih v gospodarstvu kot celoti prihaja do višjih prilivov sredstev skupne porabe in s tem do presežkov, ki se po zakonskih določilih odlivajo iz občine. Izvršni svet opozarja na sprtno spremljanje prilivov sredstev skupne porabe in ustrezno znižanje prispevnih stopenj.

Samoupravne interesne skupnosti morajo poskrbeti za smotno gospodarjenje in porabo v okviru dogovorjenih sredstev in temu prilagoditi svoje programe.

Področje	povpr. štev. zap. v obdobju		povpr. rast zaposlov. abs. %	Plan zap. 1983	Realizacija Rast plana zap. 1983			
	I-VI. 1982	V-VI. 1983			I-VI. 1983 abs. %	I-VI. 83 v %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
01 Industrija	7.517	7.657	140	1,9	106	74	69,8	1,0
02 Kmetijstvo	852	906	54	6,3	52	24	46,2	2,7
03 Gozdarstvo	141	143	2	1,4	1	2	—	1,4
04 Vodno gospod.	168	155	-13	-7,7	-2	—	—	—
05 Gradbeništvo	2.346	2.341	-5	-0,2	-73	-54	—	-2,3
06 Promet in zveze	842	868	26	3,1	20	1	5,0	0,1
07 Trgovina	1.515	1.519	4	0,3	—	2	—	0,1
08 Gost. in tur.	375	397	22	5,9	-5	—	—	—
09 Obrt in os. st.	291	316	25	8,6	6	10	166,7	3,1
10 Stan. kom. zad.	151	169	18	11,9	—	6	—	3,6
11 Fin. in teh. str.	383	391	8	2,1	5	3	60,0	0,8
SKUPAJ GOSPODARSTVO	14.581	14.862	281	1,9	110	68	61,0	0,5
12 Izobr. in vzg.	1.042	1.079	37	3,6	26	3	11,5	0,3
13 Zdr. in soc. var.	1461	1.532	71	4,9	60	32	53,8	2,2
14 DPO, SIS, DPS	679	676	-3	-0,4	7	7	10,0	1,0
SKUPAJ NEGOSPODARSTVO	3.182	3.287	105	3,3	93	42	45,2	1,3
SKUPAJ DRUŽBENI SEKTOR	17.763	18.144	386	2,2	203	110	54,2	0,6

Iz tabele je razvidno, da beležita dve področji na območju občine v letošnjem I. polletju padec povprečne zaposlenosti v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta in sicer Vodno gospodarstvo za 13 delavcev ali 7,7 %, v gradbeništvu za 5 delavcev ali 0,2 %. Osnovni vzrok za zmanjšanje zaposlenosti na področju gradbeništva moramo iskati v zmanjšanju sredstev za investicije, ki najprej prizadenejo gradbeno operativno. Ostala področja v gospodarstvu beležijo ene večje druge manjšo rast zaposlenosti; s področja negospodarstva beleži minimalni padec povprečne zaposlenosti področje DPS, DPO in SIS in sicer za 3 delavce ali 0,4 %. Največ dodatnih zaposlitev so realizirale v letošnjem I. polletju TOZD s področja industrije — 140 (Mura, Mesna industrija, Pletilstvo Prosenjakovci) in kmetijstvo 54.

Bistveno drugačno sliko na področju zaposlovanja dobimo, če analiziramo rast zaposlenosti z vidika realizacije načrtov zaposlovanja.

V I. polletju 1983 so TOZD z območja občine zaposlile 110 dodatnih delavcev v družbenem sektorju, kar pomeni v povprečju 0,6% rast zaposlenosti ali realizacijo načrtov zaposlovanja v višini 54,2%. TOZD s področja gospodarstva so realizirale svoje načrte zaposlovanja z 61,8 %, kar pomeni 68 dodatnih zaposlitev od 110 načrtovanih ali 0,5% rast zaposlenosti. TOZD s področja negospodarstva pa so svoje načrte zaposlovanja realizirale z 45,2 % ali 42 dodatnih zaposlitev od 93 načrtovanih, kar pomeni 1,3% rast zaposlenosti v I. polletju letošnjega leta. Če bi taka dinamika zaposlovanja ostala tudi v II. polletju bodo TOZD v celoti realizirale svoje načrte zaposlovanja, ne bi pa dosegle resolucijske stopnje. Menimo, da je ta stopnja rasti zaposlovanja bolj realna od povprečne, ker v tej niso upoštevane dodatne in sezonske zaposlitve za krajši čas.

TOZD so v I. polletju leta 1983 poleg dodatnih zaposlitev (110), ki so nastale zaradi razširitve del in nalog, realizirale še 551 drugih oblik zaposlitve in sicer: 94 nadomestnih (upokojitve, smrt), 246 za določen čas (bolniške in druge daljše odsotnosti) in 211 zaradi odhoda delavca — fluktuacije. TOZD s področja gospodarstva so imele takih oblik zaposlitve 447 — največ Mura in Mesna industrija, kmetijske delovne organizacije in PTT; s področja negospodarstva pa 104 največ TOZD Zdravstva in socialnega varstva 69. Te oblike zaposlitve ne vplivajo na dejansko rast zaposlenosti, razen redkih izjem, če se zaposlitev za določen čas spremeni v zaposlitev za nedoločen čas; vplivajo pa na zmanjšanje brezposelnosti v občini.

TOZD so se s sprejemom SaS o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja obvezale, da bodo v letu 1983 zaposlile okoli 170 pripravnikov. Do konca I. polletja so že zaposlile 71 pripravnikov od tega samo 36 za nedoločen čas, med njimi 19 lastnih študentov ostalih 35 pa za določen čas. Pričakovati je, da bodo v II. polletju zaposlili več pripravnikov, čeprav so zaostreni pogoji gospodarjenja, eden od osnovnih razlogov za neizpolnjevanje določil SaS.

Sodelavci strokovne službe bodo obiskali vse TOZD z območja občine in opravili razgovore o vseh vprašanih, ki zadevajo izvajanje politike zaposlovanja, kadrovanja in realizacijo določil SaS o zaposlovanju pripravnikov. Ne moremo pa biti zadovoljni glede izobrazbene strukture novozaposlenih delavcev. TOZD zaposluje preveč NK in PR delavcev, kar je verjetno odraz nizke strukture dela v združenem delu. Od take KV — strukture novozaposlenih delavcev pa tudi ne moremo pričakovati hitrejših in učinkovitejših sprememb v tehnologiji in organizaciji dela, ki jih zahteva naša sedanja in prihodnja naravnost v izvoz na zahtevna svetovna tržišča.

Pregled dinamike gibanja zaposlovanja po posameznih TOZD v I. polletju 1983 in povprečno zaposlenost v I. polletju istega leta prikazuje mo na koncu analize v posebni tabeli.

Delo preko polnega delovnega časa in pogodbeno delo v I. polletju 1983

TOZD in druge delovne skupnosti so z območja občine v letošnjem I. polletju opravile 223.828 nadur, kar je za 27,6 % manj kot v istem obdobju lanskega leta. TOZD s področja gospodarstva so znižale obseg nadur za 24,8 %; s področja negospodarstva pa za 33,6 % v primerjavi z lanskim I. polletjem. Razlogi za tako občutno zmanjšanje nadurnega dela so različni: doslednejše spoštovanje določil zakona o delovnih razmerjih, zmanjšanje fizičnega obsega proizvodnje, boljša založenost s surovinami in repromaterialom, zaposlovanje delavcev za določen čas in podobno.

Podrobnejši pregled nadurnega dela po posameznih področjih prikazujemo v naslednji tabeli:

Področje	Nadure				
	Štev. del I-VI	Štev. nadur 1982	Štev. del. I-VI	Štev. nadur I-VI. 83	IND I-VI. 82
01 Industrija	3.825	119.732	4.301	108.057	90,2
02 Kmetijstvo	232	17.151	227	11.357	66,2
03 Gozdarstvo	14	1.068	2	110	10,3
04 Vodno gospodarstvo	1	8	—	—	—
05 Gradbeništvo	1.155	49.336	615	14.357	29,1
06 Promet in zveze	246	33.952	262	35.926	105,8
07 Trgovina	405	4.736	330	4.112	86,8
08 Obrt in ost. storitve	12	617	9	410	66,5
10 Stanov. kom. dejav.	87	10.729	75	2.678	25,0
11 Finan., teh. in pos. storitve	34	1.822	20	388	21,3
Skupaj gospodarstvo	6.029	239.151	5.841	177.395	74,2
12 Izob. znanost in kult.	317	34.120	262	20.747	60,8
13 Zdrav. in soc. var.	385	35.702	368	25.532	71,5
14 DPO, DPS in SIS	2	82	1	154	187,8
Skupaj negospodarstvo	704	69.904	631	46.433	66,4
Skupaj gospodarstvo in negospodarstvo	6.733	309.055	6.472	223.828	72,4

Iz tabele je razvidno, da vsa področja beležijo znižanje nadurnega dela, razen področja prometa in zveze, ki izkazuje porast nadurnega dela za 5,8 %, v primerjavi z lanskim I. polletjem (ZTO — za vleko vlakov — 22.465 nadur).

Med TOZD s področja gospodarstva imajo še vedno večje število nadur naslednje DO oziroma TOZD: Mura 44.560 nadur, Mesna industrija 39.222 nadur, Konstruktor Pomurje 11.080 nadur; s področja negospodarstva pa: izobraževanje ter zdravstvo in socialno varstvo. V letošnjem I. polletju je opravljalo nadurno delo v občini skupaj 6.472 delavcev v lanskem I. polletju pa 6.733.

Glede dela po pogodbah ugotavljamo, da se je obseg tega dela v občini v letošnjem prvem polletju rahlo povečal in sicer za 2,5 % v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. V letošnjem I. polletju je bilo opravljenih 54.802 ur po pogodbah, ki jih je opravilo 909 delavcev; v istem obdobju lanskega leta je opravilo 887 delavcev 53.457 ur po pogodbah. Kot najpogostejši vzrok zaradi katerega uvajajo TOZD delo po pogodbah je: premajhen obseg dela za polno zaposlitev delavcev oziroma strokovna neracionalnost pokrivanja teh del z rednimi oblikami zaposlitve; pomanjkanje delavcev s posebnimi znanji. Omenjene utemeljitve v nekaterih sredinah niso dovolj tehten razlog, da ne bi na teh delih zaposlili mladih delavcev, pa čeprav samo za določen čas. Večkrat je to tudi izgovor, da še vedno lahko v nekaterih sredinah zadržijo delavce, ki že izpolnjujejo vse pogoje za redno upokojitve, ali pa celo zaposlujejo ponovno upokojojence.

Podrobnejši pregled o opravljenih nadurah in o delu po pogodbah po posameznih TOZD se hrani pri strokovni službi.

BREZPOSELNOST

Ob koncu meseca julija 1983 je bilo prijavljenih pri strokovni službi občinske skupnosti za zaposlovanje Murska Sobota 1.184 iskalcev zaposlitve, kar pomeni v primerjavi z lanskim julijem porast za 37,2 ali 321 iskalcev zaposlitve.

Od skupnega števila brezposelnih odpade na ženske 490 ali 41,4 % vseh iskalcev zaposlitve, kar je za 3 % manj kot ob istem času lanskega leta; 468 ali 39,5 % vseh iskalcev zaposlitve odpade na iskalce prve zaposlitve, prav to število mladih nas more najbolj skrbeti. V kategoriji iskalcev zaposlitve, ki so zaključili razne oblike izobraževanja na ravni tri ali štiritletne srednje šole oz. višjo ali visoko šolo. Delež teh je v skupnem številu vseh brezposelnih 27,5 % ali 326. Relativno ta delež v primerjavi z lanskim letom ni porasel (28,6 %), močno pa se je povečal delež v absolutnem številu in sicer od 247 na 326, kar pomeni povečanje za 31,2 % ali 79 oseb. Posebej močno se je povečal delež iskalcev zaposlitve z višjo ter visoko šolsko izobrazbo. Trenutno imajo prijavljenih 31 iskalcev zaposlitve z višjo izobrazbo — med njimi največ PU — različnih usmeritev — 16. ekonomistov — 5 in socialnih delavcev — 4. Z visoko izobrazbo pa 8 od tega 2 dipl. ekonomista. Delež teh se bo v naslednjih mesecih še povečal, glede na bodoče izobraževalne produkte. Ni pa se povečalo število iskalcev zaposlitve s štiritletno srednjo šolo (ekonomskih, kmetijskih, strojnih tehnikov, medicinskih sester), kar je verjetno posledica nadaljevanja študija na višjih in visokih šolah. Takšna težnja mladih po izobraževanju in pridobivanju znanja je razumljiva, vprašljiva pa je njihova dejanska usmeritev glede na potrebe združenega dela, saj se jih vse preveč odloča za družboslovne smeri. Zato bi morali v naši družbi nasploh dobro pretehtati, kakšne smeri izobraževanja širiti in kje sprejemati določene omejitve, čeprav po administrativni poti, da ne bi imeli v prihodnosti še več problemov. Obstoječi sistem štipendiranja verjetno ni najboljši regulator izobraževanja; nasprotno deluje celo protislovno z našimi težnjami po usmerjanju mladih v proizvodne poklice. Isto velja za kapacitete šol tako v našem pomurskem kot širšem slovenskem prostoru, ki niso najbolj naravnane po potrebah združenega dela, vsaj ne dolgoročnih.

Ob koncu meseca junija je prejelo v občini M. Sobota 23 oseb denarno nadomestilo in 28 oseb denarne pomoči. Skupni mesečni izdatki za te pravice znašajo 428.252,50 din. Ta znesek se bo v naslednjih mesecih še povečal, ker si bodo pridobili pravico do denarne pomoči tudi tisti pripravniki, ki so sprejeti za določen čas in bodo uspešno končali pripravniško dobo (po Zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti).

V I. polletju se je iz tujine vrnilo 89 delavcev, v istem času je odšlo na začasno delo v tujino 63 delavcev — sezoncev v sosednjo Avstrijo.

PREGLED GIBANJA ZAPOSLOVANJA V OBČINI MURSKA SOBOTA PO POSAMEZNIH TOZD IN DELOVNIH SKUPNOSTIH TER REALIZACIJA NAČRTOV ZAPOSLOVANJA V I. POLETJU 1983

OZD, TOZD	0 štev. zap. v obdobju		0 rast zaposl.		Plan 1983		Realizacija plana zap.		Rast	
	I-VI. 1982	I-VI. 1983	ABC	%	1-VI. 1983	1-VI. 83 ABS.	1-VI. 83	%	1-VI. 83 v %	
	1	2	3	4	5	6	7	8		
DES TOZD Elektro	87	87	-	-	1	-	-	-		
TOZD Proiz. kremen. pes.	106	103	-3	-	-	-	-	-		
IMR - DO Panonija	696	728	32	4,6	24	3	12,5	0,4		
SGP Konstruk. Opekarna	71	55	-16	-	-16	-	-	-		
Slovenijales-Platana DSSS	13	12	-1	-	-	-	-	-		
Slovenijales Ledava	98	101	3	3,1	2	5	250,0	5,1		
Slovenijales Lesna predelava	100	99	-1	-	2	2	100,0	2,0		
ZGEP Pomuraki tiak DSSS	89	72	-17	-19,1	3	3	100,0	4,2		
ZGEP Pomurški TOZD Tiskarna	180	164	-16	-8,9	9	1	11,1	0,6		
ZGEP Pomurški TOZD Kartoneža	289	282	-7	-2,4	8	1	12,5	0,4		
Tekstil TOZD Plet. Pros.	179	197	18	10,1	13	-	-	-		
Rašica TOZD Beltinka Bel.	302	300	-2	-0,7	1	-	-	-		
Mura DSS	198	200	2	1,0	2	2	100,0	1,0		
Mura TOZD Žens. oblačila	763	809	46	6,0	17	25	147,1	3,1		
Mura TOZD Oblačila	1150	1139	-11	-1,0	3	2	66,7	0,2		
Mura TOZD Žens. plašči	620	643	23	3,7	2	12	600,0	1,9		
Mura TOZD Perilo	1218	1242	24	2,0	2	1	50,0	0,1		
Intes TOZD Mlinopek	146	143	-3	-2,1	-	-	-	-		
ABC Pomurka Mes. ind. DSSS	72	77	5	6,9	3	-	-	-		
ABC Pom. TOZD Klavnica	397	413	16	4,0	3	-	-	-		
ABC Pom. TOZD Pred. mesa	300	311	11	3,7	4	12	300,0	4,0		
ABC Pom. Tov. mleč. prahu	151	144	-7	-4,6	-	-	-	-		
KG Rakičan Tovar. moč. krm.	60	60	-	-	-	-	-	-		
LIV Rogaševci	80	85	5	6,3	6	3	50,0	3,3		
LEK Lipovci	27	27	-	-	1	-	-	-		
Slovenijaceste mehan. obr.	123	124	1	0,8	3	-	-	-		
Modni salon Grad	42	40	-2	-4,8	9	2	22,2	5,0		
01 INDUSTRIJA	1517	1657	140	9,2	106	74	69,8	1,0		
KG Rakičan DSSS	38	40	2	5,3	1	-	-	-		
KG Rakičan PG Beltinci	171	178	7	4,1	16	4	25,0	2,5		
KG Rakičan Prašičereja	120	136	16	13,3	13	6	46,2	4,4		
KZ Panonka	151	146	-5	-3,3	12	8	66,7	5,0		
Živinorejsko veterinar. zavod	75	80	5	6,7	6	3	50,0	3,9		
Agromerkur DSSS	38	39	1	2,6	1	-	-	-		
TOZD Proiz. perut. mesa	166	169	3	1,8	2	-	-	-		
TOK Perutninar	2	2	-	-	-	-	-	-		
Agrotehnika-Gruda proiz.	4	4	-	-	-	-	-	-		
Veterinarska postaja	38	41	3	7,9	5	3	60,0	7,5		
Sobota TOZD Vrtnarstvo	51	53	2	3,9	-	-	-	-		
02 KMETIJSTVO	852	906	54	6,3	52	24	46,2	2,7		
	1	2	3	4	5	6	7	8		
Goz. in les. gosp. DSSS	25	26	1	4,0	-	1	-	4,8		
GLG TOZD Gozdarstvo	56	54	-2	-3,6	-	-	-	-		
GLG TOK Gozdarstvo	20	22	2	10,0	-	-	-	-		
GLG TOZD Pred. les. Ma.	12	12	-	-	-	-	-	-		
GLG Fazan Beltinci	14	14	-	-	1	-	-	-		
Gozdna drevsnica Tišina	14	15	1	7,1	-	1	-	6,7		
03 GOZDARSTVO	141	143	2	1,4	1	1	200,0	1,4		
Vodno gospodarstvo Mura	168	155	-13	-7,7	-2	-	-	-		
04 VODNO GOSPO.	168	155	-13	-7,7	-2	-	-	-		
SGP Konstruktor Pomur.	1079	1079	-	-	-84	-61	-	-6,7		
GP Temelj Cankova	103	104	1	1,0	1	-	-	-		
GP Graditelj Beltinci	70	72	2	2,9	4	4	100,0	5,7		
Cestno podjetje-vzdržev.	110	107	-3	-2,7	-	-	-	-		
Sobota - DSSS	42	41	-1	-2,4	-	-	-	-		
Sobota TOZD Obrtništvo	207	198	-9	-4,3	4	-	-	-		
Sobota TOZD Gradbe.	298	293	-5	-1,7	4	1	25,0	0,3		
IMP-PNI Blisk	346	355	9	2,6	-	1	-	0,3		
Obrtno podjetje ko. Beltinci	79	78	-1	-1,3	-	-	-	-		
Sploš. obrt. zadr. Prek.	12	14	2	16,7	-2	1	-	7,7		
05 GRADBENIŠTVO	2346	2341	-5	-0,2	-73	-54	-	-2,3		
Certus	232	238	6	2,6	2	-	-	-		
PTT promet	241	251	10	4,1	5	-	-	-		
Avtoradgona TOZD Tran.	118	120	2	1,7	11	-	-	-		
MIS TOZD Transport	61	62	1	1,6	-	1	-	1,6		
Agromerkur TOZD Tran.	44	43	-1	-2,3	-1	-	-	-		
Petrol TOZD Avtopark	4	4	-	-	-	-	-	-		
DO Špetrans posl. MS	34	39	5	14,7	-	-	-	-		
OZ Avtoprevoz PE M.S.	2	2	-	-	-	-	-	-		
ZTO Postaja	32	35	3	9,4	2	-	-	-		

ZTO - Transport	22	20	-2	-9,1	1	-	-	-	-
ZTO - vseh dejavnosti	32	334	2	6,3	-	-	-	-	-
ZTO - TOZD za vle. vl.	20	20	-	-	-	-	-	-	-
06 PROMET IN ZVEZE	842	868	26	3,1	20	1	5,0	0,1	
SOZD ABC Pom. DS p. p.	9	9	-	-	-	-	-	-	
SOZD ABC DSSS	21	22	1	4,8	13	-	-	-	
ABC Pomurka Zu. trgo.	37	37	-	-	-13	-	-	-	
Potrošnik DSSS	87	86	-1	-1,1	-	-	-	-	
Potrošnik TOZD Merkur	157	156	-1	-0,6	-	-	-	-	
Potr. TOZD Veleprodaja	214	214	-	-	-	-	-	-	
Potr. TOZD Preskrba	357	364	7	2,0	2	-	-	-	
Potrošnik TOZD Izbira	214	214	-	-	-	-	-	-	
Mesna indust. TOZD Trgo.	57	57	-	-	-	-	-	-	
Elektrotehna DO SET	21	21	-	-	1	-	-	-	
Lesnina prodaj. pohištva	16	16	-	-	1	-	-	-	
Lesnina gradb. material	7	8	1	14,3	1	-	100,0	14,3	
Jeklotehna	89	88	-1	-1,1	-6	-	-	-	
Agrotehnika - Gruda	3	2	-1	-33,3	-	-	-	-	
Agrotehnika prodajalna	36	36	1	2,9	-	-	-	-	
Semenarna	7	7	-	-	-	-	-	-	
Slovenijašport	2	2	-	-	-	-	-	-	
Feromoto	6	4	-2	-33,3	-	-	-	-	
Petrol - Benc. servis	37	37	-	-	-	-	-	-	
Dinos skladišče	16	16	-	-	-	-	-	-	
Surovina	7	7	-	-	-	-	-	-	
Koteks Tobus	4	4	-	-	-	-	-	-	
Tobak	35	32	-3	-8,6	-	-	-	-	
Peko prodajalna	8	8	-	-	-	-	-	-	
Planika prodajalna	8	7	-1	-12,5	-	-	-	-	
Alpina prodajalna	6	6	-	-	-	-	-	-	
Beograd obuča prodajalna	2	2	-	-	-	-	-	-	
Borovo prodajalna	18	18	-	-	-	-	-	-	
Astra prodajalna	3	3	-	-	-	-	-	-	
Tekstil prodajalna LAN	3	3	-	-	-	-	-	-	
Varteks prodajalna	5	6	1	20,0	1	-	20,0		
Standard prodajalna	5	5	-	-	-	-	-	-	
Lip Bled	8	8	-	-	-	-	-	-	
Poljopriskrba	13	13	-	-	-	-	-	-	
Mesnica Beltinci	2	2	-	-	-	-	-	-	
ABA Optika	2	2	-	-	-	-	-	-	
07 TRGOVINA	1515	1519	4	0,3	2	-	0,1		
ABC Pomurka Druž. prehrana	58	58	-	-	-	-	-	-	
Radenska TOZD Diana	135	137	2	1,5	-	-	-	-	
Radenska TOZD Zvezda	165	179	14	8,5	-9	-	-	-	
Kompas PE G. Petrovci	12	11	-1	-8,3	4	-	-	-	
Kompas PE M. Sobota	4	4	-	-	-	-	-	-	
Slovin Bife Dokležovje	1	1	-	-	-	-	-	-	
ZB-TTG TOZD Turizem	7	7	-	-	-	-	-	-	
08 GOSTINSTVO IN TURIZEM	375	397	22	5,9	6	-	-		
ABC Pomurka Agroservis	196	218	22	11,2	8	-	3,6		
Kroj	72	77	5	6,9	5	2	40,0	2,6	
Urarstvo	6	6	-	-	-	-	-	-	
Gorenje servis	8	8	-	-	-	-	-	-	
Finomehanika	5	4	-1	-20,0	1	-	-	-	
Iskra servis	3	2	-1	-33,3	-	-	-	-	
DO Birostroj	1	1	-	-	-	-	-	-	
09 OBRT IN OSEB. STOR.	291	316	25	8,6	6	10	166,7	3,1	
Podjetje Dimnikar Beltinci	53	53	-	-	-	-	-	-	
Sobota TOZD Komunala	98	116	18	18,4	8	-	5,3		
10 STANOV KOM. DEJAVNOST	151	169	18	11,9	6	-	3,6		
Zavaroval. skupnost Triglav	101	104	3	3,0	-	-	-	-	
Ljubljanska banka	191	194	3	1,6	4	-	-	-	
Projektivni biro	32	32	-	-	1	3	300,0	9,7	
Interna banka	13	12	-1	-7,7	-	-	-	-	
Jugobanka	11	11	-	-	-	-	-	-	
AUTOCOMMERCE DSSS	3	3	-	-	-	-	-	-	
Loterija	3	3	-	-	-	-	-	-	
Intereuropa izpos. M. Sobota	9	9	-	-	-	-	-	-	
Transjug Rijeka	3	3	-	-	-	-	-	-	
OŠ Šalovci	20	20	-	-	-	-	-	-	
OŠ Fokovci	14	14	-	-	-	-	-	-	
OŠ Beltinci	82	83	1	1,2	-	-	-	-	
OŠ Cankova	29	29	-	-	-1	-	-	-	
OŠ Puconci	32	48	16	50,0	1	-	-	-	

Srednja družb. in ekon. šola	45	47	2	4,4	—	—	—	—
SSC Teh. pedagog. usmer.	133	138	5	3,8	10	2	20,0	1,5
Sred. kmetij. šola Rakičan	24	26	2	8,3	—	—	—	—
Delavska univerza	6	6	—	—	—	—	—	—
Zveza teles. kult. org.	6	6	—	—	—	—	—	—
Zveza kultur. organ.	2	1	-1	-50,0	1	—	—	—
Zavod za ekonom. in urb.	26	26	—	—	4	—	—	—
Kulturni center	28	31	3	10,7	2	—	—	—
Zavod za časop. in rad. dej.	32	33	1	3,7	2	1	50,0	3,1
Pomur. tisk. Pom. založba	72	69	-30	-4,2	4	—	—	—
ČGP — Vočar	3	3	—	—	—	—	—	—
Delo Podružnica	6	6	—	—	—	—	—	—
Zveza lovskih družin	1	1	—	—	—	—	—	—
Aero Klub	2	2	—	—	—	—	—	—

12 IZOBRAŽEVANJE, ZNAN.
IN KULTURA 1042 1079 37 3,6 26 3 11,5 0,3

PZC — DSSS	100	99	-1	-1,0	-1	—	—	—
PZC — Zdravstveni dom	285	289	4	1,4	6	2	33,3	0,7
PZC — Lekarna	74	77	3	4,1	3	—	—	—
PZC — Zavod za soc. med.	44	43	-1	-2,3	1	—	—	—
PZC — Splošna bolnica	562	578	16	2,8	10	6	60,0	1,0
Radenska — Moravske topl.	125	144	19	15,2	22	13	59,1	11,0
Center za socialno delo	17	21	4	23,5	1	—	—	—
Vzgojnovarstv. organizacija	169	173	4	2,4	5	3	80,0	1,7
Dom oskrbovancev Rakičan	42	44	2	4,8	10	5	50,0	12,2
Invalidske. del. Solidarnost	22	43	21	95,5	3	3	100,0	7,3
Dom učencev M. Sobota	21	21	—	—	—	—	—	—

13 ZDRAV. IN SOC. VAR: 1461 1532 71 4,9 60 32 53,3 2,2

Zavod za šolstvo SRS	9	9	—	—	—	—	—	—
Skupščina občine	188	191	3	1,6	4	2	50,0	1,1
IS Skupščine občine	15	15	—	—	2	—	—	—
Uprava za inšp. služb	42	43	1	2,4	1	1	100,0	2,4
Obč. svet ZSS	6	6	—	—	—	—	—	—
Obč. konfer. SZDL	6	6	—	—	—	—	—	—
Obč. konfer. ZSMS	-4	4	—	—	—	—	—	—
Komite obč. konf. ZKS	4	5	1	25,0	—	—	—	—
Samoupravna stan. skupnost	16	12	-4	-25,0	-5	3	—	33,3
SIS za cestno in kom. dej.	4	4	—	—	—	—	—	—
Medobčinski svet ZKS	3	3	—	—	—	—	—	—
Obč. skupnost za zaposlovanje	20	15	-5	-25,0	-2	—	—	—
Skup. pok. in inv. zavarovanja	16	16	—	—	—	—	—	—
KŠ Bakovci	1	1	—	—	—	—	—	—
DSSS Krajevne skupnosti	6	6	—	—	1	—	—	—
Občinska gasilska zveza	6	6	—	—	1	—	—	—
SDK PE Murska Sobota	105	105	—	—	1	1	100,0	1,0
Hidrometeorološki zavod	2	2	—	—	—	—	—	—
Občinski sodnik za prekrške	9	9	—	—	—	—	—	—
Občinsko javno pravobranilstvo	2	2	—	—	—	—	—	—
Sodišče združenega dela	4	4	—	—	—	—	—	—
Družbeni pravobranilec sam.	3	3	—	—	—	—	—	—
Temelj. tožil. M. Sobota	12	12	—	—	—	—	—	—
Temeljno sodišča	62	62	—	—	—	—	—	—
RSPU oddelek zapori	12	12	—	—	—	—	—	—
Carinarnica	42	42	—	—	—	—	—	—
Kmetijsko zemljiška skupnost	2	2	—	—	—	—	—	—
Območna vodna skupnost	4	4	—	—	—	—	—	—
Medobčinska gospodarska zbor.	7	7	—	—	—	—	—	—
Medobčin. društ. sluš. priz.	1	1	—	—	—	—	—	—
Avtomoto društvo	20	20	—	—	—	—	—	—
Gasilsko društvo	1	1	—	—	—	—	—	—
Počitniška skupnost	2	2	—	—	—	—	—	—

Občinski odbor RKS	3	3	—	—	—	—	—	—
Skup. strok. služba SIS	52	53	1	1,9	-1	1	—	—
14. DPO, DPS in SIS	679	676	3	-0,4	7	7	100,0	1,0
NEGOSPODARSTVO SKUPAJ	3182	3287	105	3,3	93	42	45,2	1,3
SKUPAJ GOSPODARSTVO IN NEGOSPODARSTVO	17763	18149	386	2,2	203	110	54,2	0,6

UGOTOVITVE IN USMERITVE IZVRŠILNEGA SVETA

V skladu s sprejetimi usmeritvami in sklepi občinske skupščine je izvršni svet razpravljaval o problematiki zaposlovanja v občini Murska Sobota.

Ob upoštevanju načela racionalnega in produktivnega zaposlovanja je bila z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine za obdobje 1981—85 za leto 1983 planirana 2% rast zaposlenih ali okoli 350 dodatnih zaposlitev TOZD, druge organizacije in skupnosti pa so s svojimi letnimi plani zaposlovanja za leto 1983 predvidele le 203 dodatnih zaposlitev ali povprečno rast zaposlenih po 1,2 % stopnji. Zaradi neuskajenosti plana zaposlovanja z resolucijsko stopnjo so zbori občinske skupščine zadolžili izvršni svet da o problematiki zaposlovanja in realizaciji sprejetih predlogov in sklepov s tega področja poroča zborom v mesecu septembru.

Izvršni svet je obravnaval analizo izvajanja plana zaposlovanja v I. polletju leta 1983 v občini M. Sobota in pregledal sprejete usmeritve in sklepe s tega področja ter ugotovil:

— da nekatere TOZD, druge organizacije in skupnosti zmanjšujejo nadurno delo in pri zaposlovanju vedno bolj upoštevajo na zborih občinske skupščine sprejete usmeritve in sklepe,

— da so TOZD, druge organizacije in skupnosti pristopile k samoupravnemu sporazumu o usklajevanju načrtov zaposlovanja, a so v praksi težave, saj se težavne gospodarske razmere najbolj odražajo na področju zaposlovanja,

— dinamika zaposlovanja v I. polletju letošnjega leta nam kaže, da so TOZD, druge organizacije in skupnosti realizirale svoje plane zaposlovanja in, da bo predvidoma dosežena do konca leta tudi 2% resolucijska stopnja rasti zaposlovanja.

Izvršni svet predlaga vsem TOZD, drugim organizacijam in skupnostim, da še bolj dosledno realizirajo sprejete usmeritve in sklepe o problematiki zaposlovanja v občini M. Sobota.

Radijski in televizijski spored od 9. do 15. septembra

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTAK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 - Vrtijak povikarskih novosti, 17.00 - Aktualno v petek, 9. septembra, 18.30 - Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 - Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.05 Poročila, 17.10 Čarodejev in švedska otroška nadaljevanka, 17.55 Domači ansambli: Štirje kovači, 18.25 Obzornik ljubljanskega območja, 19.00 Prehrana, izobraževalna oddaja, 19.10 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Zgodovina Slovenecv; Velika tekma dokumentarna serija, 20.40 Ne prezrite, 20.55 Propagandna oddaja, 21.00 TV kviz, 22.00 TV dnevnik II, 22.35 Nočni kino: Borakada, ameriški film. ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.35 TV dnevnik, 17.45 Vlak pretek na začetek, otroška oddaja, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Glasbena panorama, 21.00 Porota, dokumentarna oddaja, 22.00 Premor, 22.20 Najboljši jugoslovanski film iz Pulje: Sani mrtak ljubik, igrani film (do 23.35). ljubljska banka Pomurska banka	RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 - Glasbena podela po vašem izboru, 17.00 - Aktualno v soboto, 10. septembra, 18.00 - Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 - Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 17.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 9.05 Modro kot pisano, otroška nanizanka TV Novi Sad, 9.35 Pisani svet: Kako je bilo, 10.05 Tradicionalni svet islama, 10.30 Poročila, 10.35 TV v šoli (do 12.30), 17.15 Poročila, 17.20 Modro kot pisano, otroška nanizanka TV Novi Sad, 17.50 Otroci in šola: Ali sem dovolj radoveden? 18.25 Podravski obzornik, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 J. Moustiers: Zločin našega časa, francoska drama, 21.30 Glasbeni magazin: Noč... o talentih, 22.35 TV dnevnik II. ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 16.40 Dnevni pregled sredozemskih iger, 17.40 Poročila, 17.45 Govorica nemih, lutkovna oddaja, 18.00 Vabilo na komedijo, 18.15 Premor, 18.30 Casablanca: SI - Atletika, prenos (slov. kom.), 21.00 Po poteh spoznanj, 21.40 Zagrebška panorama, 22.00 Casablanca: SI - Boks, polfinale (do 23.30), prenos. TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 15.30 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Lutke, 18.00 Klic za komedijo, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika siskih občin, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Istarska rapsozija (drama), 21.35 Izbrani trenutek, 21.30 Argumenti, 22.10 Strogovi (nadaljevanka), 23.10 Dnevnik. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Podoželjska zdravica (film), 12.00 Priči v Avstraliji, 12.15 Sport v ponedeljek, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, pec, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Naša televizija, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ljudje, moči, mnenja, 21.00 Terasa (film). Drugi program 8.20 Papežev studio, 18.30 Ljudje iz Korsbaeka, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Svjočas, 21.05 Dunaj in anekdote, 21.50 10 pred 10, 22.20 Klub 2. TV MADŽARSKA 8.05 in 15.00 Solska TV, 9.55 Igrani film, 16.25 Utica, pon., 17.00 Denar članov, reportaža, 17.45 Ne le za žene! 18.00 Pri klavirju: Attila Garay, 18.25 Kronika Južnega Alfolda, spored študija Szeged, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Bolnišnica na robu mesta, ponovitev 15. dela, 21.05 Studio 83, 22.05 Česa je človek zmožen? TV KOPER 14.00 Odprta meja - Oddaja v slov. jeziku, Videoteleks, 17.30 Odprta meja - Oddaja v slov. jeziku Videoteleks - ponovitev, 18.00 Veliki detektiv - serijski film, 19.30 TVD - Stičišče, 19.45 Casablanca - Mediteranske igre, 21.10 Telo - celov. film (japonski), igrayo: Michiko Saga, Musuke Kawazu, režija: Masashiye Narusawa, 22.30 TVD - Danes, 22.40 Zeit im Bild - Čas v sliki	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 - Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 - Srečanje na pomurskem valu, 12.00 - Spored v madžarskem jeziku, 13.00 - Doma in onkraj meja, 13.30 - V nedeljo popoldne, 14.30 - Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 - Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 16.05 TV kasete: Arsen Dedič, oddaja TV Skopje, 16.40 Beli sneg Rusije, sovjetski film, 18.10 Športna poročila, 18.25 Naš kraj: Dole, 18.40 Slovenci v zamejstvu, 19.10 Risanka, 19.15 Cikcak, 19.23 TV in radio noč, 19.25 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 J. Otčenašek - O. Danek: Danes v neki hiši, češkoslovaška nadaljevanka, 21.25 Propagandna oddaja, 21.30 Mati, dokumentarna oddaja TV Skopje, 22.00 Risanka, 22.10 Športni pregled, 22.40 PJ v avtomobilizmu, reportaža iz Kraljeva, 22.55 Šahovski komentar, 23.15 Poročila. ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 14.15 Dnevni pregled sredozemskih iger, 15.15 Monza: Avtomobilske dirke formule 1 za VN Italije, EVR, 17.30 Glasbeno popoldne - Kajkavski popevka Krapina '83, 18.25 Kulturne zakladnice, 19.10 Turistični vodič, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Z Beograjskega festivala jazza '82, 20.45 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Ludwig, italijanska nadaljevanka (do 22.00). TV ZAGREB Prvi program 11.00 Razpeta mladost, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Krapina '83, 14.30 Ob dnevu JLA, 15.05 Kapetan Lesi (film), 16.55 Sestanek brez dnevnega reda, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pop Čira in pop Spira, 21.25 Potopis, 21.55 Športni pregled, 22.25 Športna reportaža, 22.40 Dnevnik. TV AVSTRIJA Prvi program 11.00 Haendlovo vstajenje, 12.35 Vzgojna oddaja, 14.00 Športno popoldne, 17.15 Lutke, 17.40 Čeladek, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Narodna glasba, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Upor na ladji Bounty (film), 23.05 Sport. Drugi program 20.15 Poročilo o obisku papeža v Avstraliji, 22.00 Dinastija denverskega klana. TV MADŽARSKA 8.05 Spored za otroke, 14.30 Hej Donava, folklor, 15.05 Šola za košarko, 15.30 Pribočnik milostljivega gospoda, 2. del, 16.55 Napoved sporeda, 17.25 Možgansko prvenstvo, 18.00 Delta, 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže, 20.00 Poročila, 20.05 Kraj zločina, nemška serijska kriminalka, 21.35 Poklice: Igralec; Tamas Major, 22.15 Poročila. TV KOPER 15.15 Avtomobilizem - Monza - Velika nagrada Italije - Formula 1, 18.00 Spanske operne zvezde, 19.00 Risanka, 19.30 Mešan Urban - kratkometražni film, 19.45 Velika dohna - serijski film, 20.30 Ob skodelici kave, 20.45 Prekani lopovi - celov. film (francoski) igrayo: Evlyne Buyle, Jean Carnet, režija: Jacques Rouland, 22.15 Sedem dni, 22.30 Zeit im Bild - Čas v sliki	RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 - Po domače, 17.00 - Aktualno v ponedeljek, 12. septembra, 18.30 - Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 - Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV koledar, Jugoslavija, Oddaja za učitelje, Otroci ustvarjajo, Dnevnik 10, Francoska pokrajina, Zanimivo potovanje, Poročila, 10.35 TV v šoli (do 12.30), 17.30 Poročila, 17.35 V znamenju dvojčkov: Lisica-bolnica, 17.50 Od vsakega jutra raste dan: Ribnica, 18.25 Zasavski obzornik, 18.55 Kratak film; ni prostora za ljudi, angleški film, 18.55 Knjiga, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Bleasdale: Delavci na črno, angleška nadaljevanka, 21.00 Skupno, oddaja TV Sarajevo in drugih TV studiov, 21.45 To je Nurejev: Margherita in Armand, balet, 22.15 TV dnevnik II. ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 16.40 Dnevni pregled sredozemskih iger, 17.40 Poročila, 17.45 Govorica nemih, lutkovna oddaja, 18.00 Vabilo na komedijo, 18.15 Premor, 18.30 Casablanca: SI - Atletika, prenos (slov. kom.), 21.00 Po poteh spoznanj, 21.40 Zagrebška panorama, 22.00 Casablanca: SI - Boks, polfinale (do 23.30), prenos. TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Avantura, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika osjeških občin, 18.45 Glasba, čas, ljudje, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Skupno, 20.50 Pol življenja (film), 22.30 Dnevnik. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Podoželjska zdravica (film), 12.00 Priči v Avstraliji, 12.15 Sport v ponedeljek, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, pec, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Naša televizija, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ljudje, moči, mnenja, 21.00 Terasa (film). Drugi program 8.20 Papežev studio, 18.30 Ljudje iz Korsbaeka, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Svjočas, 21.05 Dunaj in anekdote, 21.50 10 pred 10, 22.20 Klub 2. TV MADŽARSKA 8.05 in 15.00 Solska TV, 9.55 Igrani film, 16.25 Utica, pon., 17.00 Denar članov, reportaža, 17.45 Ne le za žene! 18.00 Pri klavirju: Attila Garay, 18.25 Kronika Južnega Alfolda, spored študija Szeged, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Bolnišnica na robu mesta, ponovitev 15. dela, 21.05 Studio 83, 22.05 Česa je človek zmožen? TV KOPER 14.00 Odprta meja - Oddaja v slov. jeziku, Videoteleks, 17.30 Odprta meja - Oddaja v slov. jeziku Videoteleks - ponovitev, 18.00 Veliki detektiv - serijski film, 19.30 TVD - Stičišče, 19.45 Casablanca - Mediteranske igre, 21.10 Telo - celov. film (japonski), igrayo: Michiko Saga, Musuke Kawazu, režija: Masashiye Narusawa, 22.30 TVD - Danes, 22.40 Zeit im Bild - Čas v sliki	RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 - Iz domačega glasbenega arhiva, 17.00 - Aktualno v sredo, 14. septembra, 18.30 - Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 - Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 8.50 TV v šoli: TV koledar, Čuvarji našega morja, Kaj so tla, Odmor, Kamensko, Ptice selivke, Poročila, 10.35 TV v šoli (do 12.30), 17.35 Poročila, 17.40 Ciciban, dober dan: Trgatev, 17.55 MPF Celje 83, 18.25 Dolenjski obzornik, 18.40 Mostovi, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Pištola, ameriški film, 21.10 Propagandna oddaja, 21.15 Kulturne diagonale, 22.00 TV Dnevnik II. ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.25 TV Dnevnik, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 Doživetvi stoletnico, izobraževalna oddaja, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Športna sredo, 22.00 Casablanca: SI - Boks, finale, prenos, 00.00 Poročila (do 00.05). OPOMBA: popoldne: Nogomet Univerzitetar: Hajduk, 20.30-22.00 Nogomet - Verona: CZ. TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Lutke, 18.00 Klic za komedijo, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika siskih občin, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Istarska rapsozija (drama), 21.35 Izbrani trenutek, 21.30 Argumenti, 22.10 Strogovi (nadaljevanka), 23.10 Dnevnik. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Sreča na obroke (film), 12.05 Burleska, 12.15 Ljudje, moči, mnenja, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Srebrni vodnjak, 17.30 Čebelica Maja, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 In tubo igra Huber, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Labod (film), 22.00 Zrcalne slike. Drugi program 18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Ljudje iz Korsbaeka, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prelistano, 21.05 Glasbena scena 83, 21.50 10 pred 10, 22.20 Jesen (film). TV MADŽARSKA 8.10 in 14.55 TV 9.45 Ponovitve, 16.30 Za naše spokojstvo, 17.10 Spominjam se le lepega, avtorski vočer Julije Hajdu, 18.15 Koristni tkalci, filmska reportaža, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Med nebom in zemljo, 1. del ameriškega filma, 21.40 Narodna za orkester; Narodne iz Győr-Soprona, 21.50 Rezbarjevi praznični dnevi, reportaža, 22.25 TV dnevnik. TV KOPER 14.00 Odprta meja - Oddaja v slov. jeziku, Videoteleks, 17.30 Odprta meja - Oddaja v slov. jeziku, Videoteleks - ponovitev, 18.00 Veliki detektiv - serijski film, 19.30 TVD - Stičišče, 19.45 Casablanca - Mediteranske igre, 21.10 Telo - celov. film (japonski), igrayo: Michiko Saga, Musuke Kawazu, režija: Masashiye Narusawa, 22.30 TVD - Danes, 22.40 Zeit im Bild - Čas v sliki	RADIO MURSKA SOBOTA 16.30 - Glasba skozi stoletja, 17.00 - Aktualno v četrtek, 15. septembra, 18.30 - Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 - Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 10.35 TV v šoli (do 12.35), 17.25 Poročila, 17.30 Zemljepisne posebnosti: Zaklad, angleška poljudnoznanstvena serija, 18.25 Obalno-kraški obzornik, 18.40 Na sedmi stezi, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio noč, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 H. Fast: Pot svobode, ameriška nadaljevanka, 21.50 TV dnevnik II. ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Trinajstletniki, otroška oddaja, 18.15 Znanost, 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč, 19.30 TV dnevnik, 20.00 I. Babej: Somrak, predstava Jugoslovanskega dramskega gledališča na BITEF-u, 21.20 Premor, 21.35 Moči kulture, 22.05 Zagrebška panorama (do 22.20). OPOMBA: 20.30-21.40 Rabat: SI - Rokomet (m), finale (če YU). TV ZAGREB Prvi program 8.50 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Lutke, 18.00 Klic za komedijo, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika siskih občin, 18.45 Glasba, čas, ljudje, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Skupno, 20.50 Pol življenja (film), 22.30 Dnevnik. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Podoželjska zdravica (film), 12.00 Priči v Avstraliji, 12.15 Sport v ponedeljek, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, pec, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Naša televizija, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Labod (film), 22.00 Zrcalne slike. Drugi program 18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Ljudje iz Korsbaeka, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prelistano, 21.05 Glasbena scena 83, 21.50 10 pred 10, 22.20 Jesen (film). TV MADŽARSKA 8.05 in 15.00 Solska TV, 9.55 Igrani film, 16.25 Utica, pon., 17.00 Denar članov, reportaža, 17.45 Ne le za žene! 18.00 Pri klavirju: Attila Garay, 18.25 Kronika Južnega Alfolda, spored študija Szeged, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Bolnišnica na robu mesta, ponovitev 15. dela, 21.05 Studio 83, 22.05 Česa je človek zmožen? TV KOPER 14.00 Odprta meja - Oddaja v slov. jeziku, Videoteleks, 17.30 Odprta meja - Oddaja v slov. jeziku, Videoteleks - ponovitev, 18.00 Veliki detektiv - serijski film, 19.30 TVD - Stičišče, 19.45 Casablanca - Mediteranske igre, 21.10 Telo - celov. film (japonski), igrayo: Michiko Saga, Musuke Kawazu, režija: Masashiye Narusawa, 22.30 TVD - Danes, 22.40 Zeit im Bild - Čas v sliki	

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

9. septembra ob 18. in 20. uri ter 11. septembra ob 16., 18. in 20. uri angleški barvni kinema-skopski film: „CESTNI BOJEVNIK“; 12. in 13. septembra ob 18. in 20. uri italijanski barvni vstavovski film: „ZENA—LJUBICA“; 14. in 15. septembra ob 18. in 20. uri ameriški barvni vstavovski film: „DAN, KO SO SE VSI SMEJALI“.

„SVOBODA“ GORNJA RADGONA

9. septembra ob 18. uri jugoslovanski film: „SOMRAK“ — Pula 83 in ob 20. uri angleški film: „VAMPIRJEVE LJUBIMKE“; 10. septembra ob 20. uri angleški film: „VAMPIRJEVE LJUBIMKE“; 11. septembra ob 18. uri italijanski film: „PAZI, DA NE BO GNEČE“ in ob 20. uri jugoslovanski film: „SOMRAK“ — Pula 83.

ČRENŠOVCI

10. in 11. septembra italijanski barvni film: „EL MAKO KAVBOJ“.

prodam

GROZDJE RAZNIH SORT PRO-DAM. Borovnjakova 12, Murska Sobota. M-3203

STREŠNO OPEKO BIBER PRO-DAM. Mikloš Kuzmiča 29. M-3283

KOSO ZA TRAKTOR URSUS PRO-DAM. Naslov v upravi lista. M-3284

ČZ ENDURO 175 prodam ali menjam za motorno kolo z doplačilom. Jože Štefko, Ivanci 33, p. Bogojina. M-3285

OBRAČALNIK ZA KOSILNICO BCS, dobro ohranjen, prodam. Janez Ceil, Grabonoš 5, p. Videm ob Ščavnici. M-3287

15 NASELJENIH AŽ PANJEV PRO-DAM. Cena po dogovoru. Ogled v soboto ali v nedeljo med 10 in 14. uro. Polana 26. M-3288

NSU 1200 C, letnik 1971, neregistriran, v voznem stanju, prodam. Cena 20.000 din. Roman Stanišek, Ravenska 62, Belinci. M-3289

KOSILNICO BCS, dolžina kose 110 cm, skoraj novo, primerno za vinograde in hribovite travnike ter tovorni avto IMV 1600, kabina za 5 oseb in podaljšan keson, primerni za prevoz čebel, po zelo ugodni ceni prodam. Marija Zver, Bučičevci 1, p. Križevci pri Ljutomeru (gostilna). M-3291

LADA 1200, letnik 1974, karambolirana, po delih naprodaj. Ogled pri avtokleparju Müllerju v Gornji Radgoni. M-3292

OPEL REKORD, v voznem stanju, prodam. Veščica 5/B, telefon 21-086. M-3295

ZAPORŽEC, tudi po delih, naprodaj. Franc Kamelin, Zgornji Kamenščak 15, p. Ljutomer. In-445

ZASTAVO 750, registrirano do 20. decembra 1983, prodam. Franc Skuhala, Ključarovi 38/A, p. Križevci pri Ljutomeru. In-444

AVTO ŠKODA 110 L, letnik 1973, naprodaj. Anton Slavič, Stara Nova vas 68/C, p. Križevci pri Ljutomeru. In-443

LADA STANDART 1200, letnik 1980, nujno prodam. Ljutomer, Prešernova 26. M-3292

ALUMINIJASTA PLATIŠČA za gumami za zastavo 101, 4 kose, ugodno prodam. Lomanoš 46/A, p. Gornja Radgona. M-3293

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jozef Šaban (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Stefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunc, Gónter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelček, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 470,00 din, polletna 235,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 630,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

OPEL KADET 1.2 S, nov, rdeče barve, prodam. Pokličite popoldne: 062 304-076. M-3296

ZASTAVO 101 L, letnik 1977, prodam. Zoli Kerčmar, Črenšovci 80/A. M-3299

FORD AVTOMATIK, generalno popravljeno, letnik 1971, prodam. Ogled po 15. uri: Melinci 140. M-3300

MALE PUJSKE PRO-DAM. Murski Črnci 23. M-3301

FIAT 850, po delih, prodam. Štefan Jošar, Rakičan, Lendavska 13. M-3302

URSUS 360 ali URSUS 335 — po izbiri — in kosilnice Bertolini z diesel motorjem, vse v dobrem stanju, prodam. Janez Laci, Kobilje 47, p. Dobrovnik. M-3303

126 P, letnik 1982, prodam. Grad 20. M-3304

IMV KOMBİ DIESEL PRO-DAM. Naslov v upravi lista. M-3306

ZASTAVO 101, karambolirano, prodam. Grad 190. M-3307

BARVNI TELEVIZOR GORENJE PRO-DAM. Murska Sobota, Generala Maistra 4. M-3308

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Naselje 14. divizije 54. M-3309

BOROVA DRVA (10 kub. metrov) prodam. Križevci 213 v Prekmurju. M-3310

TRAKTOR VARŠALOVSKI, 20 KS, prodam. Marija Žitek, Rakičan, Kotna 12. M-3311

DVE BREJI KRAVI, stari tri leta, LADO, prevoženih 85.000 km, in PZ 125 prodam. Alojz Sakovič, Pertoča 97. M-3314

MEŠANA DRVA, žagana, prodam. Salamenci 59, p. Puconci. M-3315

PARCELO V IVANOVCIH, 10 arov, primerno za počitniško hišo ali nov nasad vinograda, na lepi legi, prodam. Informacije: Danilo Hari, odvetnik, Murska Sobota. M-3316

ZASTAVO 750, registrirano do marca 1984, starjši letnik, prodam. Dokležovje 24. M-3317

ELEKTRIČNO KITARO GIBSON SG PRO-DAM. Milan Benkič, Bodonci 92. M-3318

MLADO KRAVO, brejo osem mesecev, prodam. Nedelica 123. M-3319

TELEVIZOR GORENJE, črno-beli, star deset mesecev, prodam. Žekš, Oktobrske revolucije 3, Murska Sobota, telefon 22-370 — po 17. uri. M-3320

ZASTAVO 1300 PRO-DAM. Borčji 25, p. Tišina. M-3322

POHIŠTVO ZA SPALNICO in kuhinjsko mizo prodam. Donko, Murska Sobota, Titova 16. M-3323

GROZDJE (jurka, izabela) prodam. Sovjak 118, p. Videm ob Ščavnici. M-3325

FIAT 850 SPORT, obnovljen, prodam. Telefon 81-177 — dopoldne. In-447

ZASTAVO 750 DE LUX, prevoženih 60.000 km, dobro ohranjen, prodam. Krapje št. 1. In-446

KOMBAJN ZA KORUZO s trirednim adapterjem prodam. Vegi, Radmožanci 86. Le-336

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO, 25.000 kalorij, in radiatorje LABIN, prodam. Telefon po 16. uri: 74-384. M-3326

GROZDJE Z BRAJD, sorte ARAMON IN JURKA, prodam. Ivan Kous, Petanjci 103. M-3328

KOMBINIRANI OTROŠKI VOZIČEK (globoki in športni) ter opremljeno košarico za dojenčka prodam. Puconci 4, telefon 72-505. M-3329

GROZDJE Z BRAJD PRO-DAM. Petanjci 22. M-3330

ORGLE FARFISA in pevsko ozvočenje GITAKORD, 100 S, prodam. Jože Farkaš, Trnje 39. M-3331

BARVNI TELEVIZOR GORENJE ugodno prodam. Puževci 43, p. Bodonci, M-3334

NEMŠKEGA OVČARJA, starega 15 mesecev, z rodovnikom, prodam. Zgornji Moravci 115/A. M-3335

MALE PUJSKE (od 15 do 20 kg) prodam. Krajna 36, p. Tišina. M-3336

TELEVIZOR, črno-beli, obešalnik z ogledalom in kuhinjsko mizo, prodam. Šoštarec, St. Rozmana 15, Murska Sobota, M-3337

OPEL „A“ MANTA, letnik 1972,

registriran, v voznem stanju, z dodatno opremo, prodam. Tropovci 22/A. M-3338

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem, 3,5 ha obdelovalne zemlje z živino in mehanizacijo, v bližini Maribora prodam. Škof, Nebova 3, Malečnik. M-3339

BREJO KRAVO, po izbiri, prodam. Gornji Petrovci 60. M-3342

KORUZO Z NJIVE in brejo svinjjo prodam. Dolnja Bistrica 37. M-3343

PEUGEOT 505 GR, junij 1982, prevoženih 29.000 km, prodam. Veščica 4/E, telefon (069) 23-507, v večernih urah: 21-052. M-3344

MALE PUJSKE IN GROZDJE Z BRAJD PRO-DAM. Gradišče 45, p. Tišina. M-3345

KORUZO z 20-arske parcele prodam. Trstenjakova 38. M-3348

ENOOSNO TROŠILKO TEHNO-STROJ, novo, prodam. Marija Rihtarič, Ihova 32, p. Benedikt. M-3349

OSEBNI AVTO ŠKODA 120 L, letnik 1978, na prodaj. Ogled možen po 16. uri. Rakičan, Cvetkova ulica 16, telefon 23-587. M-3351

OSEBNI AVTO LADA 1200 naprodaj, ogled možen v Rakičanu, Štefana Kovača 4, telefon 23-379, dopoldne posestvo KG Rakičan, telefon 23-174. M-3351a

KRAVO, staro sedem let, osem mesecev brejo, kontrola A, dobra mlekarica, prodam. Ivanci 32. M-3352

FIAT 132, 2000 ccm, letnik 1980, prodam. Informacije: Ivana Regenta 14. M-3353

GROZDJE (laški rizling, šipon, šmarnica) prodam. Bokračji 1. M-3354

BELO GROZDJE IZ VINOGRADA NA VANEČI PRO-DAM. Pinter, Nemčavci 34. M-3356

GROZDJE RAZLIČNIH SORT PRO-DAM. Andrejci 7. M-3358

LUPILEC ZA KORUZO NA KARDAN PRO-DAM. Velika Polana 42. M-3360

GROZDJE (JURKA), klubsko mizo (108 x 65 cm), steklo 4 mm, 172 x 65 cm, in električni štedilnik prodam. Klepec, Tomšičeva 12. M-3362

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 200 l, in hladilnik 80 l, prodam. Kučan, Staneta Rozmana 15/II. M-3363

FORD CAPRI, dobro ohranjen, ugodno prodam. Kobilje 123. M-3364

MALE PUJSKE PRO-DAM. Krajna 30. M-3365

GROZDJE (klinton in šmarnica) prodam. Tišinska 27, Murska Sobota. M-3366

GROZDJE (šmarnica) iz vinograda prodam. Mekicar, Andrejci 34. M-3367

CITROEN GS 1,3 SUPER, dobro ohranjen, ugodno prodam. Informacije po telefonu (069) 21-838. M-3368

FOTOAPARAT CARENA, zrcalno-refleksi, teleobjektiv 135 mm, in filmsko kamero super 8 YASIKA prodam. Franc Vučina, Zorana Velnarja 3, Murska Sobota. M-3369

ŠKODA 120 LS NAPRODAJ. Vučak, Beznovci 49, p. Bodonci. M-3370

MLADIČA — nemško ovčarko, rodovniških staršev, staro štiri mesece, ugodno prodam. Lukač, Kroška ulica 79, Murska Sobota. M-3372

DVOSEDEŽNI MOPED, dobrem stanju, prodam. Telefon 22-723. M-3375

MEŠANI GOZD V ŠALAMENCIH, 40 arov, prodam. Informacije po telefonu 74-125, med 19. in 20. uro. M-3376

HRASTOVO KAD, 600 l, prodam. Informacije: Novak, Razkrižje 41. M-3377

LES ZA OSTREŠJE, večje širine, po ugodni ceni prodam. Naslov v upravi lista. M-3378

FIAT 125 prodam. Naslov v upravi lista, telefon 71-003. M-3379

VIDEO REKORDER, tip GRUNDIG, malo rabljen, prodam. Naslov v upravi lista. M-3380

RDEČE VINO, traktorske pluge, pralni stroj, 14-programski, in R-4, nevozen, prodam. Janez Bratuša, Negova 74. M-3381

GROZDJE Z BRAJD PRO-DAM. Vrazova 17. M-3382

ŠKODA 100 in PRINC 1200 — po delih ali v celoti — prodam. Bračko, Ljutomerska 13, Gornja Radgona M-3383

TAM 6500 K, vlačilec, 10 t, letnik 1975, motor 1980, registriran do marca 1984, prodam. Cena 420.000. Informacije po telefonu (069) 72-517 — popoldne. M-3384

LADO 1300 S, star šest mesecev, prevoženih 6.000 km, prodam. Drago Pentek, Prosečka vas 2. M-3385

ZASTAVO 101, letnik 1972, registrirano do konca decembra 1983, prodam. Mladinskih delovnih brigad 15, telefon 21-572. M-3387

MALE PUJSKE PRO-DAM. Nemčavci 35/A. M-3390

GROZDJE (1500 kg) prodam. Partizanska 42, Murska Sobota, telefon 22-002. M-3392

RENAULT 4 TLS, 1977, prodam. Ivan Gerenčar, Matija Gubca 8/A. Informacije dopoldne po telefonu 21-755, popoldne 23-651. M-MM

LEPO HIŠO V BLIŽINI MURSKE SOBOTE (v bližini trgovina in avtobusna postaja), na zelo lepem in mirnem kraju, z velikim vrtom prodam ali zamenjam za starejšo z doplačilom. Naslov na upravi lista. M-OP

ENOREDNI OBIRALEC ZA KORUZO SIP, star dve leti, dobro ohranjen, prodam. Avgust Borko, Stanetinec 50, p. Štrigova. Le-452

KOMPLETNA OKNA, dobro ohranjena, ugodno prodam. Feliks Jureš Bunčani 5, p. Veržej. M-3399

ENOREDNI KOMBAJN SIP ZA KORUZO PRO-DAM. Milan Kikec, Cankarjeva 7, p. Ljutomer. In-451

GOLF, letnik 1978, prevoženih 63.000 km, z dodatno opremo, prodam. Soke, Gornja Bistrica. M-3400

kupim

TROŠILEC HLEVSKEGA GNOJA KUPIM. Alojz Žekš, Kovačevci 4, p. Grad. M-3313

STAREJŠO HIŠO Z VRTOM V MURSKI SOBOTI KUPIM. Ponudbe na upravo lista. M-3324

MLADO KRAVO, brejo nad pet mesecev, kupim. Polana 20, p. Puconci. M-3355

PREDNJA BLATNIKA ZA GOLF J, letnik 1977, kupim. Plačilo po dogovoru. Ponudbe: Pivar, Rakičan, Lendavska I — pri knežjiški šoli. M-EP

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ, 30 KS, z jermenico, plugom in brano ter priloženimi dokumenti in navedbo cene, starega do pet let, kupim. Ivan Rajh, Spodnja Ščavnica 24, 69250 G. Radgona. M-3391

sobe

SOBO V MURSKI SOBOTI oddam starejši ženski. Cankarjeva 53, Murska Sobota. M-3373

ZAHVALA
Po težki boleznini nas je v 76. letu starosti zapustila druga sestra in teta

Lina Flisar

iz Borejca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znanecem, ki so nam priskočili na pomoč, ter go pokojnico v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, ji poklonili vence in cvečje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Priručna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in tov. Benčecu za poslovljene besede.

Borejci, M. Sobota, Francija, 28. 8. 1983

Žalujoci: VSI NJENI

Kako srce nam stiska obroč izgube, praznine in bolešči, kako vsak dan bolj sami smo brez nje...

V SPOMIN

9. septembra mineva deset let, odkar nas je zapustila

Šarika Flisar

trgovska poslovodkinja iz Murske Sobote

Boleč in nepozaben je spomin nate in prehuda je bolečina v naših srcih, da bi kdaj zamrla. Iz večnega in mnogo preranega spanca te ne obudi nihče več, ne naša bol ne klic naših src, ki ne morejo razumeti, da te ni več med nami.

Žalujoci: brat Karel z družino iz Nemčije in sestra Irma

ZAHVALA
V 63. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila žena in sorodnica

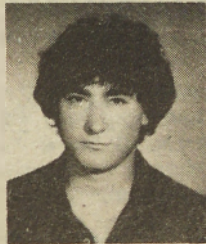
Gizela Kučan

iz Panovec

Prazen je ostal naš dom, še večja pa je praznina v naših srcih.

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremljali na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje ter sočustvovali z nami. Pristrčna zahvala duhovniku F. Kodilu za pogrebni obred, predstavniku KS za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujejo: mož Karel in ostalo sorodstvo

ZAHVALA
V 21. letu nas je tragično, brez slovesa, zapustil naš dragi sin, brat in vnuk

Janez Slavic

iz Dokležovja

Kruta usoda ni prizanesla tvoji mladosti. Deroča reka Mura te je pogoltnila in odnesla v neznanost. Kljub trimesečnemu iskanju te nismo našli. Pristrčna hvala gasilcem iz Dokležovja, Ižakovec in Murske Sobote, ki so večkrat preiskali reko Muro. Hvala tudi vsem ostalim, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali.

Žalujejo: mama, oče, sestre Zalika z družino, Olga in Gabika, brat Marko, ostalo sorodstvo in vsi, ki smo te imeli radi

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA
Po kratki in težki bolezni nas je v 79. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

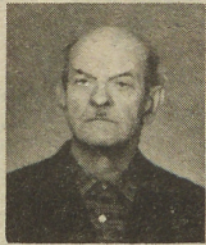
Marija Sapač

iz Borejec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Zahvaljujemo se vsem zdravnikom kirurškega oddelka za skrb v času zdravljenja. Pristrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — pristrčna zahvala!

Žalujejo: sin Evgen z ženo Karolino, vnuka Evgen z Vido in Štefan ter ostalo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA
22. avgusta nas je v 71. letu za vedno zapustil naš ljubljeni mož, oče in stari oče

Janez Lačen

iz Murske Sobote
Matija Gubca 17

Odkar te ni, je naše življenje grenko in puho. Tvoja smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko rano. Ne moremo verjeti, da te ni in da te ne bo nikoli več med nami. Hvala vsem sosedom in prijateljem ter zdravniškemu osebju Zdravstvenega doma M. Sobota, vsem DO, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti ter mu poklonili vence in cvetje.

Pristrčna zahvala tudi č. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujejo: VSI TVOJI

*Niti rekel nisi zbogom,
niti roke nam podal,
neusmiljena smrt te vzela je
a v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA
Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, tasta in starega očeta

Eugena Temlina

iz Puževac

Zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki ste nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala članom KO ZKS Brezovci, posebno tov. Filipiču za organizacijo pogreba, tov. Gerenčerju za poslovilne besede in Vargovi za recitacijo.

Hvala tudi predstavniku KS Francu Železnu, predstavniku gasilcev Cirilu Gabru in vsem gasilskim društvom.

Žalujejo: žena Vilma, hčerke Ida, Erika, Sarika in Nada z družinami

ZAHVALA
Po kratki bolezni nas je v 71. letu za vedno zapustil dragi oče, stari oče, sin in brat

Geza Németh

iz Čikečke vasi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih nudili pomoč, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS tov. Molnarju za tople besede ob slovesu in domačim gasilcem.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Čikečka vas, 27. avgusta 1983

Žalujejo: hčerka Elza z možem Štefanom, vnuk Robert, sestri Šarolta in Hermina ter brat Jožef z družinami in ostalo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA
V 77. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in pradedek

Karel Kous

iz Adrijanec 32

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Zahvaljujemo se g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete pesmi in predstavniku KS Zdravku Horvatu za ganljive poslovilne besede. Posebna zahvala medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za nesebično pomoč v času njegove težke bolezni in domačemu gasilskemu društvu.

Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Žalujejo: žena Sidonija, hčerka Emilija, vnukinja Lidija z možem Ladjem in sinčkom Darjanom, nevesta Hermina in sestra Ana z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po kratki bolezni nas je v 86. letu za vedno zapustila naša draga mama, tašča, stara mama in prababica

Irena Šiftar

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste pospremili drago pokojnico na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Zahvaljujemo se dr. Jožetu Antoniču in dr. Ferencu Boharju za zdravniško pomoč ter duhovniku za pogrebni obred.

Vsem še enkrat — pristrčna hvala!

Lendava, M. Sobota, Zagreb, Ljubljana, Trenton USA, 27. 8. 1983

Žalujejo: otroci in svakinje z družinami

Male oglase, ki bodo objavljeni še isti teden, sorejemo do ponedelika do 13. ure. Naročniki Vestnika imajo pri objavi malih oglasov in zahval 20-odstotni popust.

PRLEŠKA BRATEV USPELA

Kljub temu da bodo v ljutomersko-ormoških goricah začeli s trgatvijo zgodnjih sort grozdja okrog 15. septembra, pozne sorte grozdja pa bodo trgali po 1. oktobru, je ljutomersko društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov že pripravilo tako imenovano „Prleško bratvo“, deseto po vrsti, ki je osrednja turistična prireditev v tej občini. Bila je v nedeljo in je dokaj uspešna. Pri ljutomerski kleti se je namreč zbrala množica ljudi, ki je spremljala bogat program. Obiskovalci so videli prikaz vinogradniških običajev, prisluhnili so Ljutomerskemu orkestru, pihalnemu orkestru KUD Ivan Kavčič, Tamburaškemu orkestru Ljutomer, „vinskim“ pesmim Manka Golarja in ne nazadnje ansamblu Slak in povezovalcu programa Mitu Trefaltu.

To pa še zdaleč ni vse!

Dobro je bilo poskrbljeno tudi za jedačo in pijačo. Poleg priznanih ljutomerskih vin so bile na voljo tudi domače specialitete, od katerih so še najbolj „šli v promet“ krapci in kvasenice. Mnogim ni bilo težko odšteti 250 oziroma 200 dinarjev. Ni čudno, da so zmanjkali in so sladokusci morali nekoliko počakati na novo „pošiljko“. Pretirane pa niso bile tudi druge cene: meso iz tünke 140, kotlet 160 dinarjev... Glede na to, da so vino stregli takorekoč iz kleti, pa se zdi, da je bila cena 170 dinarjev za liter nekoliko previsoka.

Prleška bratva je uspela. Upajmo, da bo tako tudi s pravo bratvo v goricah. Letos bo, kot so nam povedali v tozdu Ljutomerčana, pridelek količinsko nekoliko slabši od lanskega, bo pa zato kvalitetnejši.

Š. Sobočan

„Strici“ se pripravljajo na „gostüvanje“

Malo smo že pozabili na lansko „filmsko poletje“ v Soboti in njeni okolici — v Filovcih, Nedelici, pri rotundi v Selu in še kje. Prvotna napoved, da bomo s filmom iz tega projekta (STRICI SO MI Povedali) Slovenci predstavljali na festivalu v Puli, se je zdobila pod kolesjem časa. Avtor in režiser filma France Štiglic je bil v uradni žiriji, zato tudi, če bi bil film dokončan, ne bi mogel v konkurenco, ali pa Štiglic ne bi šel v žiriji.

Novosti iz Vibinih ateljejev govorijo, da prav ta čas snemajo (zdaj pa resnično zadnje) nekatere sekvence, ki pomenijo dokončevanje projekta. Potrebni

so seveda še tonska obdelava in milijon drobnih del, vendar bo najbrž tako, da bo premiera filma v Celju novembra, ko bo tam teden domačega filma, nadaljevanje pa bi naj televizija začela predvajati šele prihodnje leto.

Kaj bo Pomurje dobilo od velikega „gostüvanja“ (razumi predstavitev novega filma)? Gotovo, da je moralna obveza filmarjev predstavitev (morda praznovedba) v Polani, vendar pokrajina ob Muri zasluži še kaj več. Upajmo, da je kdo, ki tudi o teh stvareh razmišlja, načrtuje. Foto: M. Kranjec

J. Š.

Lendavska „trgatev“ bo 17. septembra

Turistično-gostinska prireditev Lendavska trgatev 83 bo 17. septembra, so sklenili na skupni seji novega turističnega društva Lendava in predstavnikov lendavskih gostincev. Ta turistično-gostinska prireditev bo tokrat že petič, vsako leto pa dobiva nove razsežnosti. Letos bo na prireditvi sodelovalo več folklornih skupin, med njimi ansambel iz Kiškaniže na Madžarskem, folklorna skupina iz Goričanov in Yaraždina ter domači pevci in godci. Glavni organizator prireditve bo tudi tokrat Golfurist TOZD Gostinstvo Lendava, prvič pa bodo sodelovali pri pripravi tudi člani turističnega društva. Organizator bo pripravil tudi prikaz vinogradniških šeg in običajev, posebej zanimiva pa bo razstava vinogradniških potrebščin, ki jih bo moč tudi kupiti. Gostinci, tako kot vsako leto doslej pripravljajo povorko, osrednja prireditev pa bo v terminalnem kopašišču v Petševcih.

Jani D.

POLAGANJE TELEFONSKEGA KABLA — Skupina vojakov te dni polaga telefonski kabel na relaciji Murska Sobotica — Radenci. To delo vojaki opravljajo v dogovoru s PTT podjetjem v Murski Soboti.

Foto: Feri Mauček

Gasilci INA-Nafte med najboljšimi

V Sloveniji je le malo industrijskih gasilskih enot, med redkimi pa je enota INA-Nafte Lendava, ki sodi med največje. Enota poklicnih gasilcev šteje 29 članov, opremljena pa je z najsodobnejšo opremo za gašenje vseh vrst požarov. Gasilci INA-Nafte razen tega da budno pazijo na požarno varnost v delovni organizaciji vedno priskočijo na pomoč tudi drugim. Pred kratkim so pomagali tudi pri gašenju velikega požara v Kobilju. Nenehna budnost gasilcev preprečuje nesreče, in če pomislimo, do kakšne bi lahko prišlo na tako občutljivem območju, kot je petrokemični kompleks v INA-Nafti, je razumljivo, da so enoto namenjeno izobraževanju, ne le lastnemu, temveč vseh članov delovnega kolektiva. V delovni organizaciji so tik po vojni že imeli poklicno gasilsko enoto, toda preusmeritev dejavnosti je narekovala, da so enoto ukiniti, a so jo na novo ustanovili zaradi petrokemijskih tovarn, ki so jih zgradili v zadnjih letih. Gasilci INA-Nafte so dobitniki številnih priznanj in diplom, udeležujejo pa se vseh tekmovanj in praznov tako doma kot v drugih krajih.

Jani D.

Mladinska poletna politična šola

Od 1. do 4. septembra je bila v Mariboru mladinska poletna politična šola, na kateri je sodelovalo okrog 400 mladih iz vse Slovenije. Udeležilo se je tudi okrog 20 mladih iz Pomurja; po štirje iz lendavske, ljutomerske, radgonske in soboške občine ter predstavniki OK ZSMS. O sedanjem položaju v Jugoslaviji jim je prvi dan govoril član predsedstva CK ZKJ Mitja Ribičič, drugi dan pa so mladi najprej delali v skupinah, nato so se o frontnosti mladinske organizacije pogovarjali s predsednikom zvezne konference ZSMJ Draganom Iličem, zvečer pa so pripravili še okroglo mizo o alternativnih gibanjih med mladimi v svetu. V soboto so se udeleženci pogovarjali o projektu Slovenije 2000, ekonomskem in tehnološkem razvoju doma in v svetu ter o brezposelnosti in novih oblikah zaposlovanja. Mladinsko poletno politično šolo pa so končali v nedeljo s plenarnim zasedanjem, na katerem je bil govor o letošnjih mladinskih delovnih akcijah.

M. Jerše

DAN SODSTVA

Priznanja sodnikom

Pravosodni delavci Pomurja so 3. september — dan sodstva — proslavili delavno, zavedajoč se, da so sodišča bila in tudi v prihodnje ostajajo eden izmed pomembnih činiteljev družbene stabilnosti. Prav zaradi tega si še prav posebej prizadevajo, da bi dosledno uveljavili naloge s področja preobrazbe sodstva, zlasti pa skrajšanje trajanja sodnih postopkov, čim hitreje reagiranje na vse oblike spodkopavanja stabilizacijskih prizadevanj itd.

Ob dnevu sodstva je Slovensko sodniško društvo podelilo sodnici Rozaliji Nemeč-Sitar in sodniku Antonu Mehtlu častno priznanje za dolgoletno opravljanje sodne funkcije.

S. S.

Biti lovec, to pomeni, da moraš imeti precej srčne kulture, odnosa do narave in do vsega kar se v njej giblje. Tako pravi tudi Franc Marič iz Gradišča pri Murski Soboti, ki se je v zeleno bratovščino vključil že pred dvajsetimi leti. Sam priznava, da nerad pritisne na petelina.

Dve desetletji sta minili od takrat, ko se je sam in s pomočjo drugih lotil prepariranja. Čudovito zbirko ima, marsikateri primerek pa je dal drugam. Najprej je nagačil sovo, tega se prav dobro spominja, v svojih rokah je imel vse od metuljev, ptic, kač, divjadi, le medveda še ni nagačil. V vseh primerih mu je uspelo, zato, čeprav je upokojen, svojega konjička ni zanemaril. Posebno pozornost vzbujajo storklja, ki jo je v minulem mesecu pripravil za lesen podstavek. Kot dober poznavalec pravi, da je stara 30 let, našli pa so jo lovci tretjega avgusta po neurju, zapleteno med električne žice v Biserjanah.

Foto: Janko Stošnik

Kljub temu, da se je šolsko leto že začelo, nekateri še vedno najdejo čas, da v teh, še več ali manj, toplih dnevih, posedijo „pod sedmimi kostanji“. Dekle na naši fotografiji se verjetno ne drži za glavo ob misli, da se je začela šola, ampak zaradi cen raznih alkoholnih in brezalkoholnih pijač, ki mnogim preprečujejo, da bi zahajali v takšne in podobne lokale.

-sp-

Letos že četrti zastrupitev

Člani ribiškega društva Lendava enostavno ne morejo razumeti tega da nekdo nenehno zastruplja potoke in tako uničuje ribji zarod. Letos je Lendava že četrtič zastrupljena in nikoli ni bilo mogoče najti krivca. Za čudo je bil letos tudi zastrupljen potok Črnc, za katerega velja, da je eden najbolj čistih v Pomurju. Črnc je sicer tudi pod posebnim režimom, kar ni čudno, saj je v neposredni bližini več vodnih zbiralnikov, ki napajajo vodovode. Kljub vsemu je tudi ta potok bil zastrupljen.

Jani D.

LENDAVA

PREMALO PREMOGA IN DRV

V Lendavi ta čas primanjkuje tako premoega kot drv. Na prodajnem mestu smo se pozanimali, kako zadovoljuje potrebe občanov. Stanje je takšno, da dobijo tedensko le en ali dva vagona premoega, drv pa trenutno nimajo več. Ta količina premoega seveda še zdaleč ne zadošča potrebam, saj je seznam kupcev za premoeg dokaj dolg in je nanj potrebno čakati precej dolgo. V glavnem pa lahko ugotovi-

KAKO KAŽE V RADGONSKI OBČINI PRI OSKRBI S PREMOGOM IN PLINOM?

Za zdaj se grejejo z upanjem

Poletje se še ni izkušnje iz zadnjih let pa nas opozarjajo, da je potrebno misliti na zimo. A bi dovolj premoega, plina, kuriva? V preudarnih gospodinjstvih so za kurjavo — premoeg ne bo poceni, — potrebno za tona dobrih štiri do nekaj čez deset tisočakov, pa tudi več kot — čez vse leto odmerati došen del družinskega premoega. Toda tudi to ne bo dovolj, če kuriva ne bo dovolj. Radgonačani se še dobro spominjajo lanskih zagat s kurilnim plinom za gospodinjstva in premoegom, prav posebej prvimi, zato se vse bolj preusmerjajo na ta področje. O možnostih oskrbe nam je povedal FRANC HOJS, komerciale DO Mercator Sopotole:

„V zadnjih štirih letih se je povpraševanje po vseh vrstah premoega podvojilo. Za letošnje zimo smo doslej prejeli okrog tri tisoč tona premoega, oziroma približno od 60 do 70 odstotkov vseh naročenih količin od našega grošičarja Dom Smreka iz Maribora. Od tega je bilo največ lignita in nekaj rjavega premoega in briketov iz Nemške demokratične republike in Sovjetske zveze. Predvsem slabša je z rjavim premoegom, kot kaže pa bi premoega potrebovali okrog osem tisoč petsto do devet tisoč ton. Tolikšno količine pa bo naša delovna organizacija težko zagotovila, saj ne zmoremo sredstev za sovlaganje v nove proizvodne zmogljivosti domačih premoegovnikov (220 dinarjev za tona). Zato se obračamo na pomoč na občino, kjer pa je položaj podoben. Ne smemo pa tega prišteti k maloprodajni ceni. Zato smo v primerjavi močnejšimi občinami v podoben položaju. Pa vendar bomo poskusili z dobri poslovnimi stiki, predvsem Smreko kot tudi direktor dobaviteljem rudnikom Slovenije in uvoženim premoegom približno za dovolj potrošnike. Računamo, da smo od Smreke dobili še manj dvatisoč ton lignita, ki cenejši od rjavega premoega ne bodo tako obremenili delavski žepi. Pravkar pa čakujemo štiristo ton rjavega premoega. Premog bomo prodajali po že ustaljenem redu in količinah: sakemu gospodinjstvu tri tone lignita in dve tone rjavega premoega. Plinom kaže boljše. Doslej smo ga dobivali iz mariborskega dobivali iz mariborskega narne, ki nam zagotavlja, da bomo tudi v prihodnje lahko dobivali. Upamo, da se bodo s pomočjo premoega in plina s ko pomanjkanje ne bo povečalo.“

V. Pavco

KONJENIŠKI KLUB LJUTOMER VAS VABI V NEDELJO, DNE 11. SEPTEMBRA 1983 OB 14. URI NA

VELIKO TOMBOLO

NA HIPODROMU V LJUTOMERU.

MED 15. VELIKIMI DOBITKI JE PRVI DOBITEK AVTOMOBIL RENAULT 18 TL IN ŠE NAD 500 MANJSIH DOBITKOV. CENA TOMBOLSKE KARTE JE 100 DIN.

V PRIMERU SLABEGA VREMENA BO TOMBOLA NASLEDNJO LEPO NEDELJO. POSTREŽENI BOSTE S PRLEŠKIMI SPECIALITETAMI IN PRISTNO LJUTOMERSKO KAPLJICO.

PRIDITE!